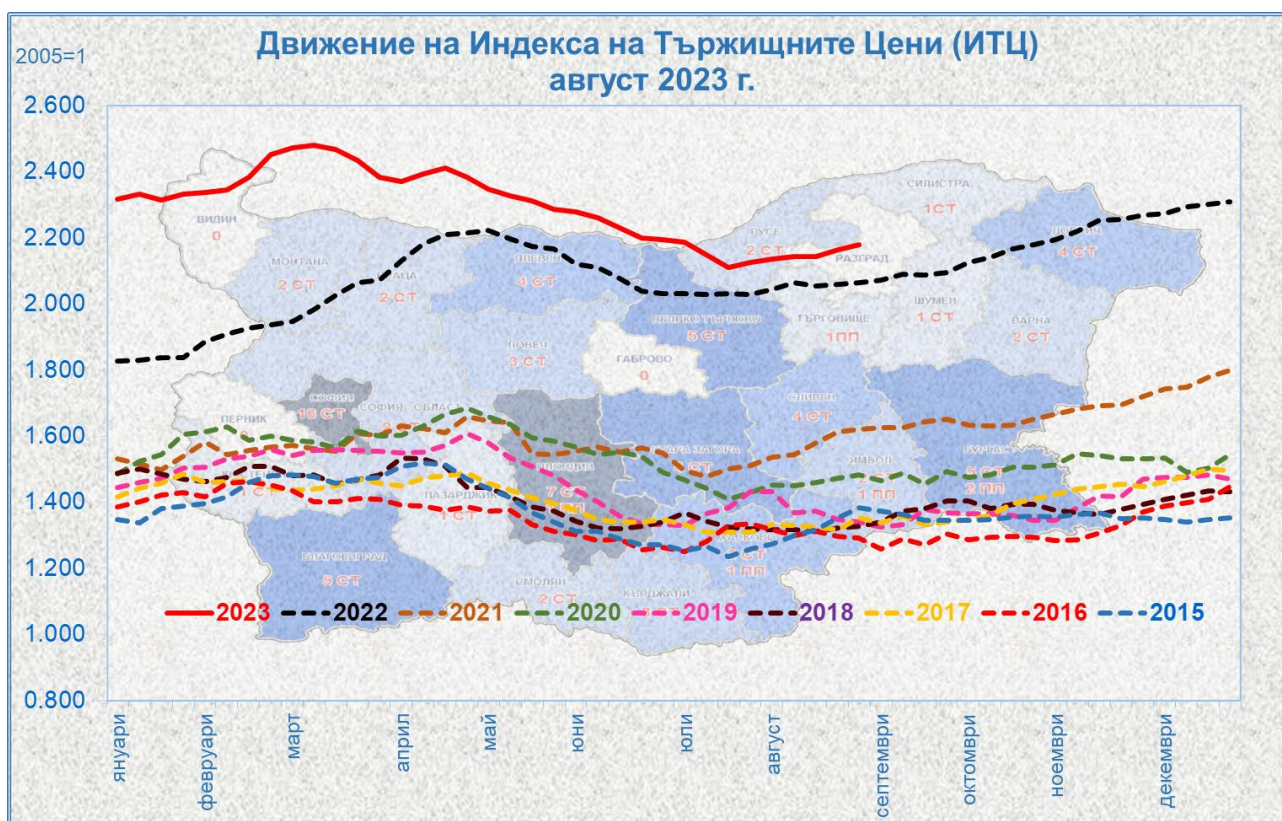

Месечен бюлетин

за цените на едро на хранителни продукти
на стоковите тържища в България

м. август 2023 г.

МЕСЕЧЕН БЮЛЕТИН

за цените на едро на хранителни продукти на стоковите тържища в България

Съдържание

Увод	5
Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)	8
Хранителни стоки	11
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на хранителните стоки	11
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на млечните произведения	13
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на месните произведения	14
• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки на месечна и годишна база	16
• Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки през август 2016 / 2023	19
• Анализ на цените на едро и на дребно през август 2023 г.	22
• Анализ на цените на хранителни стоки по региони	24
• Анализ на цените на млечни продукти по региони	25
• Диаграми на движението на цените на основни хранителни стоки, млечни продукти, меса и месни произведения и риби	27
Плодове и зеленчуци	31
• Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на плодовете и зеленчуците	33
• Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците на месечна и годишна база	34
• Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците през август 2016/2023 г.	37
• Анализ на цените на плодовете и зеленчуците по региони	38
• Диаграми на движението на цените на основни плодове и зеленчуци	42
Международни цени	45
• Организация по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН	45
• Индекс на цените на храните на Международния валутен фонд (МВФ)	47
• Международни цени на зърнените култури	49
• Международни цени на растителните масла	54
• Международни цени на млечните продукти	58
• Международни цени на месата	60
• Международни цени на захарта	70
• Международни цени на плодовете	75

Таблици

Таблица 1 Стойности на ИТЦ и на груповите индекси към август 2023 г. *	9
Таблица 2 Промяна на цените на хранителни стоки за август '23 г. на месечна, годишна база*	16
Таблица 3 Цени на едро на хранителните стоки през м. август за периода 2016/2023 г.*	19
Таблица 4 Стойност на потребителската кошница през август за периода 2016/2023 г. *	20
Таблица 5 Средногодишен ИПЦ за периода декември 2022 г. – август 2023 г.	21
Таблица 6 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през август 2023 г.*	22
Таблица 7 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през август 2022 и 2023 г.*	23
Таблица 8 Цени на едро на захар, брашно и олио по области през месец август 2023 г.*	24
Таблица 9 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло по области през месец август 2023 г.*	25
Таблица 10 Промяна на цените на плодове и зеленчуци за август на месечна, годишна база*	35
Таблица 11 Цени на едро на плодове и зеленчуци през месец август за периода 2016/2023 г.*	37
Таблица 12 Цени на едро на зеленчуци по области през август 2023 г.*	39
Таблица 13 Цени на едро на плодове по области през август 2023 г.*	40
Таблица 14 Месечни индекси на цените на храните на ФАО към август 2023 г. *	45
Таблица 15 Стойности на Индекса на цените на храните на МВФ към август 2023 г.*	48
Таблица 16 Средни стойности за ЕС на основните млечни продукти към месец август 2023 г.	60
Таблица 17 Цени на цитрусови плодове в държавите от ЕС към месец август 2023 г. и промяната им спрямо предходните пет години и предходния месец	77

Фигури

фигура 1 Индекси на тържищните цени към месец август 2023 г.	8
фигура 2 Индекс на тържищните цени 2015/2023 г.	8
фигура 3 ИТЦ за периода януари 2022 г. – август 2023 г.	10
фигура 4 ИТЦ за периода януари 1999 г. – август 2023 г.	10
фигура 5 ИТЦ за периода януари 1999 г. – август 2023 г. (експоненциално изгладен ред)	11
фигура 6 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2022 г. – август 2023 г.	12
фигура 7 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2006 г. – август 2023 г.	12
фигура 8 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2022 г. – август 2023 г.	13
фигура 9 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2006 г. – август 2023 г.	14
фигура 10 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2022 г. – август 2023 г.	15
фигура 11 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2006 г. – август 2023 г.	15
фигура 12 Промяна на цените на хранителните стоки през м. август 2023 г. на месечна база	17
фигура 13 Промяна на цените на хранителните стоки през м. август 2023 г. на годишна база	18
фигура 14 Цени на хранителни стоки през м. август 2023 г. и промяната им спрямо август 2022 г.	18
фигура 15 Цени на едро на хранителните стоки през м. август 2016/2023 г.	19
фигура 16 Стойност на потребителската кошница през август 2016/2023 г. (ДКСБТ)	20
фигура 17 Инфлация на основни групи от потребителската кошница - януари – август 2023 г.	21
фигура 18 Цени на едро и дребно на захар, олио, брашно и яйца през август 2023 г.	22

фигура 19	Цени на едро и дребно на захар, олио, брашно и яйца през август 2022 и 2023 г.	23
фигура 20	Цени на едро на захар, олио и брашно през м. август 2023 г. по области	25
фигура 21	Цени на едро на кашкавал, сирене и масло през м. август 2023 г. по области	26
фигура 22	фигура 23.....	27
фигура 24	фигура 25.....	27
фигура 26	фигура 27.....	27
фигура 28	фигура 29.....	28
фигура 30	фигура 31.....	28
фигура 32	фигура 33.....	28
фигура 34	фигура 35.....	28
фигура 36	фигура 37.....	29
фигура 38	фигура 39.....	29
фигура 40	фигура 41.....	29
фигура 42	фигура 43.....	29
фигура 44	фигура 45.....	30
фигура 46	фигура 47.....	30
фигура 48	фигура 49.....	30
фигура 50	Относителен дял на продажбите на зеленчуци през м. август 2023 г.	31
фигура 51	Относителен дял на продажбите на плодове през м. август 2023 г.....	32
фигура 52	Относителен дял на продажбите на плодове и зеленчуци м. август 2022/2023 г.....	32
фигура 53	ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2022 г. – август 2023 г.....	33
фигура 54	ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2006 г. – август 2023 г.....	34
фигура 55	Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през август'23 на месечна база	35
фигура 56	Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през август'23 на годишна база	36
фигура 57	Цени на плодове и зеленчуци през август '23 г. и промяната им спрямо август '22 г.	36
фигура 58	Цени на едро на плодовете и зеленчуците през август 2016/2023 г.....	37
фигура 59	Цени на едро на зеленчуци през м. август 2023 г. по области	40
фигура 60	Цени на едро на плодове през август 2023 г. по области	41
фигура 61	фигура 62.....	42
фигура 63	фигура 64.....	42
фигура 65	фигура 66.....	42
фигура 67	фигура 68.....	42
фигура 69	фигура 70.....	43
фигура 71	фигура 72.....	43
фигура 73	фигура 74.....	43
фигура 75	фигура 76.....	43
фигура 77	фигура 78.....	44
фигура 79	фигура 80.....	44
фигура 81	фигура 82.....	44
фигура 83	ФАО индекс през август'23	фигура 84
		ФАО индекс на храните август'23
фигура 85	Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 2022 г. – август 2023 г.....	46
фигура 86	Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 1999 г. – август 2023 г.....	47
фигура 87	Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари'22 – август'23	48

фигура 88 Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари'99 – август'23	49
фигура 89 Индекс на цените на зърнениите култури на ФАО за периода януари'22 - август'23	50
фигура 90 Индекс на цените на зърнениите култури на ФАО за периода януари'99 – август'23	50
фигура 91 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'22–август'23	51
фигура 92 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'14–август'23	51
фигура 93 Цена на царевичната на Чикагската стокова борса за периода януари'22–август'23	52
фигура 94 Цена на царевичната на Чикагската борса за периода януари'14–август'23	52
фигура 95 Международна цена на ориз за периода януари'22 – август'23	53
фигура 96 Международна цена на ориз за периода януари'99 – август'23	53
фигура 97 ФАО индекс на растителните масла за периода януари'22 – август'23	54
фигура 98 ФАО индекс на растителните масла за периода януари 1990 г. – август 2023 г.	55
фигура 99 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на Ротердам януари'22/август'23	55
фигура 100 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на Ротердам януари'13/август'23	56
фигура 101 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'22 – август'23	57
фигура 102 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'13 – август'23	57
фигура 103 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари'22 – август'23	58
фигура 104 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари 2006 г. – август 2023 г.	59
фигура 105 Средни стойности за ЕС на основните млечни продукти към месец август 2023 г.	59
фигура 106 ФАО индекс на месата за периода януари 2022 г. – август 2023 г.	60
фигура 107 ФАО индекс на месата за периода януари 2006 г. – август 2023 г.	61
фигура 108 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA януари'22 – август'23	62
фигура 109 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA януари'99 – август'23	62
фигура 110 Седмични цени на говеждо трупно месо към август 2023 г. в ЕС	63
фигура 111 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group януари'22/ август'23	64
фигура 112 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group януари'99/ август'23	64
фигура 113 Месечни цени на свинското месо за ЕС към август'23 г.	65
фигура 114 Седмични цени на свинското месо за ЕС към август'23 г.	65
фигура 115 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA януари'22 – август'23	66
фигура 116 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA януари'99 – август'23	67
фигура 117 Международни цени на пилешкото месо към м. август 2023 г. в ЕС	67
фигура 118 Международни цени на яйцата към м. август 2023 г. в Бразилия, САЩ, Индия и ЕС ...	68
фигура 119 Международна цена на агнешко месо по данни на Word Bank януари'22 – август'23	69
фигура 120 Международна цена на агнешко месо по данни на Word Bank януари'99 – август'23	69
фигура 121 Международна цена на агнешко месо за страните от ЕС към август 2023 г.	70
фигура 122 ФАО индекс цените на захарта за периода януари 2022 г. – август 2023 г.	71
фигура 123 ФАО индекс на цените на захарта за периода януари 1999 г. – август 2023 г.	71
фигура 124 Цена на рафинирана захар на Лондонската борса през януари'22 – август'23	72
фигура 125 Цена на рафинирана захар на Лондонската борса през януари'14 – август'23	73
фигура 126 Цена на захар от Международната организация за захар януари'22- август'23	74
фигура 127 Цена на захар от Международната организация за захар януари'14-август'23	74
фигура 128 Международна цена на банани за периода януари 2004 г. – август 2023 г.	76
фигура 129 Международна цена на портокали за периода януари 2004 г. – август 2023 г.	76
фигура 130 Международна цена на банани и портокали за периода януари'22 – август'23	77

Увод

През август на пазара на храни се наблюдава успокояване и спад на цените на голяма част от хранителни стоки, а цените на плодовете и зеленчуците в повечето случаи следват сезонните тенденции.

При цените на стоките от стоквата група на хранителните продукти тенденциите са преобладаващо низходящи, с изключение на цените на варивата.

Цените на млечните произведения запазват сравнително стабилни стойности, с лек низходящ темп.

Тенденциите на цените на месните произведения са преобладаващо възходящи, а при месата е отчетен слаб спад на стойностите.

При цените на плодовете и зеленчуците се наблюдават характерните за тези стоки сезонни колебания, водещи до намаление на цените. При някои зеленчуци е отчетен нетипичен за летния месец ръст на стойностите.

На **месечна база** на пазара на храни преобладаващите трендове са низходящи. Намалението на цените на стоките от тази група през последните месеци води до успокояване на пазара.

При цените на млечните произведения трендът на плавен, макар и слаб спад от предходните месеци се запазва. Промяната на месечните цени на месата са с леки колебания надолу, а при месните произведения през август спрямо юли трендът е нагоре.

В резултат на много високата база от предходните месеци, на **годишна база** цените на повечето основни хранителни стоки бележат ръст, който е средно около 5-10%. Рязкото покачване на цената на яйцата през есента на предходната година и достигането на пикови стойности през месец март настоящата година, е причина да бъде отчетен ръст на стойностите на годишна база от 7%. Трайният низходящ тренд на цената на олиото от началото на настоящата година води до отчетен спад на годишна база от 40%. Стабилна остава и цената на годишна база на брашното, а при варивата и особено при ориза се наблюдава поскъпване.

Поскъпване спрямо същия месец на миналата година има при сиренето и кашкавала, цената на маслото бележи спад, а цените на млеката запазват стойностите си от лятото на предходната година.

На пазара на месо през август също се наблюдават значителни колебания нагоре, като цените на пилето и на месните произведения бележат ръст на годишна база от около 15-20%. За пореден месец цената на свинското месо остава стабилна. Цените на рибите се покачват спрямо същия месец на предходната година. Аналогично е движението на цените на захарните изделия.

През месец август цените на зеленчуците и плодовете следват характерните сезонни трендове, като на годишна база се наблюдава поскъпване на всички зеленчуците и плодовете, което при цените на някои от стоките достига близо 50%.

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец август в **периода 2016 – 2023 г.** показва, че макар и да се наблюдава успокояване на пазара, цените на част от хранителни продукти през тази година са най-високи за периода. Темповете на нарастване на цените са най-силно изразени при ориза и млечните произведения. Изключение от общата тенденция правят цените на олиото, брашното, маслото и рибата.

Тенденциите при движението на цените на плодовете и зеленчуците са изцяло възходящи спрямо същия месец на предходните години. Известно стабилизиране се наблюдава при цените на домати от открити площи и при бананите.

От наблюдаваните от Комисията 149 стоки е направена извадка от 27 хранителни стоки, включени в **потребителската кошница**. 13 от тях са основни хранителни стоки и 14 съответно плодове и зеленчуци. Анализът на стойността за единица продукт на стоките от потребителската кошница показва, че през месец август 2023 г. сумата е най-високата спрямо същия месец за периода 2016 – 2023 г. Нарастването на годишна база е сравнително малко, в резултат на известното успокояване на пазара през последните месеци на тази година, на фона на рязкото поскъпване на повечето храни през пролетта на миналата година.

Повишението на стойността на потребителската кошница на годишна база е 6 пункта (6,25%), а увеличението за последните осем години е 42 пункта или 70%.

Месечната **инфлация** през август 2023 г. по данни на НСИ е 0,4%, а годишната инфлация спрямо август 2022 г. е 7,7%.

През август кривата на **Индекса на тържищните цени** запазва възходящия тренд от последните две седмици на месец юли, което се дължи на увеличението на цените на част от месните произведения, ориза и зеленчуците и плодовете. Аналогични са изводите от наблюдението на груповите¹ индекси на тържищните цени със спад на стойностите през месеца на индексите на млечните произведения и покачване на индекса на месните произведения, на хранителните стоки и на плодовете и зеленчуците.

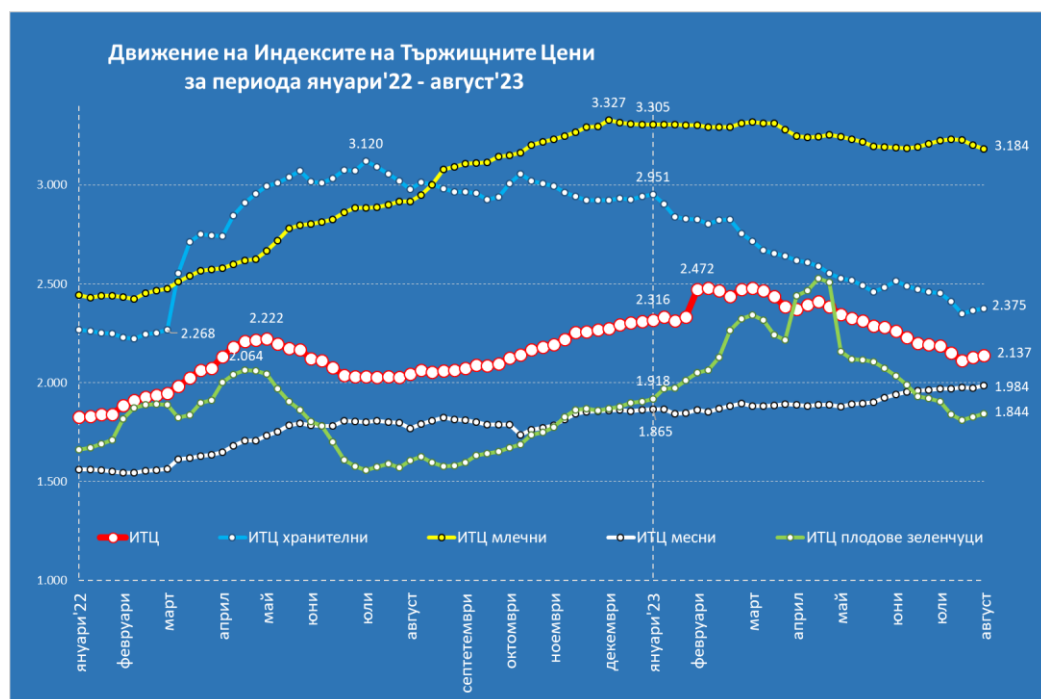
През месец август на **международния пазар** се наблюдава намаление на цените на млечните продукти, на растителните масла, на месата и на зърнените храни. Покачване на световните цени през месеца има на захарта.

¹ ИТЦ на хранителните стоки, на млечните произведения, на месните произведения и на плодовете и зеленчуците

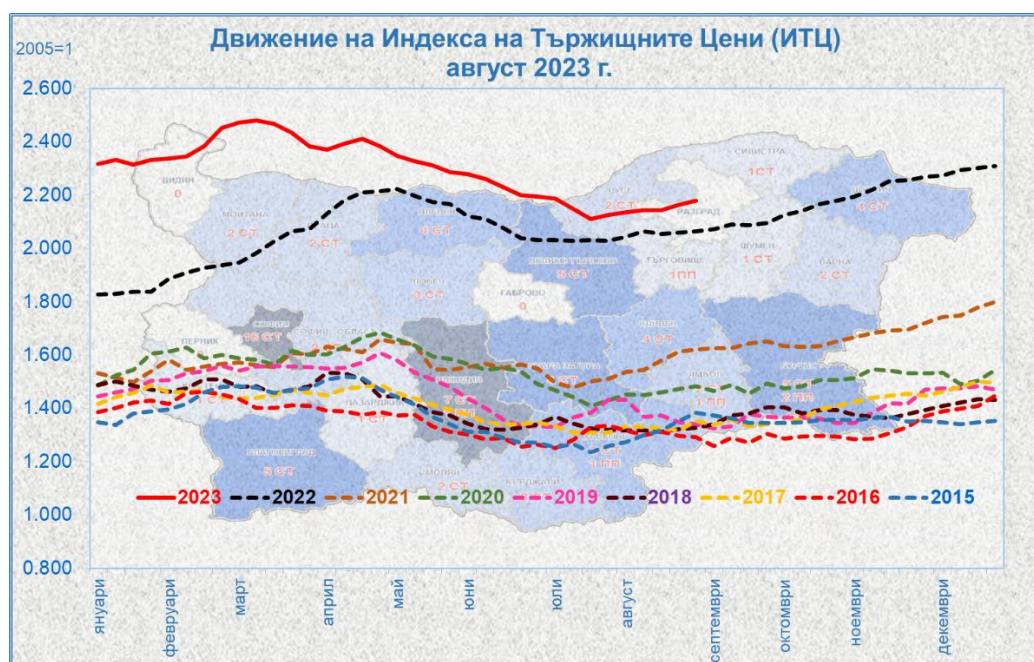
Движение на Индекса на Тържищните Цени (ИТЦ)

В началото на месец август кривата на ИТЦ стартира от ниво 2,137 пункта. През следващите седмици се наблюдава траен възходящ тренд, който започва през последните две седмици на месец юли. В края на август индексът стъпва на ниво от 2,178 пункта и спрямо първата седмица е отчетен ръст от 2%.

Средномесечните стойности през август са с 0,5% по-високи спрямо предходния месец, а на годишна база е отчетен ръст на индекса от 4,6%. Таблица 1, фигура 3

фигура 1 Индекси на тържищните цени към месец август 2023 г.

фигура 2 Индекс на тържищните цени 2015/2023 г.

Таблица 1 Стойности на ИТЦ и на груповите индекси към август 2023 г. ^{*2}

месец	седмица	ИТЦ Индекс на Тържищните Цени	ИТЦ на хранителните стоки	ИТЦ на млечните продукти	ИТЦ на месните продукти	ИТЦ на плодвете и зеленчуци
януари'23	1	 2.316	 2.951	 3.305	 1.865	 1.918
	2	 2.333	 2.902	 3.307	 1.864	 1.968
	3	 2.314	 2.839	 3.306	 1.842	 1.973
	4	 2.331	 2.829	 3.302	 1.846	 2.012
февруари	1	 2.472	 2.825	 3.303	 1.861	 2.051
	2	 2.480	 2.802	 3.292	 1.854	 2.064
	3	 2.467	 2.822	 3.293	 1.870	 2.128
	4	 2.435	 2.825	 3.292	 1.882	 2.265
	5	 2.472	 2.754	 3.313	 1.896	 2.323
март	1	 2.480	 2.715	 3.320	 1.882	 2.341
	2	 2.467	 2.670	 3.312	 1.883	 2.315
	3	 2.435	 2.655	 3.313	 1.886	 2.241
	4	 2.383	 2.640	 3.281	 1.892	 2.216
април	1	 2.370	 2.618	 3.248	 1.887	 2.440
	2	 2.393	 2.608	 3.241	 1.881	 2.467
	3	 2.411	 2.590	 3.244	 1.887	 2.528
	4	 2.385	 2.553	 3.252	 1.887	 2.508
май	1	 2.347	 2.526	 3.245	 1.880	 2.159
	2	 2.327	 2.519	 3.231	 1.891	 2.119
	3	 2.312	 2.492	 3.217	 1.895	 2.114
	4	 2.287	 2.459	 3.196	 1.900	 2.105
	5	 2.280	 2.482	 3.191	 1.923	 2.075
юни	1	 2.261	 2.515	 3.188	 1.941	 2.033
	2	 2.229	 2.488	 3.186	 1.953	 1.989
	3	 2.201	 2.471	 3.193	 1.961	 1.932
	4	 2.194	 2.459	 3.210	 1.962	 1.920
юли	1	 2.188	 2.454	 3.223	 1.968	 1.904
	2	 2.150	 2.412	 3.230	 1.968	 1.840
	3	 2.111	 2.350	 3.227	 1.975	 1.809
	4	 2.127	 2.365	 3.203	 1.973	 1.827
август	1	 2.137	 2.375	 3.184	 1.984	 1.844
	2	 2.143	 2.368	 3.180	 1.986	 1.861
	3	 2.144	 2.337	 3.203	 1.976	 1.870
	4	 2.164	 2.341	 3.235	 1.975	 1.907
	5	 2.178	 2.388	 3.230	 1.979	 1.919

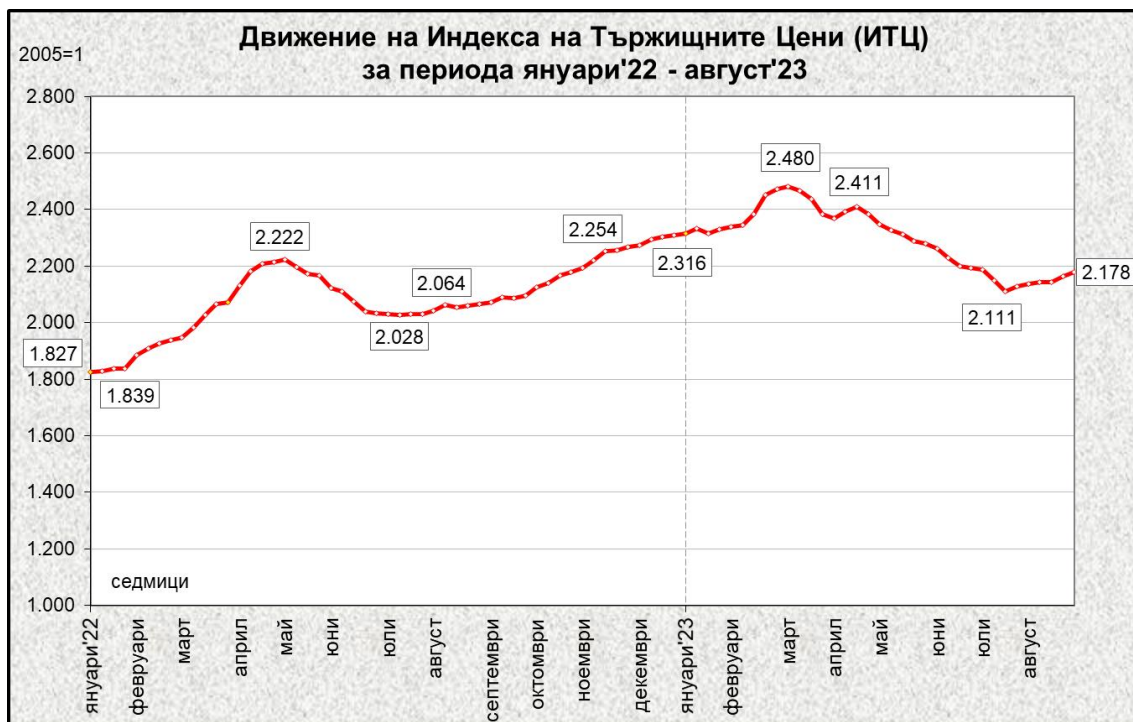
Покачването на индекса през август се дължи най-вече на увеличението на цените на ориза, на някои месни производния и част от зеленчуците.

През м. август 2023 г. кривата на Индекса на тържищните цени запазва тенденциите на движение от предходните години и въпреки намалението и стабилизирането на стойностите през последните месеци на настоящата година, нивата остават изключително високи, а кривата остава над нивата от предходните години. *фигура 1, фигура 2*

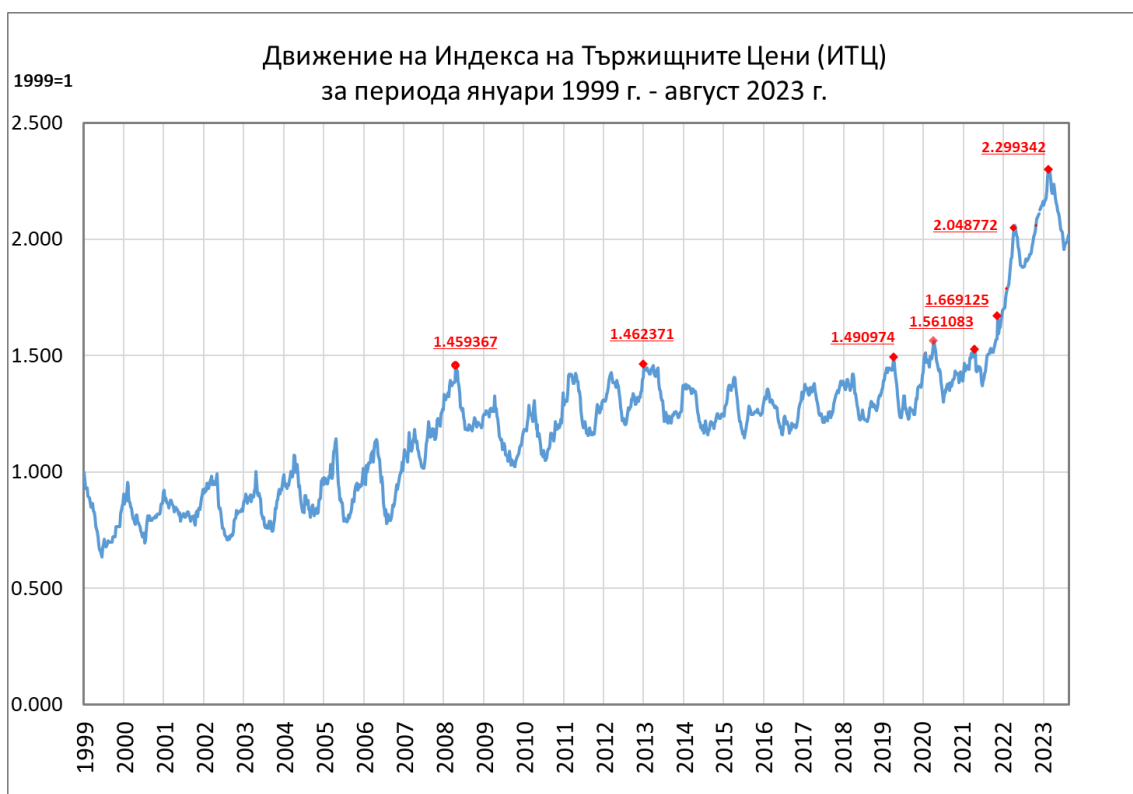
² * Хистограмите в колоните показват движението на стойностите за периода

Движението на ИТЦ в периода януари 1999 г. – август 2023 г. следва определени тенденции на силен ръст на стойностите през зимата и ниски нива през лятото. Най-високите стойности за този период индексът достига през първата седмица на май 2022 г., както и през първата седмица на март 2023 г.

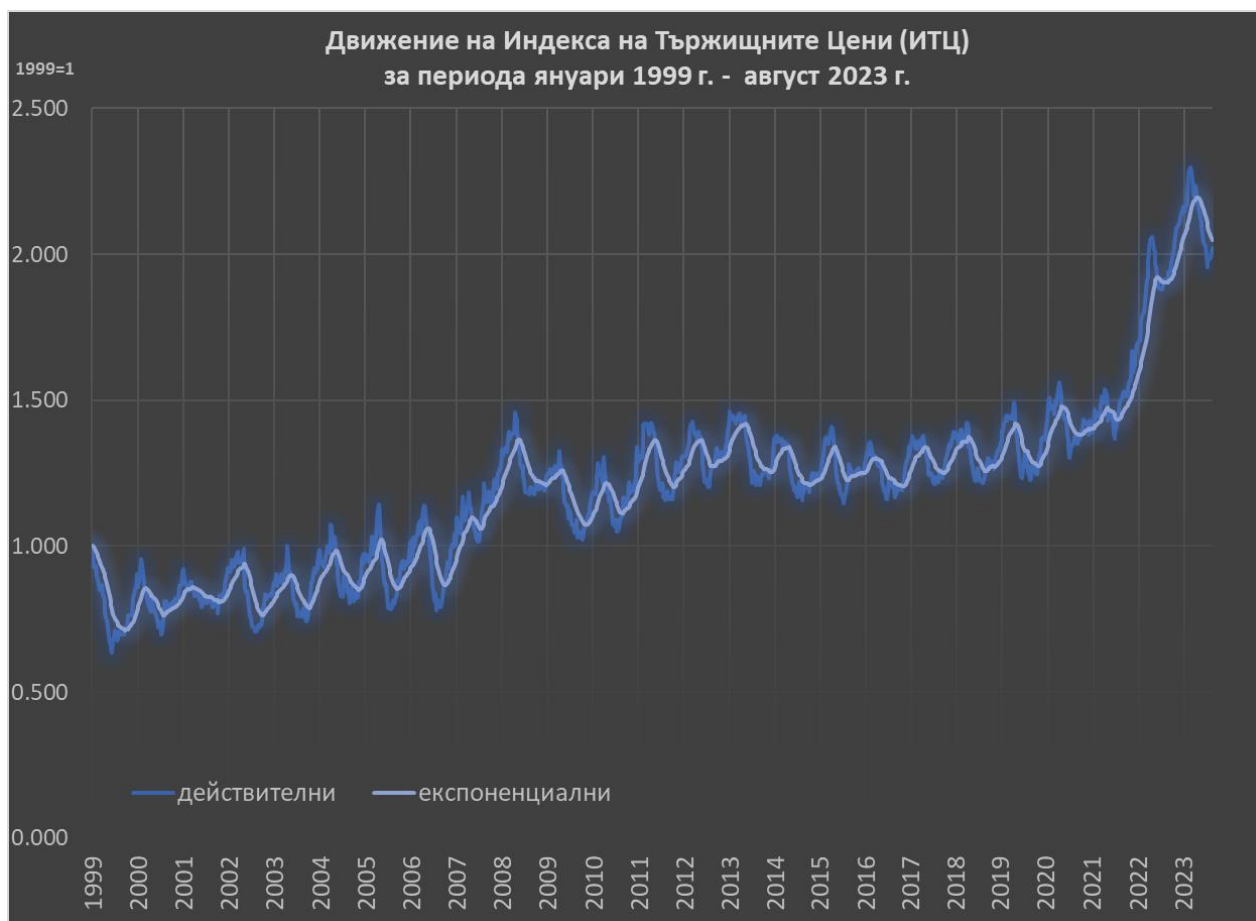
Пикови стойности, но на значително по-ниска нива, са достигнати и през зимата на 2008, 2013 и 2019 г. *фигура 4, фигура 5*

фигура 3 ИТЦ за периода януари 2022 г. – август 2023 г.

фигура 4 ИТЦ за периода януари 1999 г. – август 2023 г.

фигура 5 ИТЦ за периода януари 1999 г. – август 2023 г. (експоненциално изгладен ред)

Хранителни стоки

- **Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на хранителните стоки**

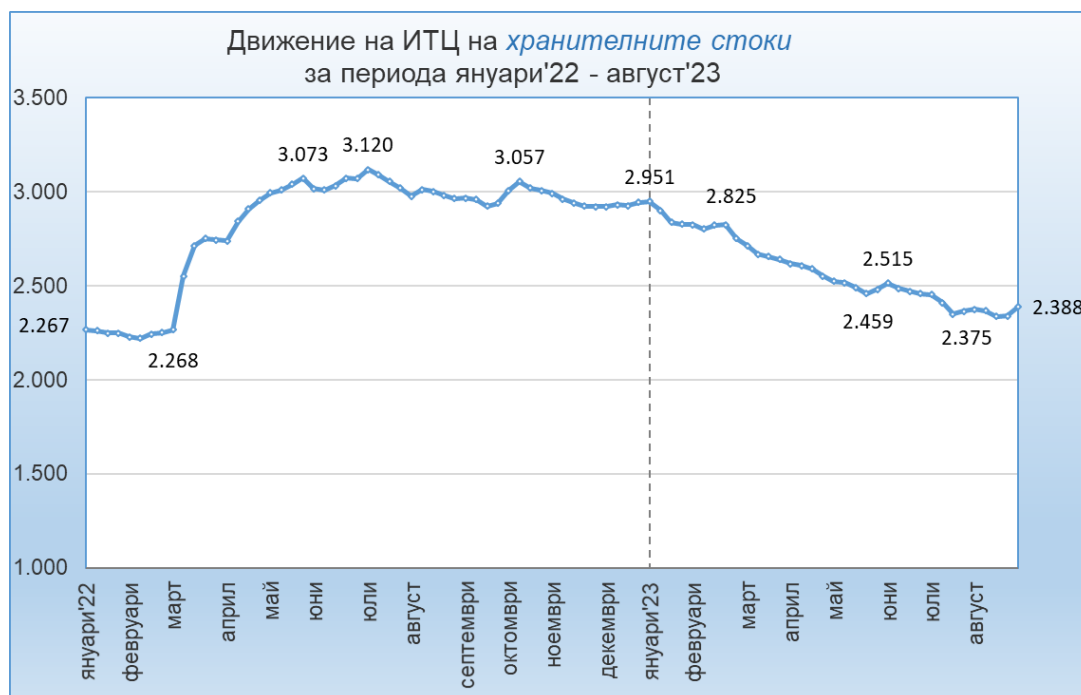
Конструираният от Комисията групов Индекс на тържищните цени на хранителните стоки илюстрира общото относително изменение на цените на едро на хранителните стоки, които влизат в неговия състав³.

В началото на август 2023 г. ИТЦ на хранителните стоки стартира от ниво 2,375 пункта. През следващите седмици стойностите падат, а през последната седмица се наблюдава лек ръст на индекса и кривата стъпва на ниво от 2,388 пункта. Поевтиняването на част от стоките в тази стокова група, рефлектира върху движението на кривата на индекса през първите седмици на месеца, а поскъпването на варивата дават отражение върху стойностите през последната седмица.

През август средномесечните стойности са с 15% по-ниски спрямо същия месец на миналата година. *фигура 6*

³ Този индекс отразява цените на следните стоки: захар, фасул, ориз, леща, брашно и олио

В периода март – юни 2022 г. стойностите на този индекс рязко се покачиха в резултат на големия скок на цените на всички хранителни стоки и в началото на юли 2022 г. стойностите на ИТЦ на хранителните стоки достигнаха пикови нива от 3,120 пункта, които са най-високите за периода, в който е конструиран този индекс. Високи стойности на ИТЦ на хранителните стоки имаше и през лятото на 2008 г. (2,048 пункта), когато се наблюдаваше скок на цените на повечето основни хранителни стоки. Пикови нива бяха регистрирани също в края на 2011 г. и през 2012 г. *фигура 7*

фигура 6 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2022 г. – август 2023 г.

фигура 7 ИТЦ на хранителните стоки за периода януари 2006 г. – август 2023 г.

- **Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на млечните произведения**

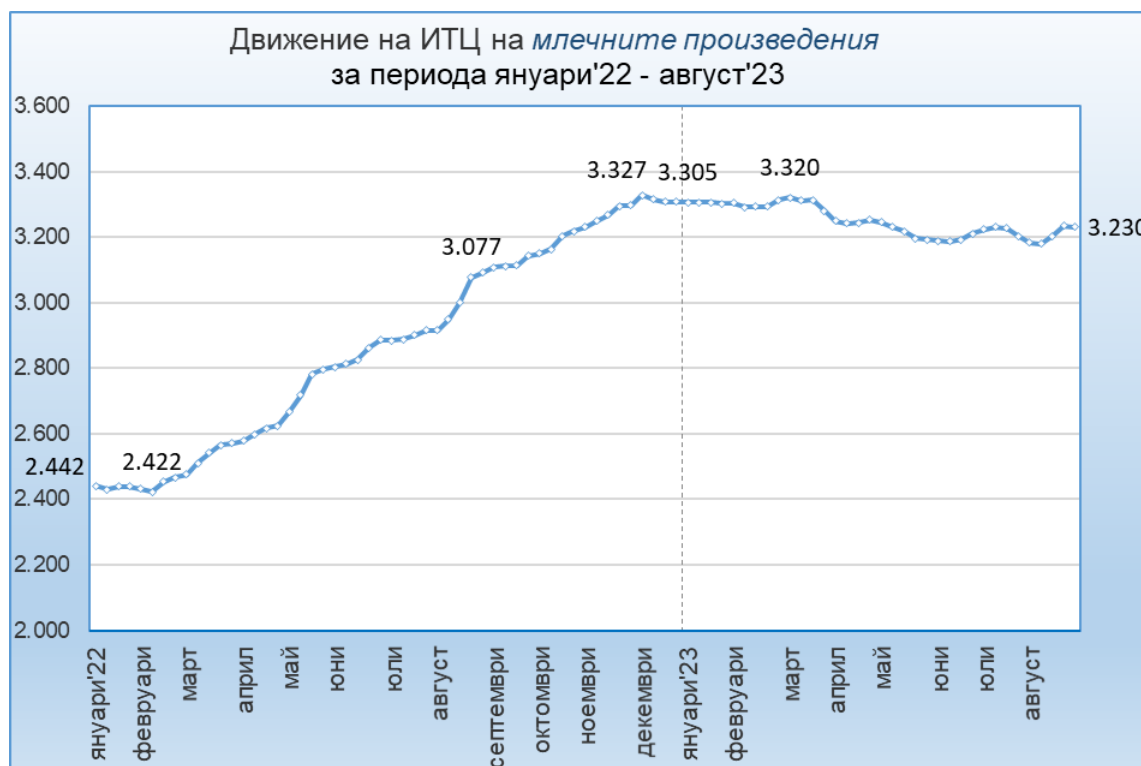
Движението на кривата на Индекса на Тържищните Цени на млечните произведения се обуславя от движението на цените на стоките, които влизат в неговата структура⁴.

В началото на месеца стойностите стартират от ниво 3,184 пункта. През втората седмица се наблюдава незначително покачване на стойностите, което се задържа до края на месеца.

Движението на този индекс през август се обуславя от колебанията на цените на млечните произведения през първите десетина дена и лекото покачване през следващия период.

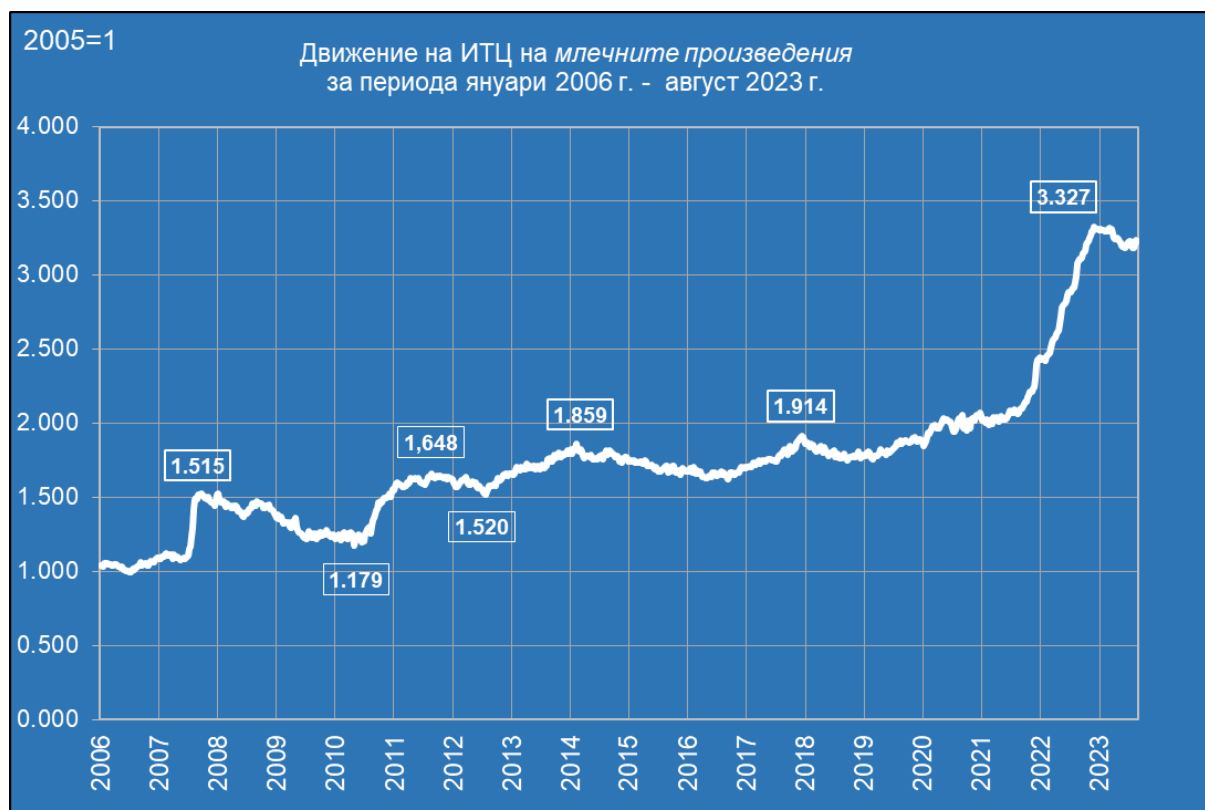
Спрямо същия месец на миналата година средномесечните стойности на този индекс са се увеличили с 6,6%, а в сравнение с предходните месеци индексът остава стабилен. *фигура 8*

Ретроспекцията на движението на индекса на млечните произведения показва, че пиковите стойности са достигнати през първата седмица на декември 2022 г. (3,3274 пункта). Рязък скок на цените на млечните произведения, особено на кравето масло, имаше и през втората половина на 2017 г. *фигура 9*

фигура 8 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2022 г. – август 2023 г.

⁴ Стоките, които влизат в структурата на този индекс са сирене – краве и овче, кашкавал "Витоша" и краве масло

фигура 9 ИТЦ на млечните произведения за периода януари 2006 г. – август 2023 г.

- Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на месните произведения**

ИТЦ на месото, месните произведения и рибата⁵ е относителен измерител на общото състояние на пазара на едро на този вид хранителни стоки. С най-голямо тегло в тази група е цената на пилешкото месо.

В началото на месец август ИТЦ на месото стартира от ниво 1,984 пункта, като през първата седмица е отчетен слаб ръст на стойностите спрямо последната седмица на месец юли. През следващия период колебанията са незначителни и са в двете посоки, което се дължи от една страна на покачването на цените на някои месни произведения, а от друга страна на слобото поевтиняване на пилешкото месо и пилешките разфасовки. В края на месеца кривата на индекса стъпва на ниво от 1.979 пункта. На месечна база индексът остава стабилен, В сравнение със същия месец на предходната година, стойностите са с 9,4 % по-високи. *фигура 10*

⁵ В структурата на индекса влизат стоките: пиле, колбаси малотрайни и шпеков салам; кренвирши; кайма и риба (скуприя).

В резултат на плавния, но устойчив възходящ тренд на индекса от началото на 2023 г., стойностите достигнати през последната седмица на юли минават над пиковите нива от четвъртата седмица на месец август 2022 г.

Максимални стойности през последните години ИТЦ на месата и месните произведения бяха отчетени и през м. октомври 2020 г. – 1.472 пункта. С покачването на стойностите през месец юни 2021 г., кривата достигна нов пик от 1.486 пункта. В резултат на плавното и устойчиво покачване на индекса през следващите месеци на 2021 г., през ноември отново са достигнати най-високи към онзи момент нива. *фигура 11*

фигура 10 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2022 г. – август 2023 г.

фигура 11 ИТЦ на месните произведения за периода януари 2006 г. – август 2023 г.

- **Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки на месечна и годишна база**

Движението на цените на едро на хранителните стоки през м. август показва слаб низходящ тренд при повечето от тях, като спрямо юли е отчетен спад на цените в диапазона 1-3%. Леко поскъпване от 1-2% има при варивата (фасул, леща), а цената на захарта е без промяна спрямо предходния месец. *фигура 12, Таблица 2*

При млечните произведения през месец август също се наблюдават низходящ тренд, като поевтиняването е с около 1-3%.

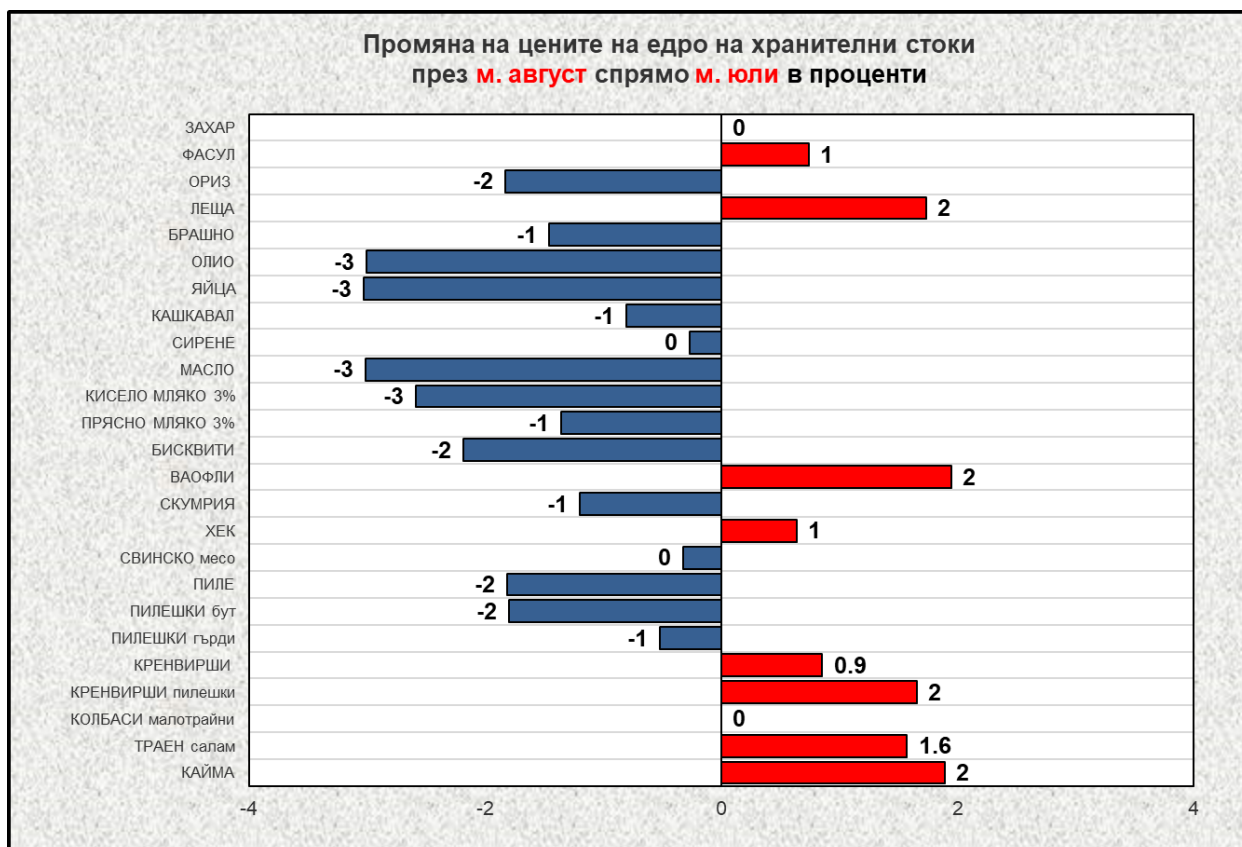
Колебанията на цените на месото и месните произведения през анализирания месец са разнопосочни. Поскъпване с около 1-2% има при месните произведения, а пилешкото месо и пилешките разфасовки бележат лек спад с около 1-2%.

При групата на сладкарските изделия (бисквити, вафли) движението на цените е $\pm 2\%$. Месечните колебания на рибите са $\pm 1\%$.

Таблица 2 Промяна на цените на хранителни стоки за август'23 г. на месечна, годишна база^{*6}

СТОКА	юли'23	август'23			август'22		
	цена	цена	промяна в %	промяна в лв.	цена	промяна в %	промяна в лв.
ЗАХАР	2.43	2.43	0	0.00	2.41	1	0.02
ФАСУЛ	4.03	4.06	1	0.03	3.92	4	0.14
ОРИЗ	3.28	3.22	-2	-0.06	2.86	13	0.36
ЛЕЩА	4.03	4.10	2	0.07	3.75	9	0.35
БРАШНО	1.37	1.35	-1	-0.02	1.35	0	0.00
ОЛИО	3.00	2.91	-3	-0.09	4.84	-40	-1.93
ЯЙЦА	0.33	0.32	-3	-0.01	0.30	7	0.02
КАШКАВАЛ	17.44	17.30	-1	-0.14	16.61	4	0.69
СИРЕНЕ	11.26	11.23	0	-0.03	10.37	8	0.86
МАСЛО	2.66	2.58	-3	-0.08	2.78	-7	-0.20
КИСЕЛО МЛЯКО 3%	1.16	1.13	-3	-0.03	1.13	0	0.00
ПРЯСНО МЛЯКО 3%	2.21	2.18	-1	-0.03	2.18	0	0.00
БИСКВИТИ	1.83	1.79	-2	-0.04	1.56	15	0.23
ВАОФЛИ	4.10	4.18	2	0.08	3.51	19	0.67
СКУМРИЯ	5.01	4.95	-1	-0.06	4.99	-1	-0.04
ХЕК	6.22	6.26	1	0.04	5.61	12	0.65
СВИНСКО МЕСО	9.37	9.34	0	-0.03	9.25	1	0.09
ПИЛЕ	6.62	6.50	-2	-0.12	5.74	13	0.76
ПИЛЕШКИ БУТ	5.00	4.91	-2	-0.09	4.64	6	0.27
ПИЛЕШКИ ГЪРДИ	11.56	11.50	-1	-0.06	10.96	5	0.54
КРЕНВИРШИ	8.19	8.26	1	0.07	6.86	20	1.40
КРЕНВИРШИ ПИЛЕШКИ	5.43	5.52	2	0.09	4.75	16	0.77
КОЛБАСИ МАЛОТРАЙНИ	6.24	6.24	0	0.00	5.63	11	0.61
ТРАЕН САЛАМ	11.45	11.63	2	0.18	11.48	1	0.15
КАЙМА	8.46	8.62	2	0.16	7.90	9	0.72

⁶ * Стрелките в колоните на таблицата показват посоката на промяната на цените на месечна и годишна база и големината на изменението в левова стойност.

фигура 12 Промяна на цените на хранителните стоки през м. август 2023 г. на месечна база

Спрямо същия месец на миналата година при цените на едро на хранителните стоки с изключение на олиото и брашното се наблюдават изцяло възходящи тенденции. Таблица 2, фигура 13, фигура 14 Най-голям ръст на годишна база е отчетен при цената на ориза 13%. Поскъпването на годишна база на останалите стоки от тази група е в диапазона 1 - 9%. Цената на брашното се задържа около нивото от същия месец на предходната година.

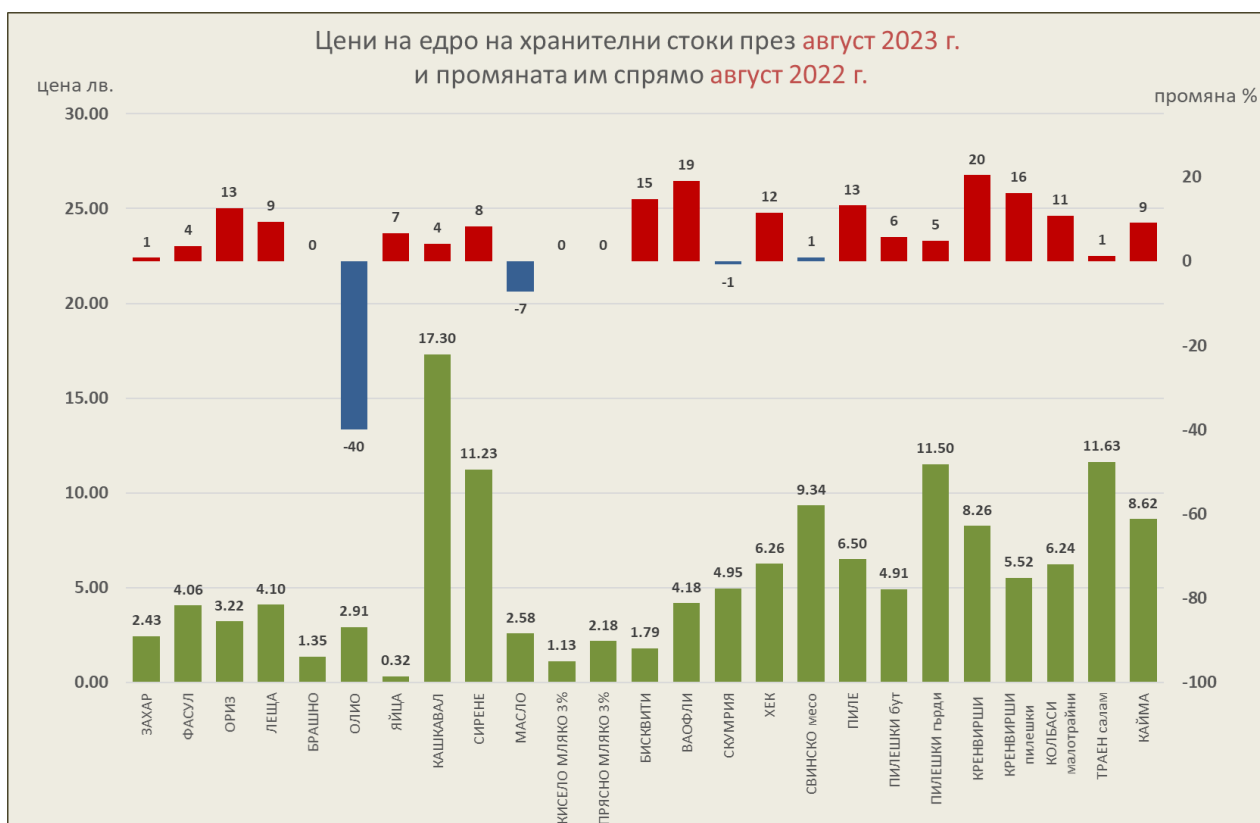
Въпреки известното успокояване на пазара на млечните произведения през последните два-три месеца, в резултат на устойчивия възходящ тренд на техните цени през цялата 2022 г., на годишна база е отчетено поскъпване на кашкавала и сиренето с 4-8%. Спад на стойностите има при маслото, което поевтинява със 7%, а цените на млеката запазват нивата си от месец август предходната година. фигура 44, фигура 48

Наблюденията на цените на месото и месните произведения на годишна база показват изцяло възходящи тенденции, като поскъпването е от 5-13% при пилето и пилешките разфасовки, 9-20% при месните произведения, а свинското месо и трайният салам поскъпват незначително с 1%.

Наблюденията на цените на рибата на годишна база показват поскъпване с 12% на хека и поевтиняване с 1% при скумрията. При цените на захарните изделия се наблюдава ръст от 15-19%.

фигура 13 Промяна на цените на хранителните стоки през м. август 2023 г. на годишна база

фигура 14 Цени на хранителни стоки през м. август 2023 г. и промяната им спрямо август 2022 г.

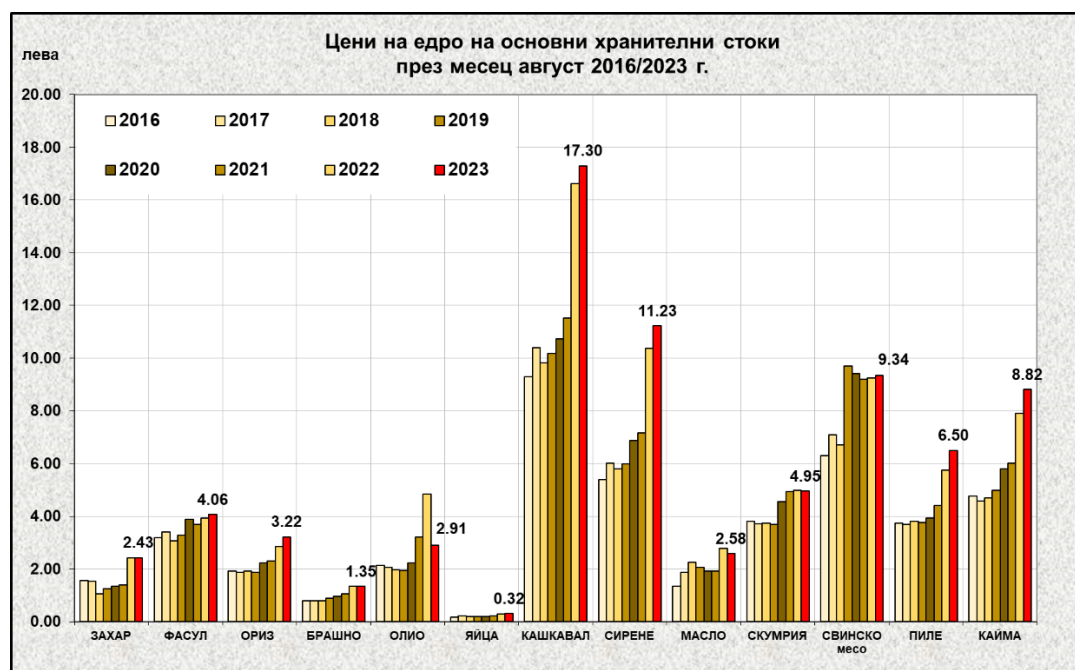
- Сравнителен анализ на цените на хранителните стоки през август 2016 / 2023

Таблица 3 Цени на едро на хранителните стоки през м. август за периода 2016/2023 г.*⁷

август	ЗАХАР	ФАСУЛ	ОРИЗ	БРАШНО	ОЛИО	ЯЙЦА	КАШКАВАЛ	СИРЕНЕ	МАСЛО	СКУМРИЯ	СВИНСКО МЕСО	ПИЛЕ	КАЙМА	стойност на единица продукт
2016	1.56	3.19	1.92	0.79	2.14	0.18	9.30	5.40	1.35	3.80	6.30	3.73	4.76	44
2017	1.54	3.40	1.88	0.78	2.07	0.21	10.40	6.02	1.86	3.72	7.08	3.68	4.58	47
2018	1.06	3.06	1.91	0.79	1.97	0.19	9.82	5.80	2.26	3.74	6.71	3.81	4.70	46
2019	1.25	3.28	1.88	0.89	1.94	0.19	10.17	5.99	2.06	3.69	9.70	3.77	4.99	50
2020	1.34	3.87	2.24	0.95	2.22	0.19	10.74	6.87	1.92	4.56	9.40	3.93	5.80	54
2021	1.38	3.68	2.31	1.05	3.22	0.21	11.52	7.17	1.92	4.94	9.20	4.41	6.01	57
2022	2.41	3.92	2.86	1.35	4.84	0.30	16.61	10.37	2.78	4.99	9.25	5.74	7.90	73
2023	2.43	4.06	3.22	1.35	2.91	0.32	17.30	11.23	2.58	4.95	9.34	6.50	8.82	75
Sparklines														

Ретроспективният анализ на движението на цените през месец август в периода 2016 – 2023 г. показва, че през тази година цените на някои хранителни продукти, предмет на този анализ са най-високи за периода. *Таблица 3*

Поскъпването спрямо същия месец на предходните седем години е най-силно изразено при фасула, ориза, кашкавала, сиренето, пилето и каймата. Цените на брашното, захарта, яйцата, свинското месо и скумрията се доближават до нивото от предходната година. Цените на олиото и маслото са под нивото от същия месец на предходната година. *фигура 15*

фигура 15 Цени на едро на харнителните стоки през м. август 2016/2023 г

⁷ *Оцветяването в клетките визуализира движението на цената за съответната стока през годините от периода. Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на стойността на единица продукт за съответната година. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока през годините чрез Sparklines (блещукащи линии).

Таблица 4 Стойност на потребителската кошница през август за периода 2016/2023 г. ^{*8}

Стойност на потребителската кошница за единица продукт на база на цените на 27 хранителни стоки			
август	хранителни стоки	плодове и зеленчуци	общо
2016 г.	44	16	60
2017 г.	47	16	63
2018 г.	46	18	64
2019 г.	50	17	67
2020 г.	54	18	72
2021 г.	57	20	77
2022 г.	73	23	96
2023 г.	75	27	102

Анализът на стойността за единица продукт на 13 хранителни стоки, включени в потребителската кошница показва, че през месец август 2023 г. сумата е 75 лв., като нарастването на тази стойност спрямо предходната година е 2 пункта или 2,7%.

Тази стойност е най-високата спрямо същия месец за периода 2016 – 2023 г. Увеличението на стойността на хранителните стоки в потребителската кошница за последните осем години е 31 пункта или 70%. Таблица 4, фигура 16

фигура 16 Стойност на потребителската кошница през август 2016/2023 г. (ДКСБТ)

⁸ *Хоризонталните хистограми в колоните визуализират движението на стойностите през годините

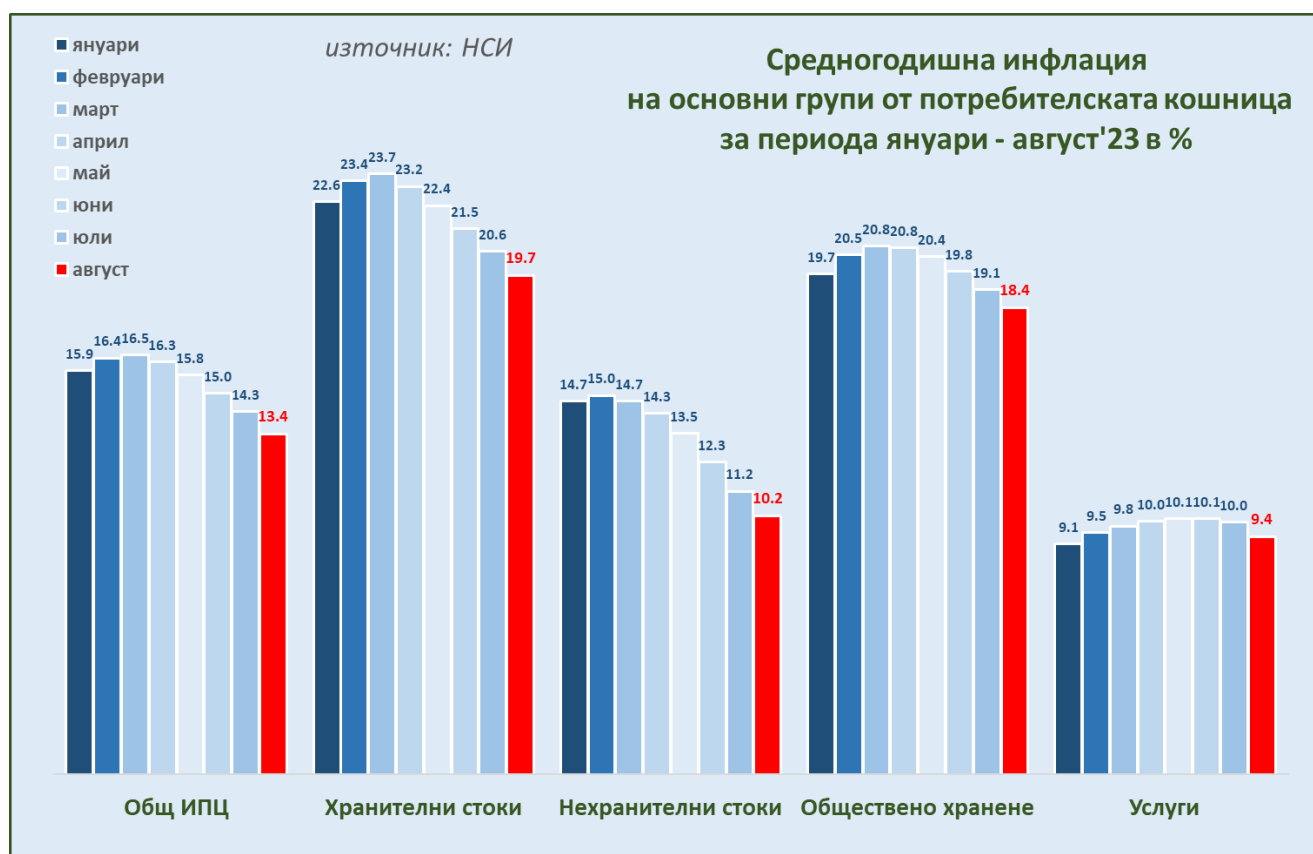
Месечната инфлация през август 2023 г. по данни на НСИ е 0,4% спрямо предходния месец, а годишната инфлация спрямо август 2022 г. е 7,7%.

Средногодишната инфлация на основни групи от потребителската кошница за месец август е 13,4%, а на хранителните стоки тя е 19,7%.

При другите основни групи от потребителската кошница през месеца се наблюдава спад на стойностите. *Таблица 5, фигура 17*

Таблица 5 Средногодишен ИПЦ за периода декември 2022 г. – август 2023 г.

групи	Декември	Януари	Февруари	Март	Април	Май	Юни	Юли	Август
	2022	2023	2023	2023	2023	2023	2023	2023	2023
Общ ИПЦ	15.3	15.9	16.4	16.5	16.3	15.8	15.0	14.3	13.4
Хранителни стоки	21.5	22.6	23.4	23.7	23.2	22.4	21.5	20.6	19.7
Нехранителни стоки	14.4	14.7	15.0	14.7	14.3	13.5	12.3	11.2	10.2
Обществено хранене	18.7	19.7	20.5	20.8	20.8	20.4	19.8	19.1	18.4
Услуги	8.9	9.1	9.5	9.8	10.0	10.1	10.1	10.0	9.4

фигура 17 Инфлация на основни групи от потребителската кошница - януари – август 2023 г.

- **Анализ на цените на едро и на дребно през август 2023 г.**

Таблица 6 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през август 2023 г.*⁹

СТОКА	цени на едро	цени на дребно	надценка в %	надценка в лв.
ЗАХАР	2.43	2.91	20	0.48
ОЛИО	2.91	3.88	33	0.97
БРАШНО	1.35	1.67	24	0.32
ЯЙЦА	0.32	0.46	44	0.14

Наблюдението на цените на едро и на дребно на основните хранителни продукти: захар, олио, брашно и яйца през месец август показва, че надценките на цените на дребно, спрямо цените на едро са най-големи при яйцата – 44% и при олиото – 33%, следвани от брашното – 24% и захарта съответно 20%. *Таблица 6, фигура 18*

фигура 18 Цени на едро и дребно на захар, олио, брашно и яйца през август 2023 г.

⁹ * Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на надценките

Таблица 7 Цени на едро и на дребно на захар, олио, брашно и яйца през август 2022 и 2023 г.*¹⁰

стока	едро			дребно		
	август 2023 г.	август 2022 г.	промяна %	август 2023 г.	август 2022 г.	промяна %
ЗАХАР	2.43	2.41	1	2.91	2.63	11
ОЛИО	2.91	4.84	-40	3.88	5.63	-31
БРАШНО	1.35	1.35	0	1.67	1.70	-2
ЯЙЦА	0.32	0.30	7	0.46	0.35	31

фигура 19 Цени на едро и дребно на захар, олио, брашно и яйца през август 2022 и 2023 г.

Сравнителният анализ на цените на едро и на дребно през август 2023 г. спрямо 2022 г. показва, че яйцата през 2023 г. са поскъпнали, както на едро, така и на дребно. Брашното на дребно е поевтиняло с 2%, а цената на едро на годишна база е без промяна. Цената на захарта на едро е с минимален ръст от 1%, а на дребно нейното поскъпване 11%. Цената на олиото бележи спад както на едро (40%), така и на дребно (31%). Таблица 7, фигура 19

От направения анализ следва, че ножицата между цените на едро и на цените на дребно е в диапазона 20-44%. Таблица 6

¹⁰ * Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира процентното изменение на годишна база

- Анализ на цените на хранителни стоки по региони**

Анализът на цените на едро на основните хранителни стоки: брашно, захар и олио по региони през месец август показва, че маржът на цените в различните области от средната за страната цена е в диапазона 48 - 115%. Таблица 8, фигура 20

Средната за страната през месец август 2023 г. цена на захарта е 2,49 лв./кг. Най-висока стойност е отчетена в тържищата в област Пловдив – 3,10 лв./кг, а най-ниската средна за месеца е била цената в област Бургас – 2,06 лв./кг. На по-висока от средната за страната цена захарта се е търгувала в 31% от тържищата. В две области цената се доближава до средната за страната, а отклоненията в цените в различните региони са 53%.

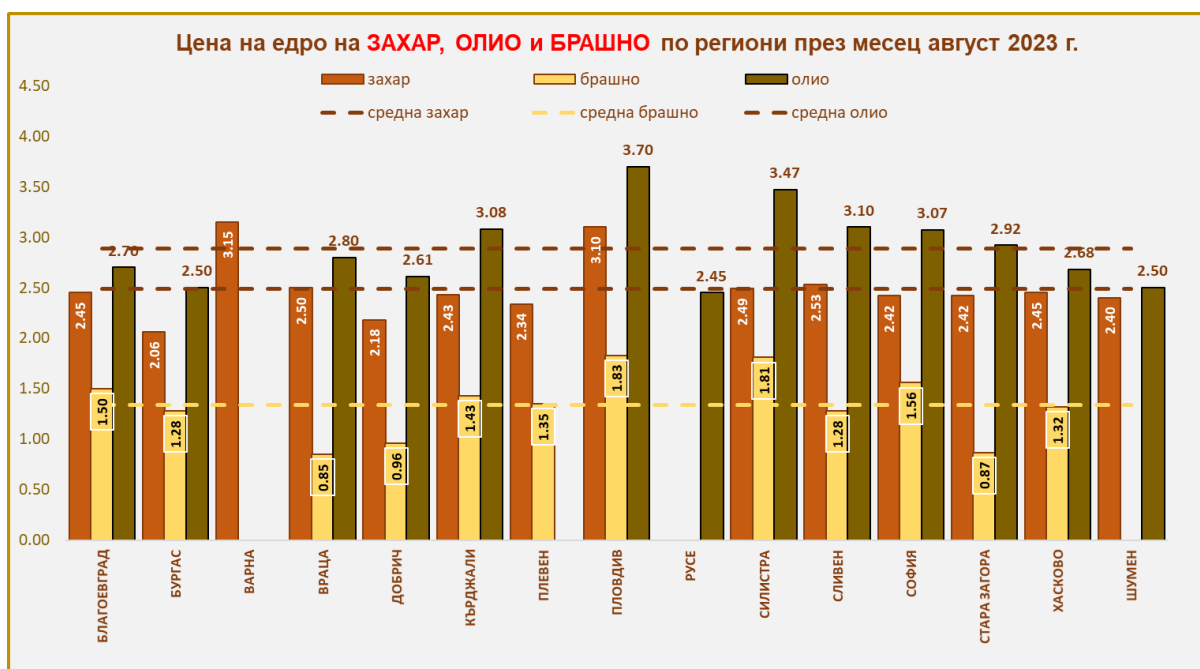
При средна за страната цена на олиото 2,89 лв./л, най-високи стойности са отчетени в област Пловдив – 3,70 лв./л, а минималната средна за месеца цена е била в област Русе – 2,45 лв./л. Отклоненията в цените в различните региони са 48%. В 46% от тържищата олиото се е търгувало над средната за страната цена. В една област цената се доближава до средната за страната

На най-висока средна цена през август брашното се е търгувало отново в Пловдивска област – 1,83 лв./кг, най-ниската стойност е била в област Враца – 0,85 лв./кг. Средно месечната цена на брашното за страната е 1,34 лв./кг. В 42% от областите брашното се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната, в две области цената се доближава до средната за страната, а маржът в цените в различните региони е 115%.

Таблица 8 Цени на едро на захар, брашно и олио по области през месец август 2023 г. ^{*11}

ОБЛАСТ	ЗАХАР	средна захар	изменение спрямо средната	БРАШНО	средна брашно	изменение спрямо средната	ОЛИО	средна олио	изменение спрямо средната
БЛАГОЕВГРАД	▼	2.45	2.49	▼	1.50	1.34	▼	2.70	2.89
БУРГАС	▼	2.06	2.49	▼	1.28	1.34	▼	2.50	2.89
ВАРНА	▲	3.15	2.49	▼		1.34		2.89	
ВРАЦА	▼	2.50	2.49	▼	0.85	1.34	▼	2.80	2.89
ДОБРИЧ	▼	2.18	2.49	▼	0.96	1.34	▼	2.61	2.89
КЪРДЖАЛИ	▼	2.43	2.49	▼	1.43	1.34	▲	3.08	2.89
ПЛЕВЕН	▼	2.34	2.49	▼	1.35	1.34		2.89	
ПЛОВДИВ	▲	3.10	2.49	▲	1.83	1.34	▲	3.70	2.89
РУСЕ			2.49			1.34	▼	2.45	2.89
СИЛИСТРА	▼	2.49	2.49	▼	1.81	1.34	▲	3.47	2.89
СЛИВЕН	▲	2.53	2.49	▼	1.28	1.34	▲	3.10	2.89
СОФИЯ	▼	2.42	2.49	▼	1.56	1.34	▲	3.07	2.89
СТАРА ЗАГОРА	▼	2.42	2.49	▼	0.87	1.34	▼	2.92	2.89
ХАСКОВО	▼	2.45	2.49	▼	1.32	1.34	▼	2.68	2.89
ШУМЕН	▼	2.40	2.49	▼		1.34	▼	2.50	2.89
Spaklines									

¹¹ *. Символите в колоните с цените показват движението на цените под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена

фигура 20 Цени на едро на захар, олио и брашно през м. август 2023 г. по области

• Анализ на цените на млечни продукти по региони

Таблица 9 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло по области през месец август 2023 г.*¹²

ОБЛАСТ	КАШКАВАЛ	средна кашкавал	изменение спрямо средната	СИРЕНЕ	средна сирене	изменение спрямо средната	МАСЛО	средна масло	изменение спрямо средната
БЛАГОВЕГРАД	▼ 13.95	17.01	-18	▲ 12.20	11.10	10	▼ 2.60	2.64	-2
БУРГАС		17.01		▼ 8.13	11.10	-27		2.64	
ВРАЦА	■ 16.98	17.01	0	▲ 12.88	11.10	16	▼ 2.56	2.64	-3
ДОБРИЧ	▼ 13.86	17.01	-19	▼ 6.67	11.10	-40		2.64	
КЪРДЖАЛИ	▲ 18.27	17.01	7	▲ 11.67	11.10	5	▲ 2.72	2.64	3
ПЛЕВЕН	■ 16.80	17.01	-1	▼ 10.88	11.10	-2	▼ 2.46	2.64	-7
ПЛОВДИВ	▲ 24.50	17.01	44	▲ 14.50	11.10	31		2.64	
СИЛИСТРА		17.01		▲ 12.59	11.10	13	▲ 2.89	2.64	9
СЛИВЕН	▼ 14.90	17.01	-12	▼ 7.98	11.10	-28		2.64	
СОФИЯ	▲ 18.80	17.01	11	■ 11.17	11.10	1	▼ 2.61	2.64	-1
СТАРА ЗАГОРА	▼ 15.53	17.01	-9	▲ 13.08	11.10	18		2.64	
ШУМЕН	▼ 16.50	17.01	-3	▲ 11.40	11.10	3		2.64	
Sparklines									

Анализът на цените на едро на млечните продукти кашкавал, сирене и масло по региони показва, че отклоненията в цените в различните области от средната за страната цена са в диапазон 17 - 117%, като тези отклонения са най – големи при кравето сирене, а най-малки съответно при маслото. Таблица 9, фигура 21

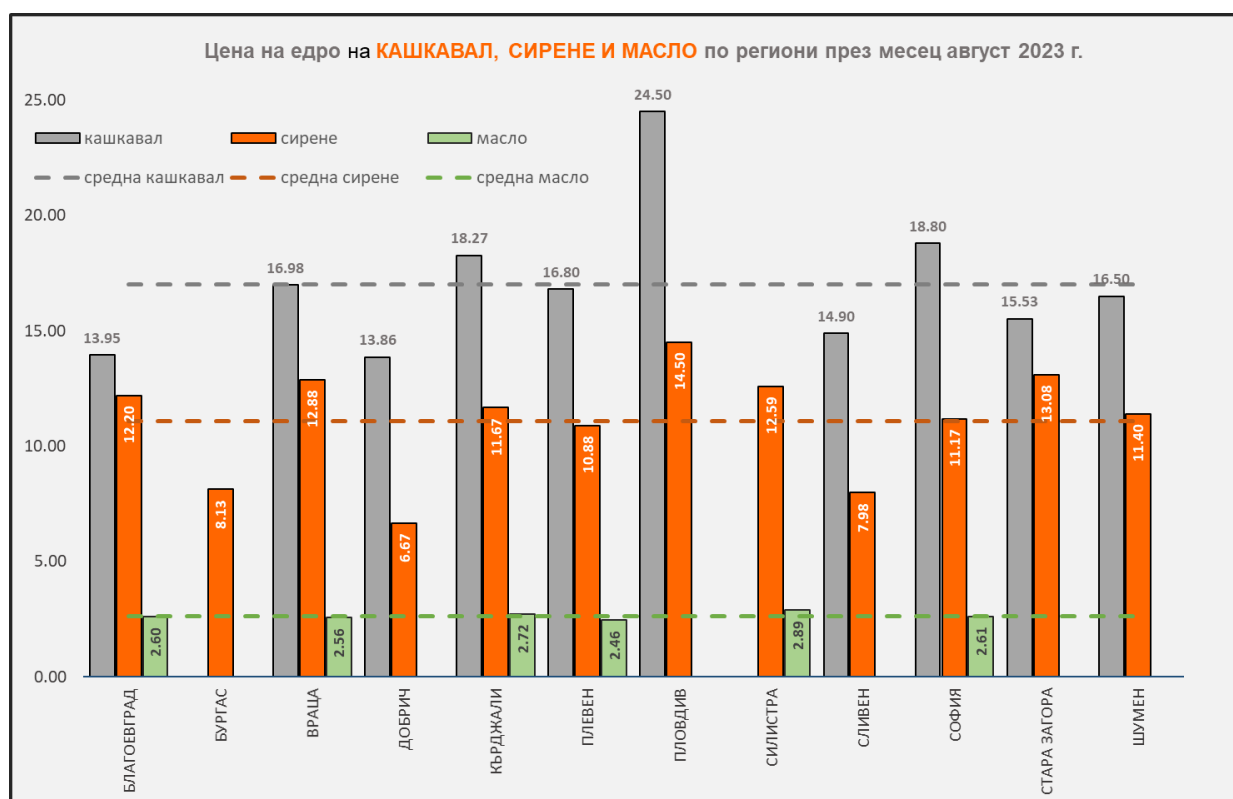
¹² Символите в колоните с цените показват движението на цените под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока в различните региони чрез Sparklines (блещукащи линии).

Средната за страната през месец август 2023 г. цена на кашкавала е 17,01 лв./кг. Най-висока стойност е отчетена в тържищата в област Пловдив – 24,50 лв./кг, а най-ниската средна за месеца е била цената в област Добрич – 11,86 лв./кг. В 30% от областите, в които има данни за продажби, тя е била по-висока от средната, а отклоненията в цените в различните региони са 77%.

При средна за страната цена на сиренето 11,10 лв./кг, най-високи стойности са отчетени в област Пловдив – 14,50 лв./кг, а минималната средна за месеца цена е била в област Добрич – 6,67 лв./кг. В 66% от областите сиренето се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната, а в една област цената се доближава до средната за страната.

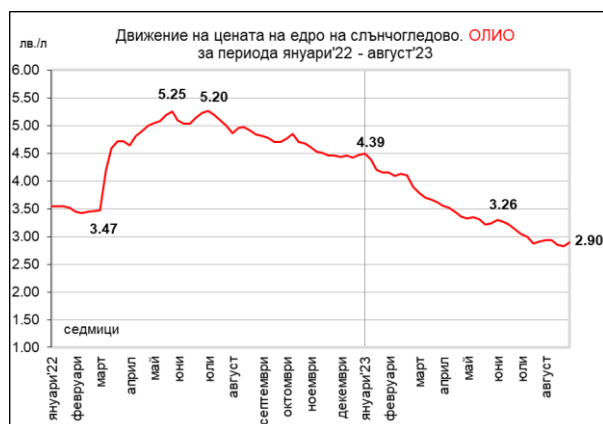
Отклоненията в цените в различните региони са 117%. Този марж на цените при сиренето се дължи на различното качество и различните фирми производителки, които търгуват на съответните тържища.

При средна за страната за месец август цена на маслото 2,64 лв./бр., най-високи стойности са отчетени в област Силистра – 2,89 лв./бр., а минималната средна за месеца цена е била в област Плевен – 2,46 лв. В 33% от областите маслото се е търгувало на цена, по-висока от средната за страната. Отклонението в цените в различните региони е 17%.

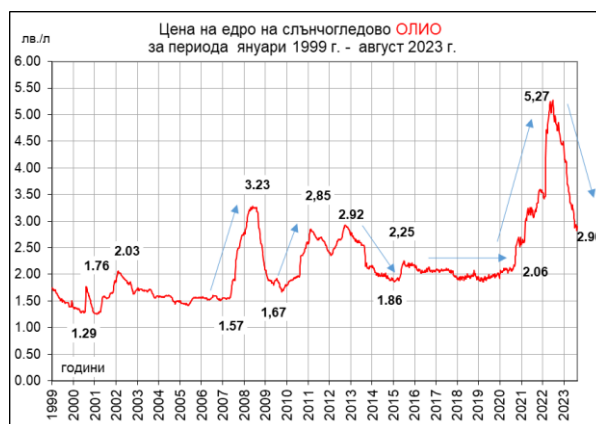

фигура 21 Цени на едро на кашкавал, сирене и масло през м. август 2023 г. по области

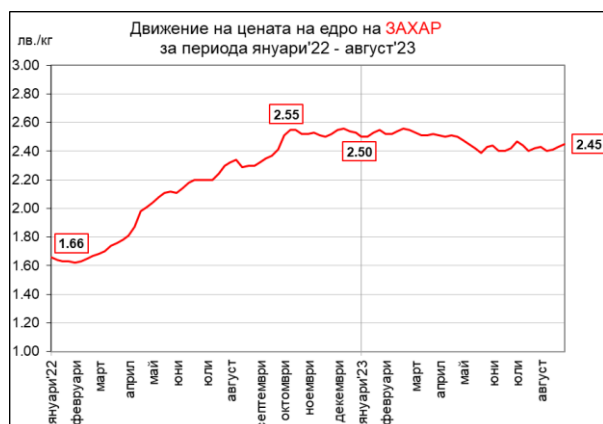
- **Диаграми на движението на цените на основни хранителни стоки, млечни продукти, меса и месни произведения и риби**

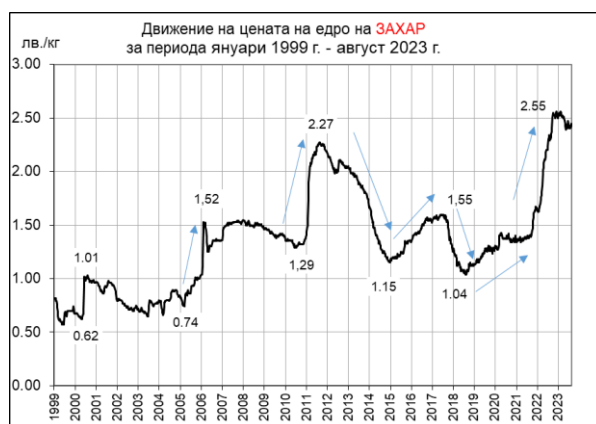
фигура 22

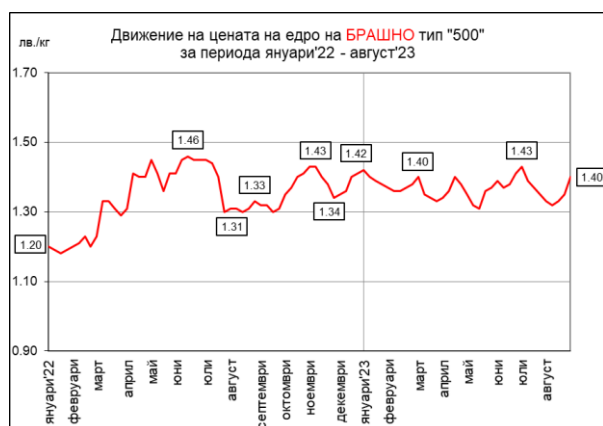
фигура 23

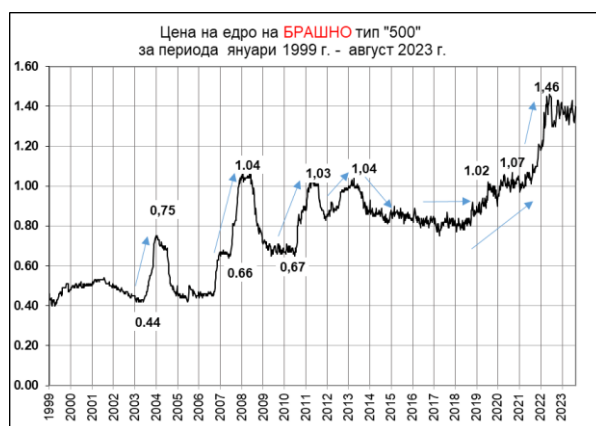
фигура 24

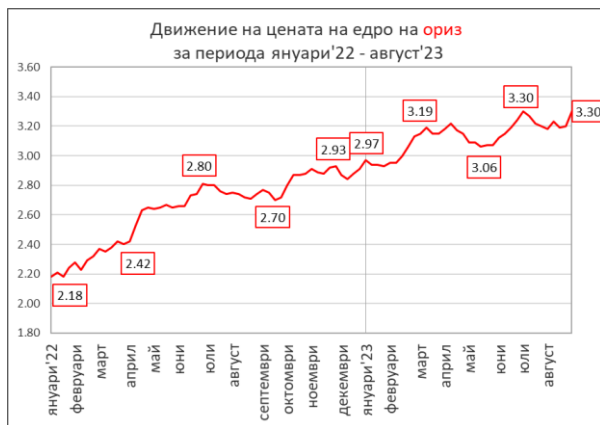
фигура 25

фигура 26

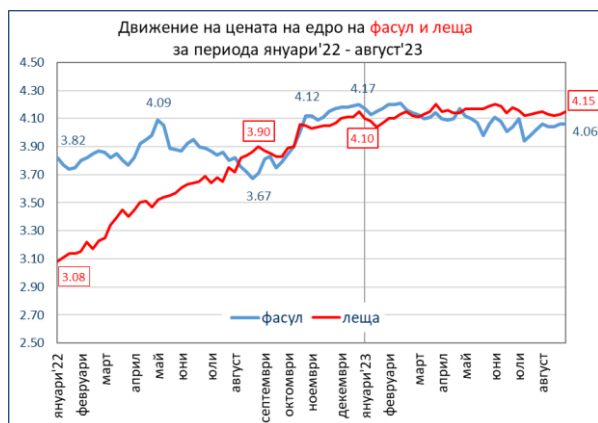
фигура 27

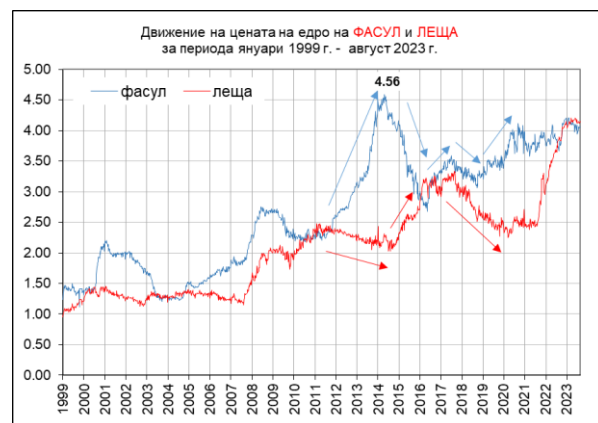
фигура 28

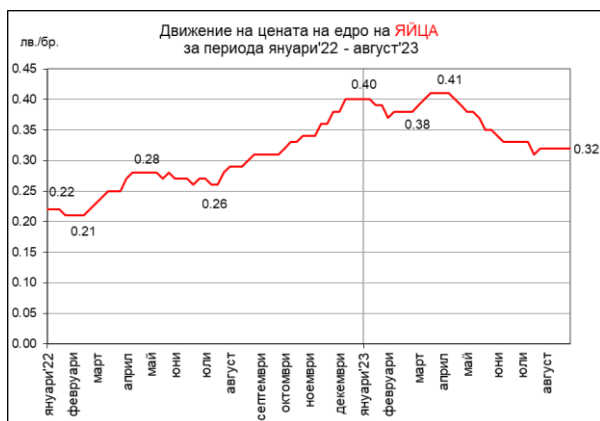
фигура 29

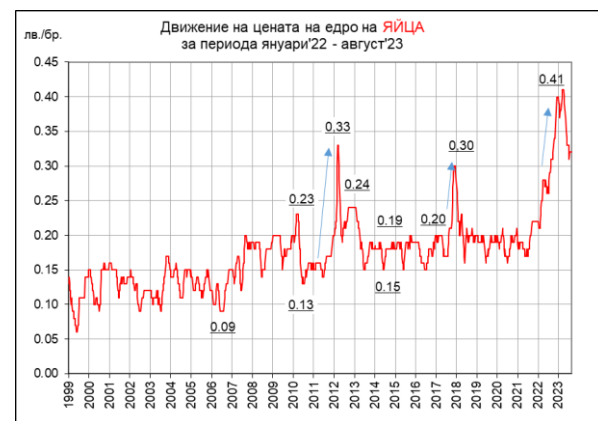
фигура 30

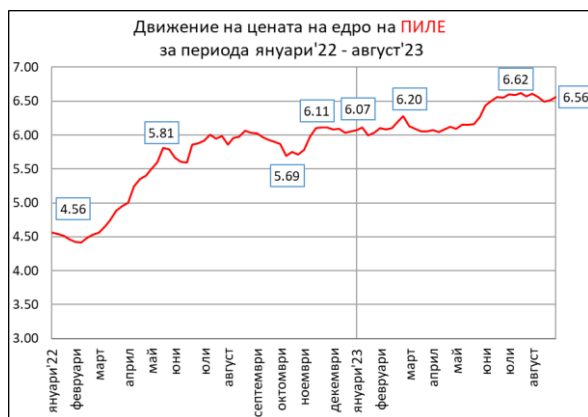
фигура 31

фигура 32

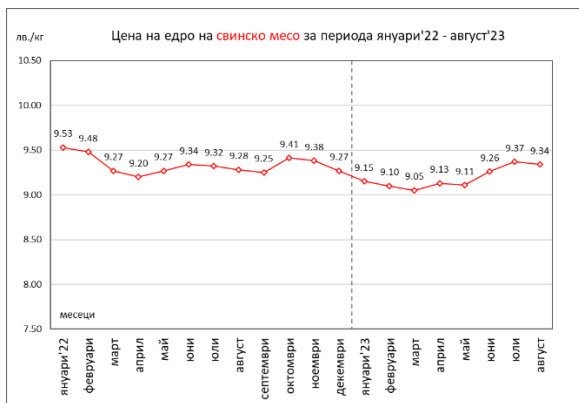
фигура 33

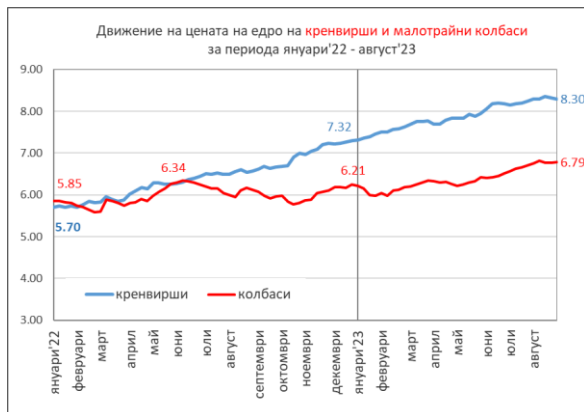
фигура 34

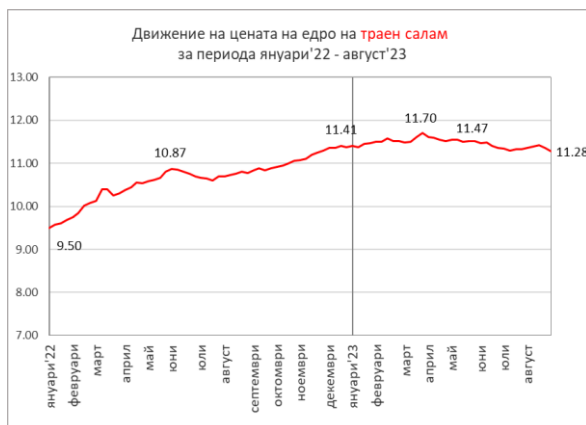
фигура 35

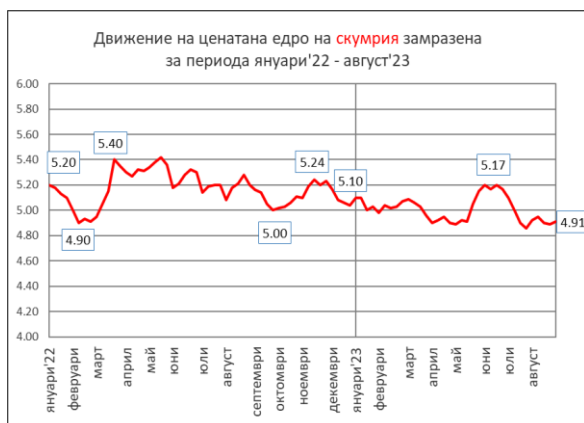
фигура 36

фигура 38

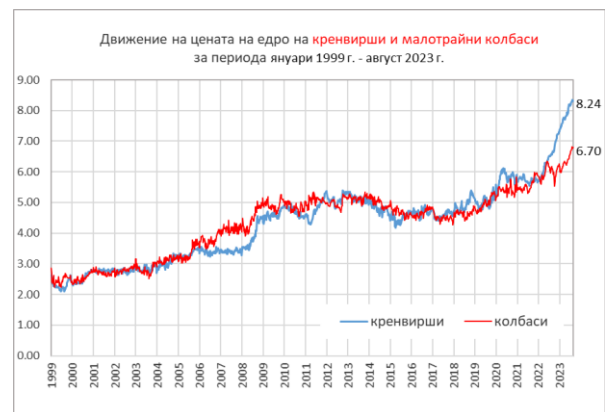
фигура 40

фигура 42

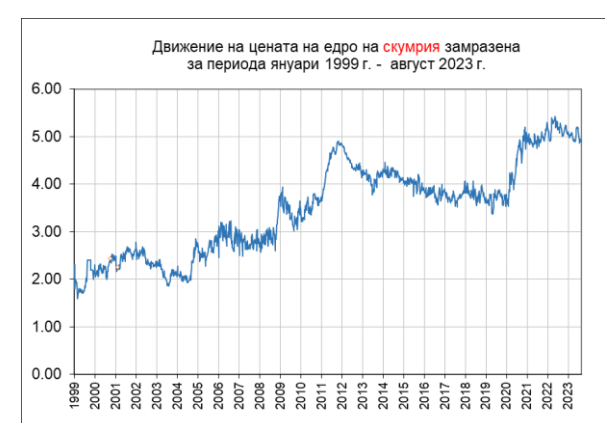
фигура 37

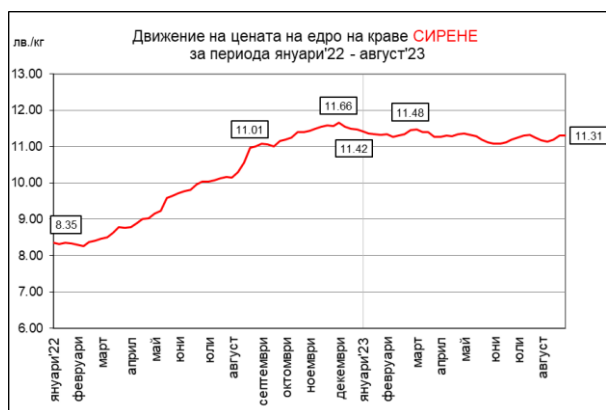
фигура 39

фигура 41

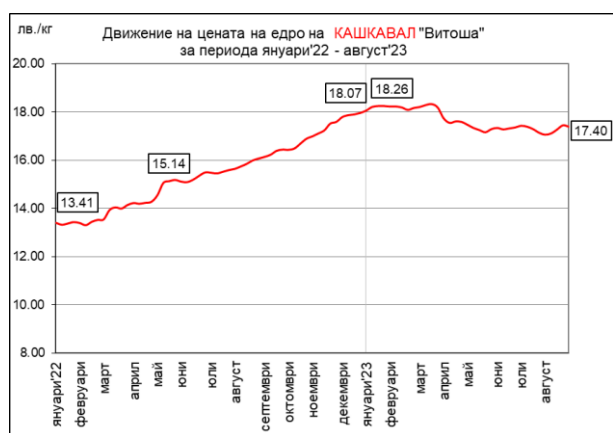
фигура 43

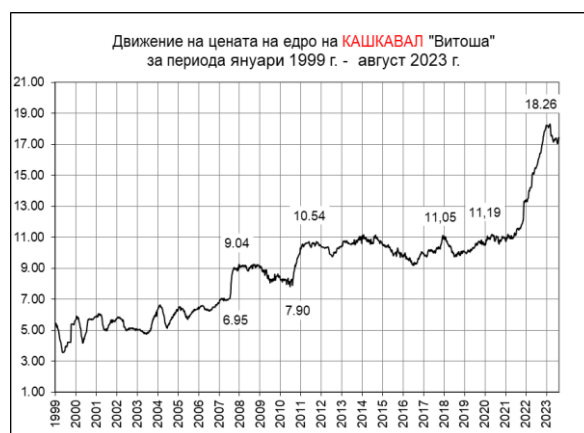
фигура 44

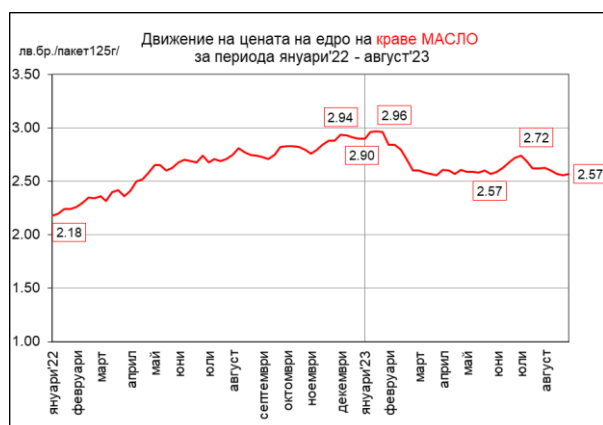
фигура 45

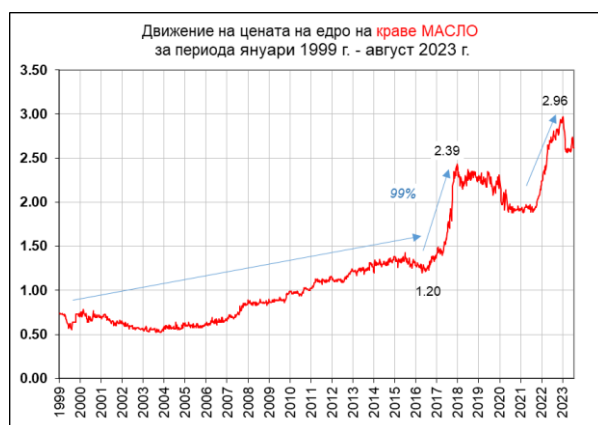
фигура 46

фигура 47

фигура 48

фигура 49

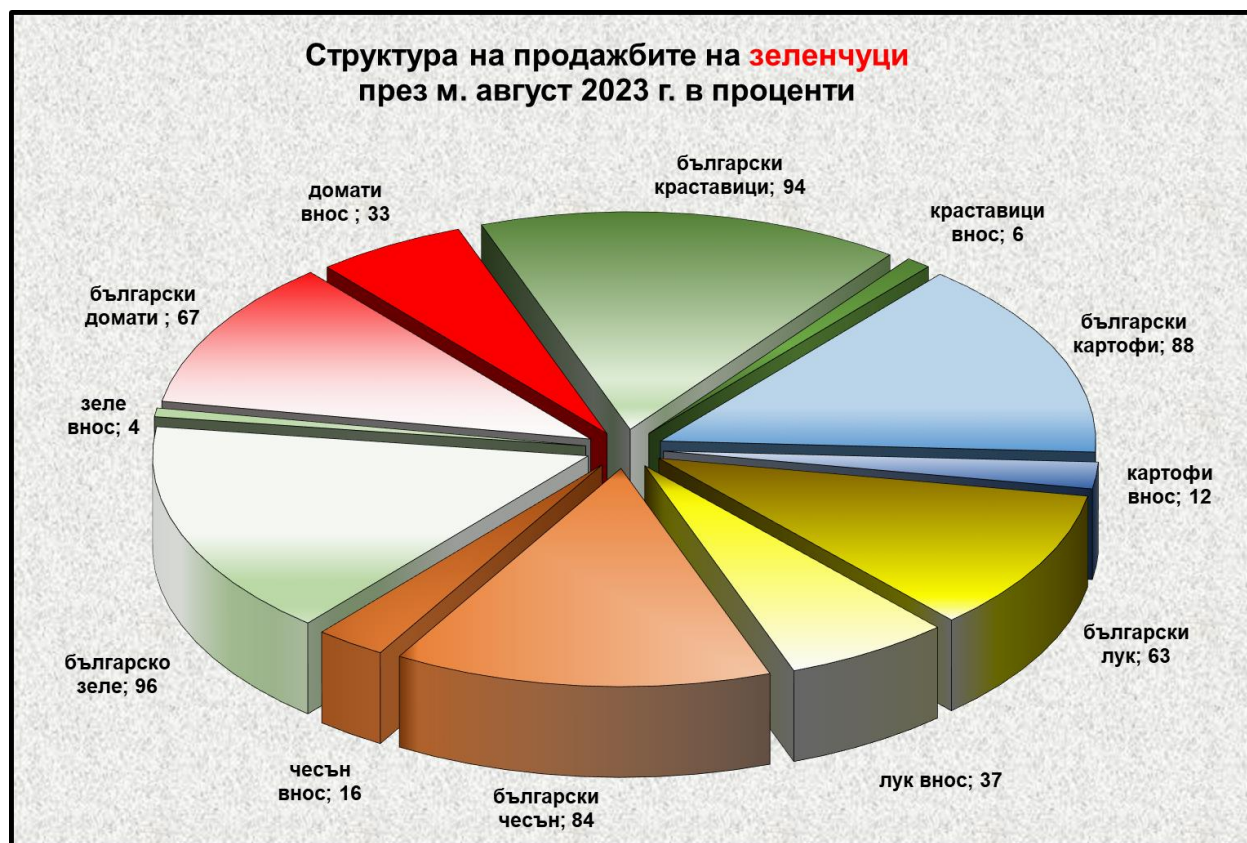
Плодове и зеленчуци

От късните есенни до ранните пролетни месеци относителният дял на българските плодове и зеленчуци на пазара е изключително нисък, но през летните месеци количествата родна продукция се увеличават.

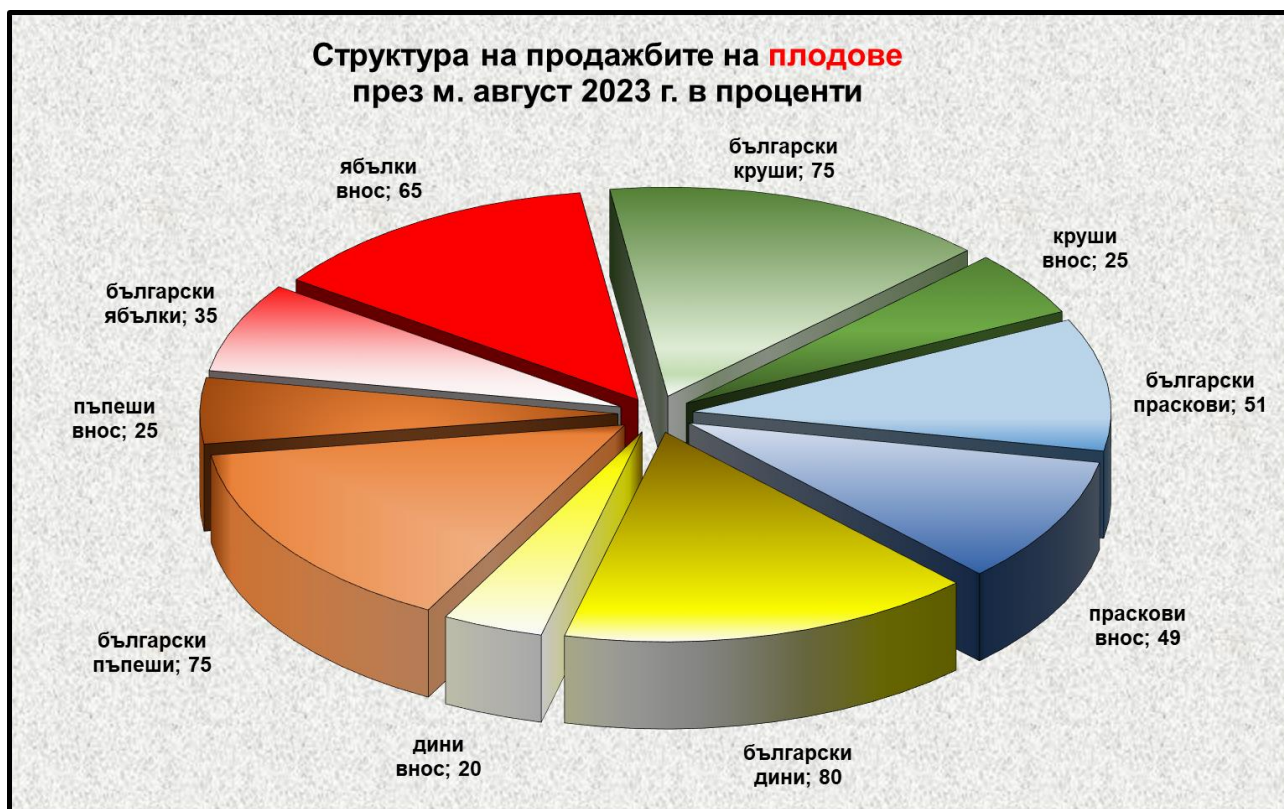
Наблюденията върху пазара на зеленчуците и плодовете през м. август показват, че относителният дял на предлаганите количества българска продукция в сравнение с предходните месеци се увеличават.

Мониторингът на пазара на зеленчуци през месеца показва превес на родната продукция при продажбите на краставици (94%), чесън (84%), зеле (96%). По-голям относителен дял на българската продукция е регистриран при домати (67%), картофите (80%) и зрелия лук (63%). *фигура 50*

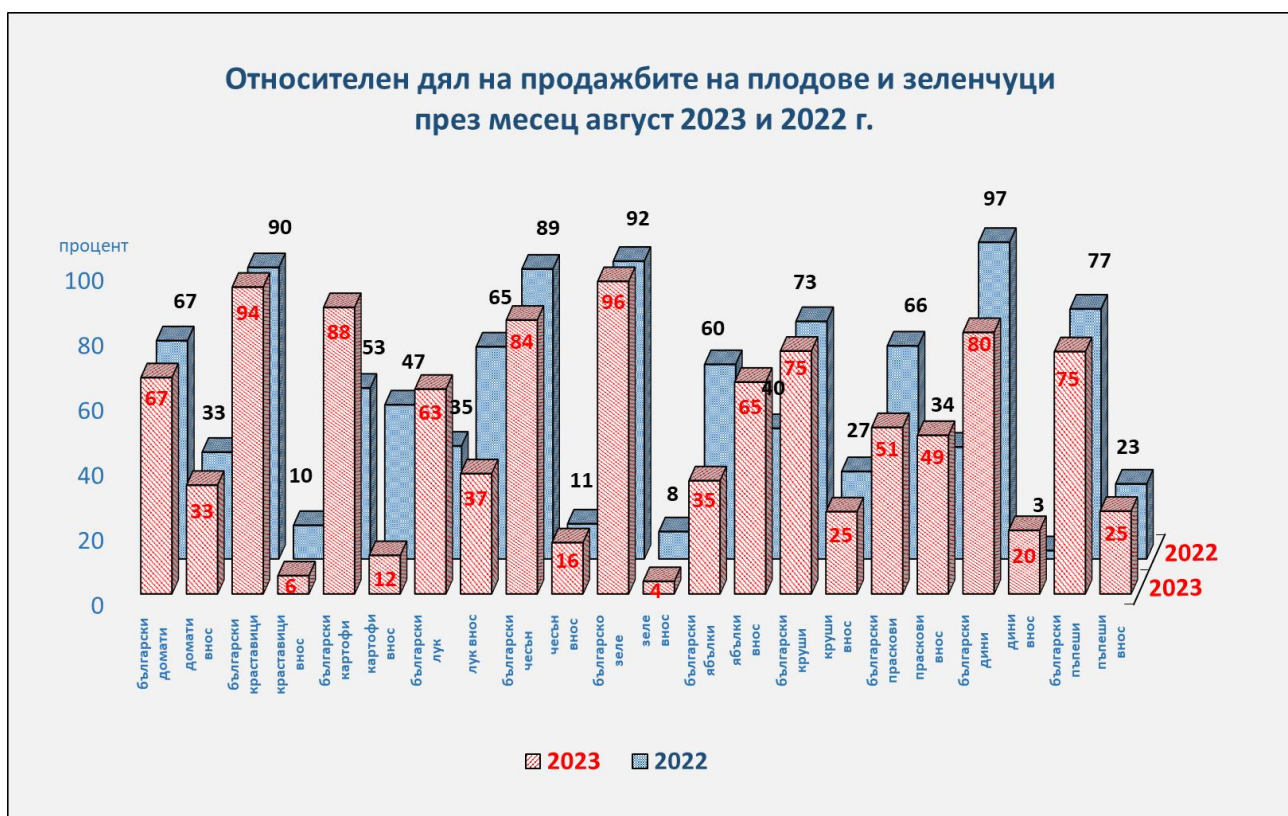
Предлагането на българските плодове, които са в активен период на производство е по-голямо при дините (80%), пъпешите (75%), крушите (75%). Количествата българска и вносна продукция при прасковите са съпоставими (51%:49%), а вносните ябълки надвишават количествата предлагана българска продукция. *фигура 51*

фигура 50 Относителен дял на продажбите на зеленчуци през м. август 2023 г.

фигура 51 Относителен дял на продажбите на плодове през м. август 2023 г.

фигура 52 Относителен дял на продажбите на плодове и зеленчуци м. август 2022/2023 г.

Сравнителният анализ на продажбите през месец август тази година в сравнение със същия месец на предходната година показва, че количествата българските картофи, лук и зеле през тази година са малко по-големи от предходната година. *фигура 52*

- **Индекс на Тържищните Цени (ИТЦ) на плодовете и зеленчуците**

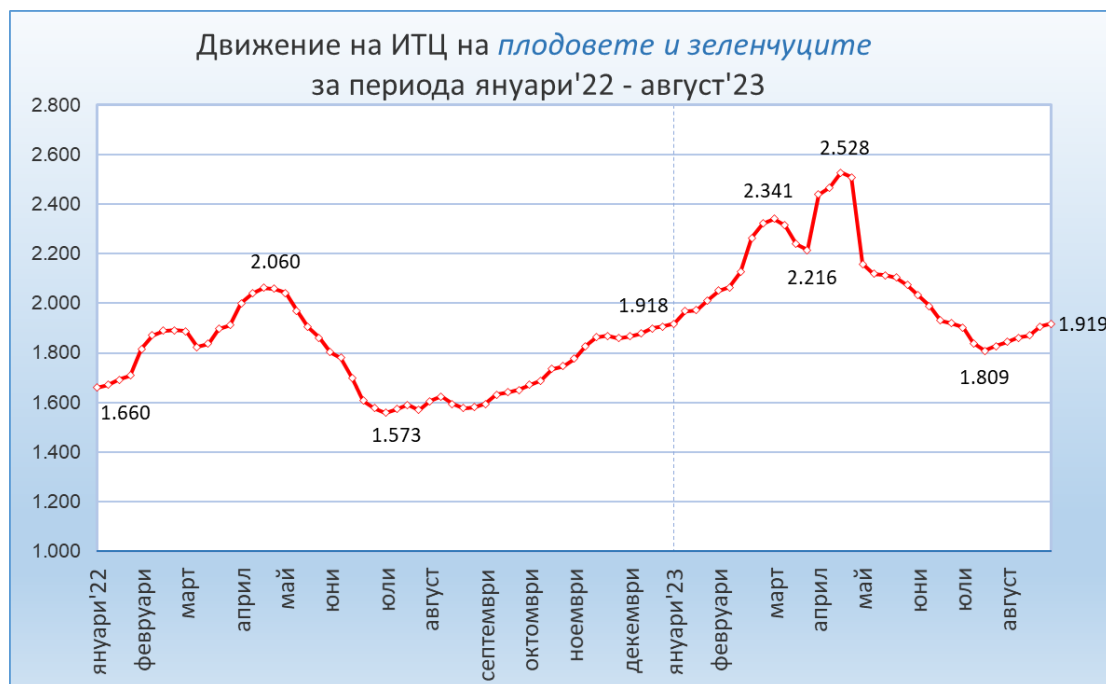
Движението на кривата на ИТЦ¹³ на плодовете и зеленчуците следва характерните за тези продукти сезонни тенденции. Максималните зимни стойности се наблюдават обикновено в периода януари – февруари, а през последните години, както и през миналата, и през април. Минималните летни стойности, в зависимост от конкретните метеорологични стойности се регистрират през юли - август.

В началото на месец август 2023 г. кривата стартира от ниво 1,844 пункта, като е над нивото от последната седмица на предходния месец. През следващите седмици стойностите продължават да се движат нагоре и в края на месеца стъпват на ниво от 1,919 пункта,

В сравнение със същия месец на предходната година средномесечните стойностите са с около 20% по-високи. *фигура 53*

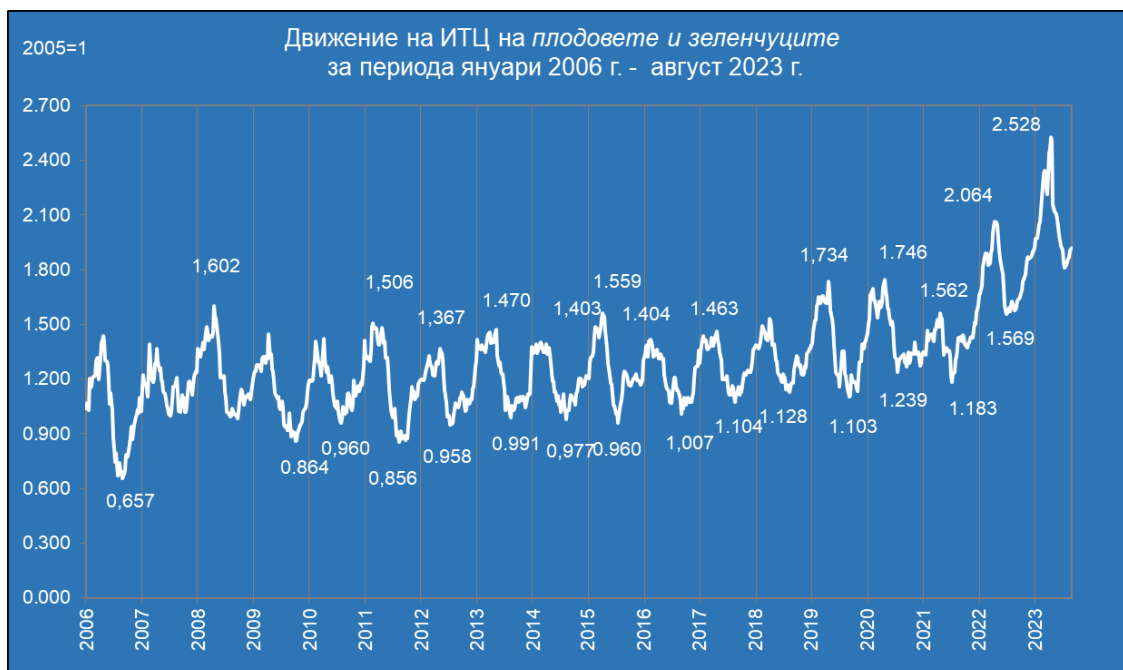
Върху движението на индекса през месеца рефлектира покачването на цените на краставиците, зелето, картофите, лимоните.

Нивото от 2,528 достигнато през третата седмица на април е най-високото от началото на годината и е пиково за целия период на наблюдение на цените на едро на плодове и зеленчуците. *фигура 54*

фигура 53 ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2022 г. – август 2023 г.

¹³ В състава на този индекс са включени следните стоки: ябълки български и ябълки от внос, картофи български и от внос, лук зрял, чесън зрял, домати оранжерийни и домати от внос, краставици оранжерийни и от внос, пипер зелен, зеле, банани, портокали и лимони

фигура 54 ИТЦ на плодовете и зеленчуците за периода януари 2006 г. – август 2023 г.

• Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците на месечна и годишна база

През месец август трендовете на цените на плодове и зеленчуците са разнопосочни, като стойностите на промените са с големи амплитуди.

Цените на оранжерийните, полските и вносните краставици, както и на корнишоните се покачват през месеца с 22-39%. Този ръст е нетипичен за летния месец август, което се обяснява с липсата на внос, лошия сезон и високите разходи за производство. Поскъпване на месечна база има и при зелето с 14-23% и при картофите със 7%. Доматите, пиперът, морковите и патладжана поевтиняват в диапазон 10-20%.

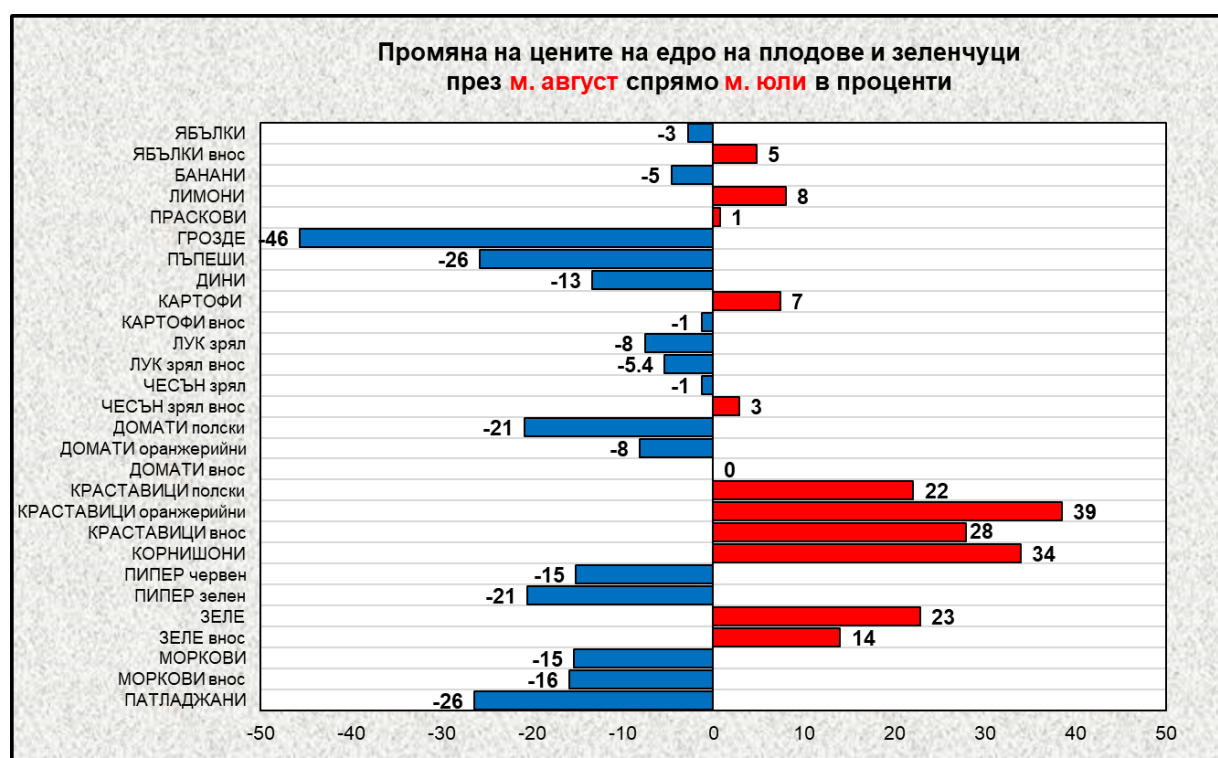
През месец август поевтиняване на месечна база е отчетено при пъпешите (26%), дините (13%), гроздето (46%). Поскъпване на месечна база е отчетено при ябълките и лимоните с 5-8%. *Таблица 10, фигура 55*

На годишна база отклоненията на цените на стоките в тази група изцяло са с положителни трендове. Значителен скок на цените е отчетен при зрелия лук, картофите, краставиците и морковите, който е около 30-50%. Поскъпването на останалите зеленчуци е около 7-20%.

Цените на плодовете през тази година също са по-високи спрямо предходната, като отчетеният ръст при ябълките и прасковите е 30-35% и 5-10% при останалите плодове. *Таблица 10, фигура 56, фигура 57*

Таблица 10 Промяна на цените на плодове и зеленчуци за август на месечна, годишна база^{*14}

СТОКА	юли'23	август'23				август'22		
	цена	цена	промяна в %	промяна в лв.		цена	промяна в %	промяна в лв.
ЯБЪЛКИ	1.78	1.73	▼ -3	-0.05		1.33	▲ 30	0.40
ЯБЪЛКИ внос	1.87	1.96	▲ 5	0.09		1.86	▲ 5	0.10
БАНАНИ	2.84	2.71	▼ -5	-0.13		2.69	▲ 1	0.02
ЛИМОНИ	2.75	2.97	▲ 8	0.22		2.86	▲ 4	0.11
ПРАСКОВИ	2.47	2.49	▲ 1	0.02		1.85	▲ 35	0.64
ГРОЗДЕ	5.59	3.04	▼ -46	-2.55		2.92	▲ 4	0.12
ПЪПЕШИ	1.98	1.47	▼ -26	-0.51		1.29	▲ 14	0.18
ДИНИ	0.97	0.84	▼ -13	-0.13		0.69	▲ 22	0.15
КАРТОФИ	1.21	1.30	▲ 7	0.09		1.04	▲ 25	0.26
КАРТОФИ внос	1.58	1.56	▼ -1	-0.02		1.06	▲ 47	0.50
ЛУК зрял	1.60	1.48	▼ -8	-0.12		1.11	▲ 33	0.37
ЛУК зрял внос	1.68	1.59	▼ -5	-0.09		1.07	▲ 49	0.52
ЧЕСЪН зрял	4.83	4.77	▼ -1	-0.06		4.00	▲ 19	0.77
ЧЕСЪН зрял внос	4.56	4.69	▲ 3	0.13		3.98	▲ 18	0.71
ДОМАТИ полски	2.45	1.94	▼ -21	-0.51		1.90	▲ 2	0.04
ДОМАТИ оранжерийни	2.84	2.61	▼ -8	-0.23		2.30	▲ 13	0.31
ДОМАТИ внос	2.67	2.67	▲ 0	0.00		2.01	▲ 33	0.66
КРАСТАВИЦИ полски	1.81	2.21	▲ 22	0.40		1.87	▲ 18	0.34
КРАСТАВИЦИ оранжерийни	2.00	2.77	▲ 39	0.77		1.91	▲ 45	0.86
КРАСТАВИЦИ внос	1.83	2.34	▲ 28	0.51		2.08	▲ 13	0.26
КОРНИШОНИ	1.56	2.09	▲ 34	0.53		1.98	▲ 6	0.11
ПИПЕР червен	2.76	2.34	▼ -15	-0.42		2.18	▲ 7	0.16
ПИПЕР зелен	2.29	1.82	▼ -21	-0.47		1.60	▲ 14	0.22
ЗЕЛЕ	0.92	1.13	▲ 23	0.21		0.88	▲ 28	0.25
ЗЕЛЕ внос	1.07	1.22	▲ 14	0.15		0.98	▲ 24	0.24
МОРКОВИ	1.69	1.43	▼ -15	-0.26		1.04	▲ 38	0.39
МОРКОВИ внос	1.51	1.27	▼ -16	-0.24		1.07	▲ 19	0.20
ПАТЛАДЖАНИ	1.97	1.45	▼ -26	-0.52		1.27	▲ 14	0.18

фигура 55 Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през август'23 на месечна база

¹⁴ * Символите в колоните с цените показват движението на цените под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена.

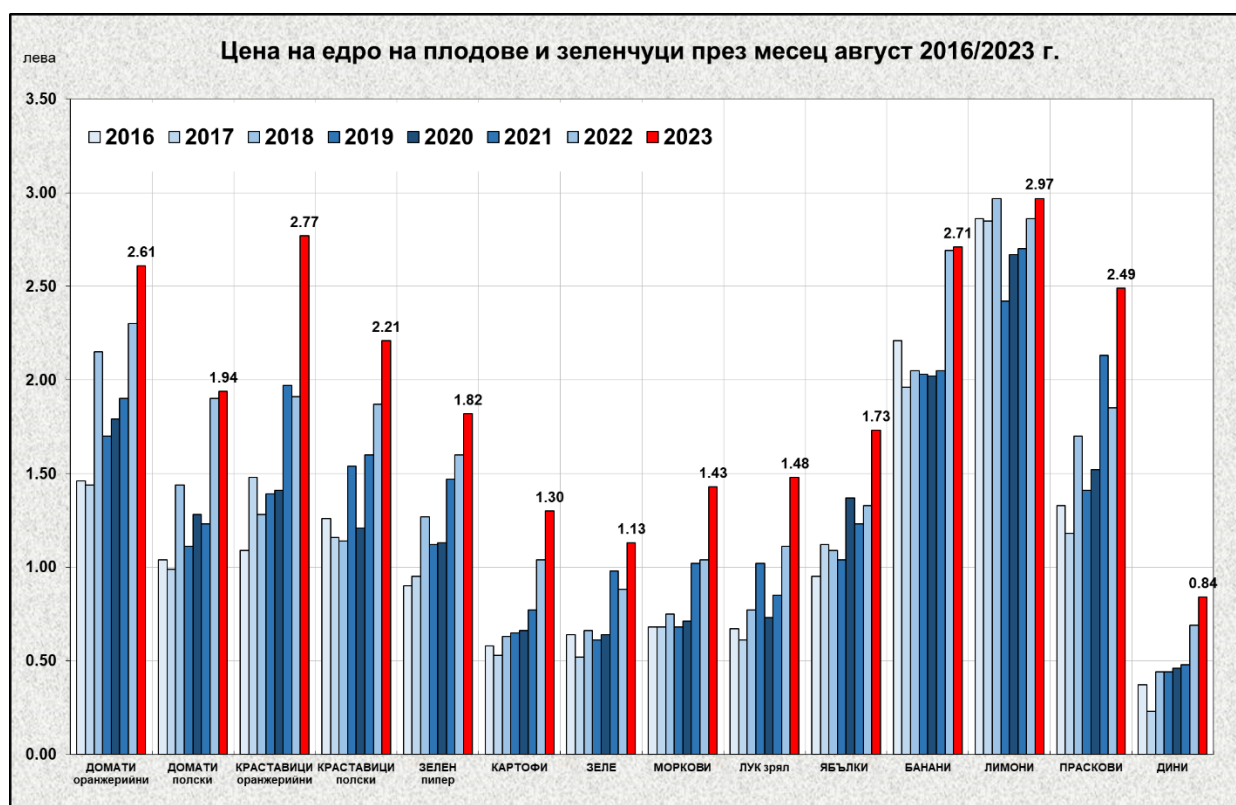

фигура 56 Промяна на цените на плодовете и зеленчуците през август'23 на годишна база

фигура 57 Цени на плодове и зеленчуци през август '23 г. и промяната им спрямо август '22 г.

- Сравнителен анализ на цените на плодовете и зеленчуците през август 2016/2023 г.

фигура 58 Цени на едро на плодовете и зеленчуците през август 2016/2023 г.

Таблица 11 Цени на едро на плодове и зеленчуци през месец август за периода 2016/2023 г.*¹⁵

август	ДОМАТИ оранжерийни	ДОМАТИ полски	КРАСТАВИЦИ оранжерийни	КРАСТАВИЦИ полски	ЗЕЛЕН пипер	КАРТОФИ	ЗЕЛЕ	МОРКОВИ	ЛУК зрял	ЯБЪЛКИ	БАНАНИ	ЛИМОНИ	ПРАСКОВИ	ДИНИ	стойност на единица продукт
2016	1.46	1.04	1.09	1.26	0.90	0.58	0.64	0.68	0.67	0.95	2.21	2.86	1.33	0.37	16
2017	1.44	0.99	1.48	1.16	0.95	0.53	0.52	0.68	0.61	1.12	1.96	2.85	1.18	0.23	16
2018	2.15	1.44	1.28	1.14	1.27	0.63	0.66	0.75	0.77	1.09	2.05	2.97	1.70	0.44	18
2019	1.70	1.11	1.39	1.54	1.12	0.65	0.61	0.68	1.02	1.04	2.03	2.42	1.41	0.44	17
2020	1.79	1.28	1.41	1.21	1.13	0.66	0.64	0.71	0.73	1.37	2.02	2.67	1.52	0.46	18
2021	1.90	1.23	1.97	1.60	1.47	0.77	0.98	1.02	0.85	1.23	2.05	2.70	2.13	0.48	20
2022	2.30	1.90	1.91	1.87	1.60	1.04	0.88	1.04	1.11	1.33	2.69	2.86	1.85	0.69	23
2023	2.61	1.94	2.77	2.21	1.82	1.30	1.13	1.43	1.48	1.73	2.71	2.97	2.49	0.84	27
Sparklines															

Анализът на движението на цените на едро на плодовете и зеленчуците през м. август 2023 г. в сравнение със същия месец на осемгодишния период (2016 – 2023 г.) показва следните тенденции: Таблица 11, фигура 58

¹⁵ * Оцветяването в клетките визуализира движението на цената за съответната стока през годините на периода. Степенуваната скала в 4 степени визуализира градацията в големината на стойността на стоките за съответната година. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока в различните региони чрез Sparklines (блещукащи линии).

- Плодовете и зеленчуците имат изцяло сезонен характер, а цените им силно се влияят от конкретните климатични и метеорологични условия. По тази причина цените на тези стоки са силно чувствителни и варират в сравнително големи диапазони за кратки времеви периоди.

- По същата причина относителният дял на количествата българска продукция през м. август на последните осем години е функция и от конкретните метеорологични условия, а цените им често са по-високи от вносните.

- Цените на домати, краставиците, зеления пипер, картофите, зелето, морковите и зрелия лук минават над нивата от предходните години на периода.

- Най-голям ръст през тази година е отчетен при оранжерийните краставици, корнишоните и зелето..

- Цените на прасковите, дините и ябълките през август настоящата година също са най-високи.

- Цената на бананите се доближава до нивото от същия месец на предходната година.

- През месец август цената на лимоните се доближава до нивата от 2018 година.

Анализът на стойността за единица продукт на 14 плодове и зеленчуци, включени в потребителската кошница показва, че през месец август 2023 г. сумата е 27 лв., като нарастването на тази стойност спрямо предходната година е 4 пункта (17%).

Тази стойност е най-високата спрямо същия месец за периода 2016 – 2023 г.

Увеличението на стойността на плодовете и зеленчуците в потребителската кошница за последните осем години е 11 пункта или 67%. *Таблица 4, фигура 16*

• **Анализ на цените на плодовете и зеленчуците по региони**

Анализът на цените на едро на домати, краставиците и картофите по региони показва, че отклоненията на цените в различните региони са в диапазона 52-94%. *Таблица 12, фигура 59*

Най-високи цени на домати са регистрирани на тържищата в област Варна (3,68лв./кг), а най-ниските съответно в област Хасково (1.90 лв./кг). Средните

за страната месечни цени на домати са 2,54 лв./кг. В 36% от областите цената е била по-висока от средната, а маржът е 94%.

Краставиците са се търгували на най-високи цени в Ловеч и Силистра (3,44-3,45 лв./кг), а най-ниските цени през август са регистрирани на тържищата в Шумен (1,80 лв./кг). При средна за страната цена на краставиците за месеца 2,73 лв./кг, в 46% от областите цената е била по-висока, в една област тя е била на нивото на средната за страната, а маржът в различните региони е 92%.

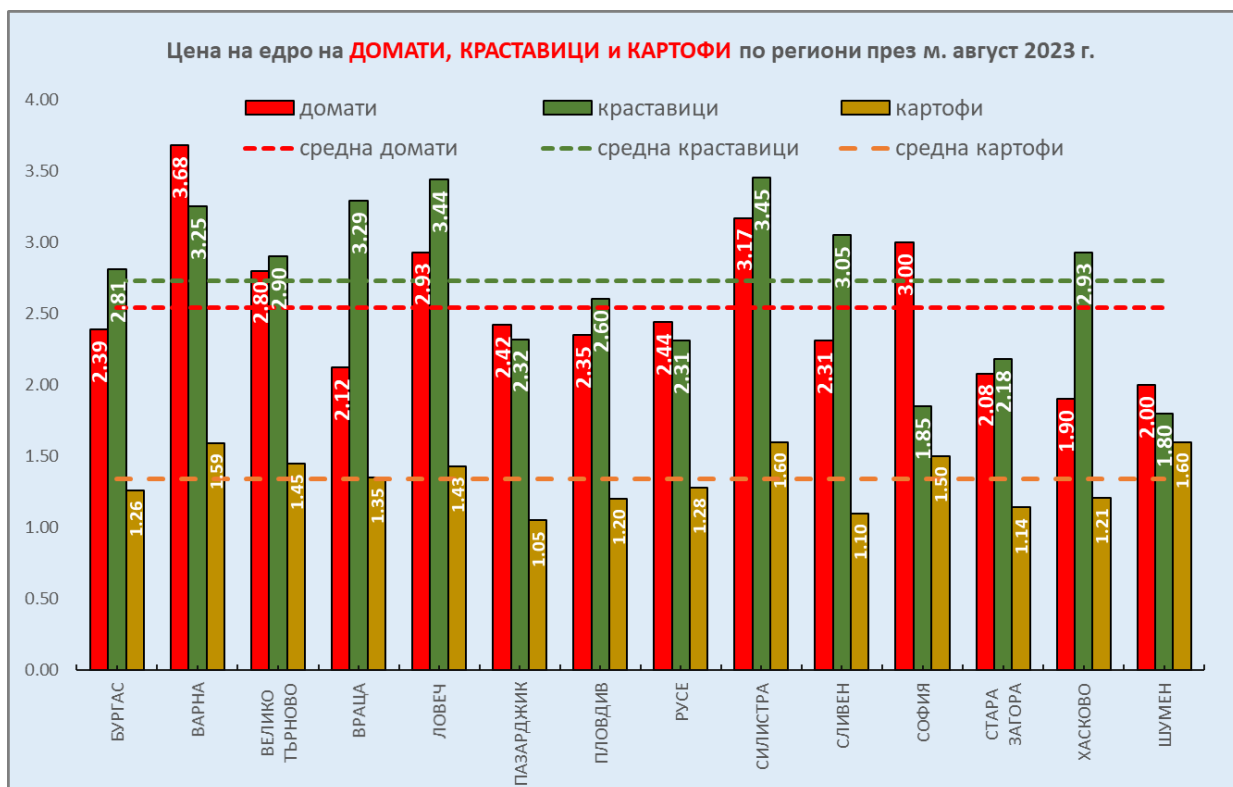
Картофите са се търгували на най-високи цени в Шумен, Варна и Силистра (1,59-1,60лв.), а най-ниските цени през юли са регистрирани на тържищата в Пазарджик (1,05 лв./кг). При средна за страната цена на картофите за месеца 1,34 лв./кг, в 50% от областите цената е била по-висока, в една област тя е била на нивото на средната за страната, а маржът в различните области е 52%.

Високите стойности на маржа се дължат на различното качество и различните сортове на зеленчуците, които си търгуват на отделните тържища.

Таблица 12 Цени на едро на зеленчуци по области през август 2023 г.*¹⁶

ОБЛАСТ	ДОМАТИ	средна домати	изменение спрямо средната	КРАСТАВИЦИ	средна краставици	изменение спрямо средната	КАРТОФИ	средна картофи	изменение спрямо средната
БУРГАС	▼ 2.39	2.54	▲ -6	▼ 2.81	2.73	▲ 3	▼ 1.26	1.34	▲ -6
ВАРНА	▲ 3.68	2.54	45	▲ 3.25	2.73	19	▲ 1.59	1.34	19
ВЕЛИКО ТЪРНОВО	▲ 2.80	2.54	10	▲ 2.90	2.73	6	▲ 1.45	1.34	8
ВРАЦА	▼ 2.12	2.54	▲ -17	▲ 3.29	2.73	21	▲ 1.35	1.34	1
ЛОВЕЧ	▲ 2.93	2.54	15	▲ 3.44	2.73	26	▲ 1.43	1.34	7
ПАЗАРДЖИК	▼ 2.42	2.54	▲ -5	▼ 2.32	2.73	▲ -15	▼ 1.05	1.34	▲ -22
ПЛОВДИВ	▼ 2.35	2.54	▲ -7	▼ 2.60	2.73	▲ -5	▼ 1.20	1.34	▲ -10
РУСЕ	▼ 2.44	2.54	▲ -4	▼ 2.31	2.73	▲ -15	▲ 1.28	1.34	▲ -4
СИЛИСТРА	▲ 3.17	2.54	25	▲ 3.45	2.73	26	▲ 1.60	1.34	19
СЛИВЕН	▼ 2.31	2.54	▲ -9	▲ 3.05	2.73	12	▼ 1.10	1.34	▲ -18
СОФИЯ	▲ 3.00	2.54	18	▼ 1.85	2.73	▲ -32	▲ 1.50	1.34	12
СТАРА ЗАГОРА	▼ 2.08	2.54	▲ -18	▼ 2.18	2.73	▲ -20	▼ 1.14	1.34	▲ -15
ХАСКОВО	▼ 1.90	2.54	▲ -25	▲ 2.93	2.73	7	▼ 1.21	1.34	▲ -10
ШУМЕН	▼ 2.00	2.54	▲ -21	▼ 1.80	2.73	▲ -34	▲ 1.60	1.34	19
Sparklines									

¹⁶ * Символите в клетките с цените визуализират движението на цената за съответната стока в различните области под и над средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока в различните региони чрез Sparklines (блещукащи линии).

фигура 59 Цени на едро на зеленчуци през м. август 2023 г. по области

Таблица 13 Цени на едро на плодове по области през август 2023 г.*¹⁷

ОБЛАСТ	дини	средна дини	изменение спрямо средната	пъпеш	средна пъпеш	изменение спрямо средната	ябълки	средна ябълки	изменение спрямо средната	
БУРГАС		0.98	0.78	26	1.59	1.50	6	2.02	1.83	10
ВАРНА		0.80	0.78	3	1.26	1.50	-16	2.53	1.83	38
ВЕЛИКО ТЪРНОВО		0.85	0.78	9	1.30	1.50	-13	2.50	1.83	37
ВРАЦА		0.96	0.78	23	1.76	1.50	17	2.00	1.83	9
ЛОВЕЧ		0.92	0.78	18	2.00	1.50	33	2.00	1.83	9
ПАЗАРДЖИК		0.78	0.78	0	1.25	1.50	-17	1.53	1.83	-16
ПЛОВДИВ		0.80	0.78	3	1.30	1.50	-13	1.30	1.83	-29
РУСЕ		0.63	0.78	-19	1.40	1.50	-7	1.91	1.83	4
СИЛИСТРА		1.00	0.78	28	2.05	1.50	37	1.92	1.83	5
СЛИВЕН		0.80	0.78	3	1.09	1.50	-27	2.13	1.83	16
СОФИЯ		0.53	0.78	-32	1.50	1.50	0	1.00	1.83	-45
СТАРА ЗАГОРА		0.67	0.78	-14	1.29	1.50	-14	1.48	1.83	-19
ХАСКОВО		0.66	0.78	-15	1.54	1.50	3	1.40	1.83	-23
ШУМЕН		0.60	0.78	-23	1.64	1.50	9	1.92	1.83	5
Sparklines										

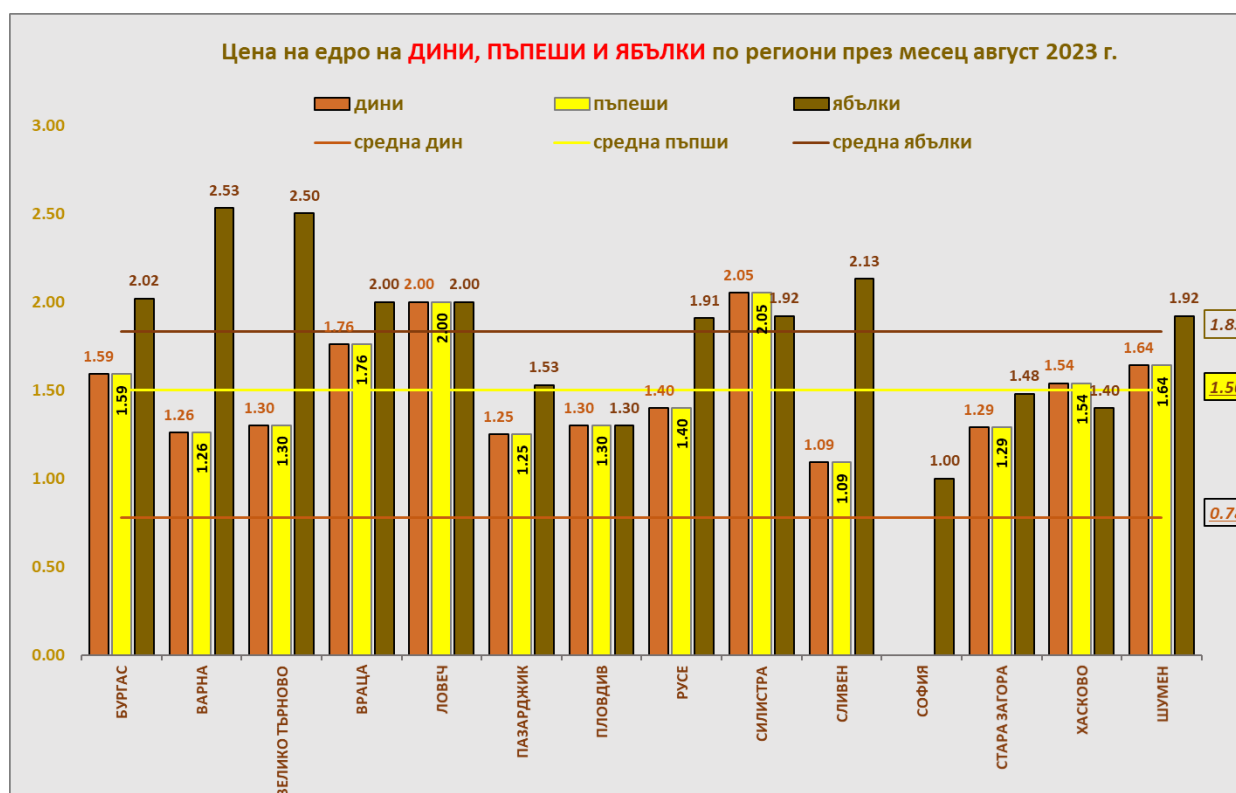
Наблюденията на цените по региони на дините, пъпешите и ябълките показват, че разликите в цените в страната са в интервала 88-153%, като най-големият марж е при цената на ябълките. Таблица 13, фигура 60

¹⁷ * Оцветяването в клетките с цените визуализира градацията в големината на цената на съответната стока в различните области. Символите в същата колона показват отклоненията от средната за страната цена. Оцветяването на клетките в колоните с процентно изменение визуализира стойностите под и над средната цена. В последния ред на таблицата е визуализирано движението на цените на всяка стока в различните региони чрез Sparklines (блещукащи линии).

При средна цена на дините през месеца 0,78 лв./кг, най-високите цени са регистрирани в Силистра (1,00 лв.), а минималните съответно са били в София (0,53 лв.). Отклоненията в цените на дините в различните региони са 89%, в 62% от областите цената е над средната за страната, а в една област (Пазарджик) цената е около нивото на средната за страната.

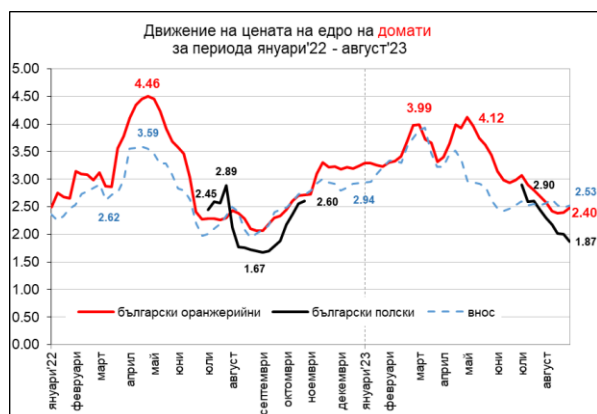
Наблюденията на цените на ябълките по региони през август показват, че при средна цена за месеца 1,83 лв./кг, най-високата стойност е регистрирана на стоковите тържища в област Варна – 2,53 лв./кг, а най-ниска в София – 1,00 лв./кг. В 64% от областите цената е над средната за страната. Маржът между цените в отделните области е 153%.

Пъпешите са се търгували през месеца най-скъпо в област Силистра (2,05 лв./кг), а най-евтини са били в област Сливен (1,09 лв./кг), при средна цена на пъпешите 1,50 лв./кг. В 46% от областите цената е била над средната за страната. Отклоненията в цените в различните области е 88%.

фигура 60 Цени на едро на плодове през август 2023 г. по области

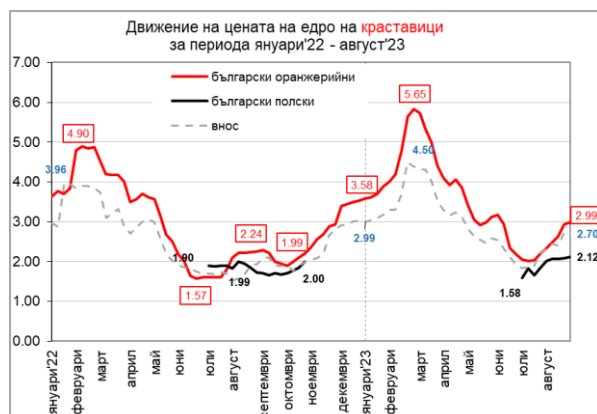
- **Диаграми на движението на цените на основни плодове и зеленчуци**

фигура 61

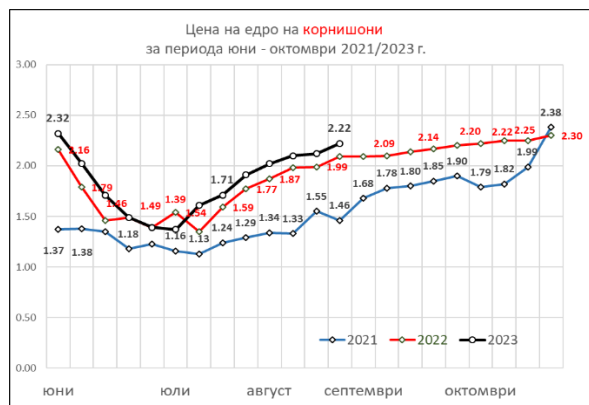
фигура 62

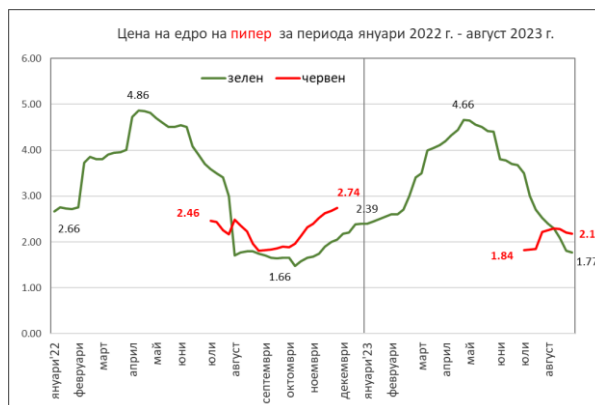
фигура 63

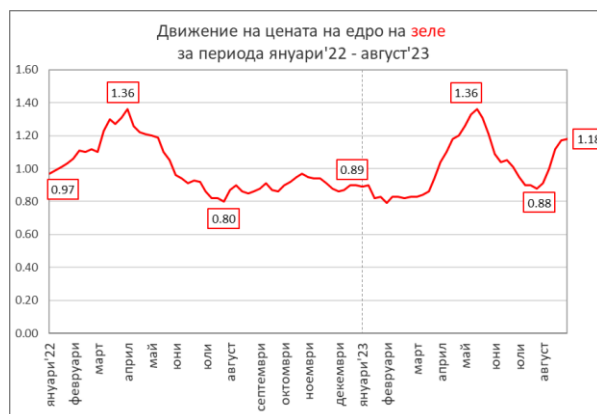
фигура 64

фигура 65

фигура 66

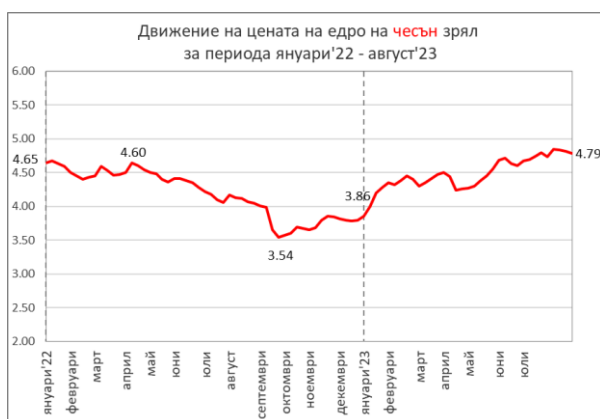
фигура 67

фигура 68

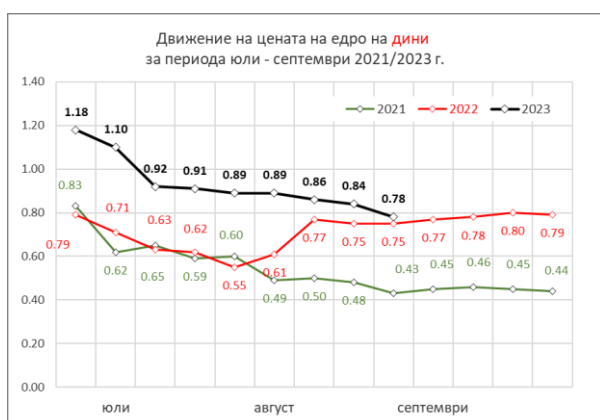
фигура 69

фигура 71

фигура 73

фигура 75

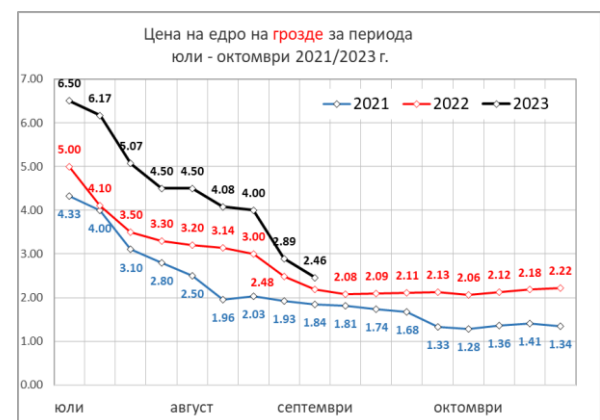
фигура 70

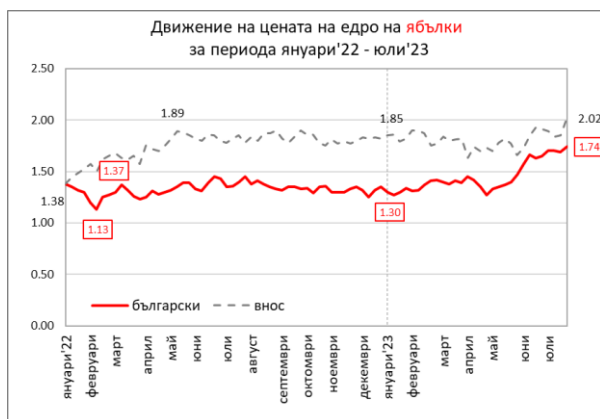
фигура 72

фигура 74

фигура 76

фигура 77

фигура 78

фигура 79

фигура 80

фигура 81

фигура 82

Международни цени

- Организация по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН¹⁸

През август 2023 г. стойностите на Индекса на цените на храните¹⁹ на ФАО (Организацията по прехрана и земеделие (ФАО) към ООН; Food and Agriculture Organization (FAO) of the United Nations) ФАО се понижават, след лекото покачване на стойностите му през миналия месец.. *фигура 85*

Таблица 14 Месечни индекси на цените на храните на ФАО към август 2023 г. ^{*20}

FAO MONTHLY FOOD PRICE INDICES (2014-2016=100)						
Date	Food Price Index	Meat	Dairy	Cereals	Oils	Sugar
2022-01	135.6	112.1	132.6	140.6	185.9	112.7
2022-02	141.2	113.9	141.5	145.3	201.7	110.5
2022-03	159.7	119.3	145.8	170.1	251.8	117.9
2022-04	158.4	121.9	146.7	169.7	237.5	121.5
2022-05	158.1	122.9	144.2	173.5	229.2	120.4
2022-06	154.7	125.9	150.2	166.3	211.8	117.3
2022-07	140.6	124.1	146.5	147.3	168.8	112.8
2022-08	137.6	121.1	143.4	145.6	163.3	110.5
2022-09	136.0	120.3	142.7	147.9	152.6	109.7
2022-10	135.4	116.8	139.3	152.3	151.3	108.6
2022-11	134.7	114.6	137.4	150.1	154.7	114.4
2022-12	131.8	112.4	138.2	147.3	144.6	117.2
2023-01	130.2	111.1	134.5	147.5	140.4	116.8
2023-02	129.8	113.3	129.4	146.7	135.9	125.2
2023-03	127.0	114.7	126.8	138.6	131.8	127.0
2023-04	127.7	116.8	122.6	136.1	130.0	149.4
2023-05	124.1	118.1	117.8	129.3	118.7	157.2
2023-06	122.7	119.0	116.7	126.6	115.8	152.2
2023-07	124.0	118.2	115.9	125.9	129.8	146.3
2023-08	121.4	114.6	111.3	125.0	125.8	148.2

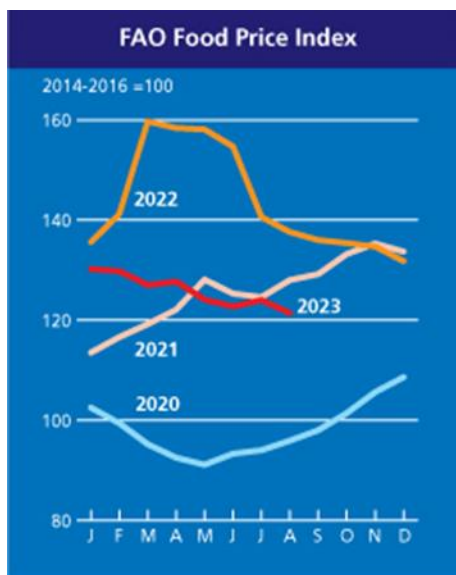
Движението на Индекса на цените на храните на Организацията за прехрана и земеделие на ООН отразява движението на международните цени на всички основни хранителни стоки и фуражи, които влизат в състава му.²¹

¹⁸ [Food and Agriculture Organization of the United Nations](#)

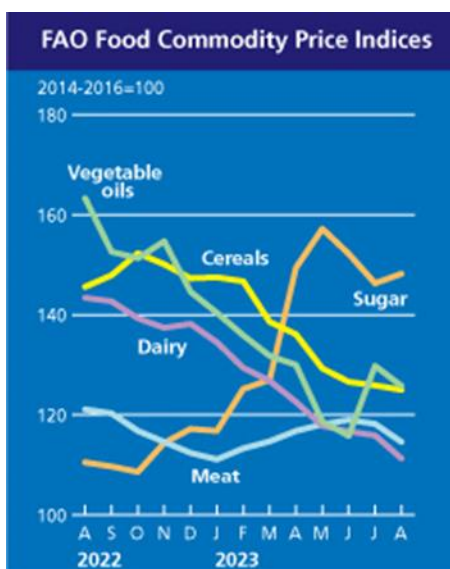
¹⁹ FFPI – FAO Food Price Index

²⁰ *Оцветяването в клетките визуализира движението на индекса на съответната стокова група

²¹ В състава на ФАО индекса на цените на храните влизат: захар, зърнени култури, млечни продукти, масла и мазнини и меса.

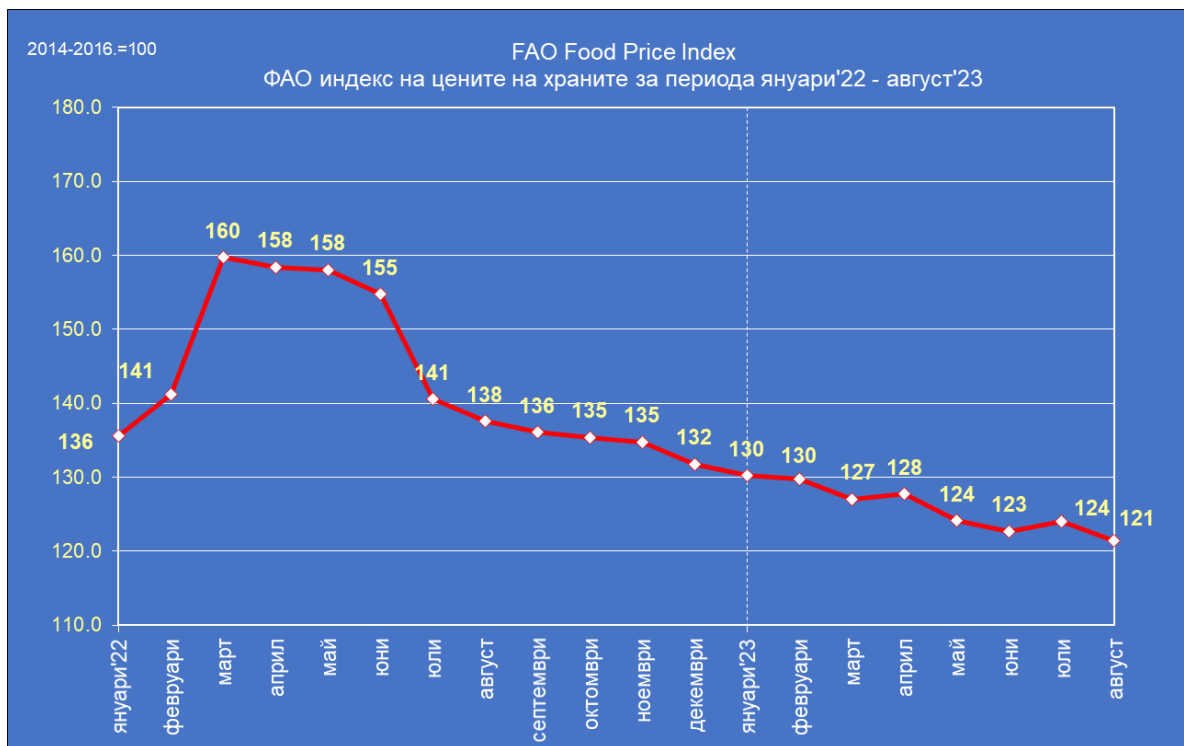

фигура 83 ФАО индекс през август'23

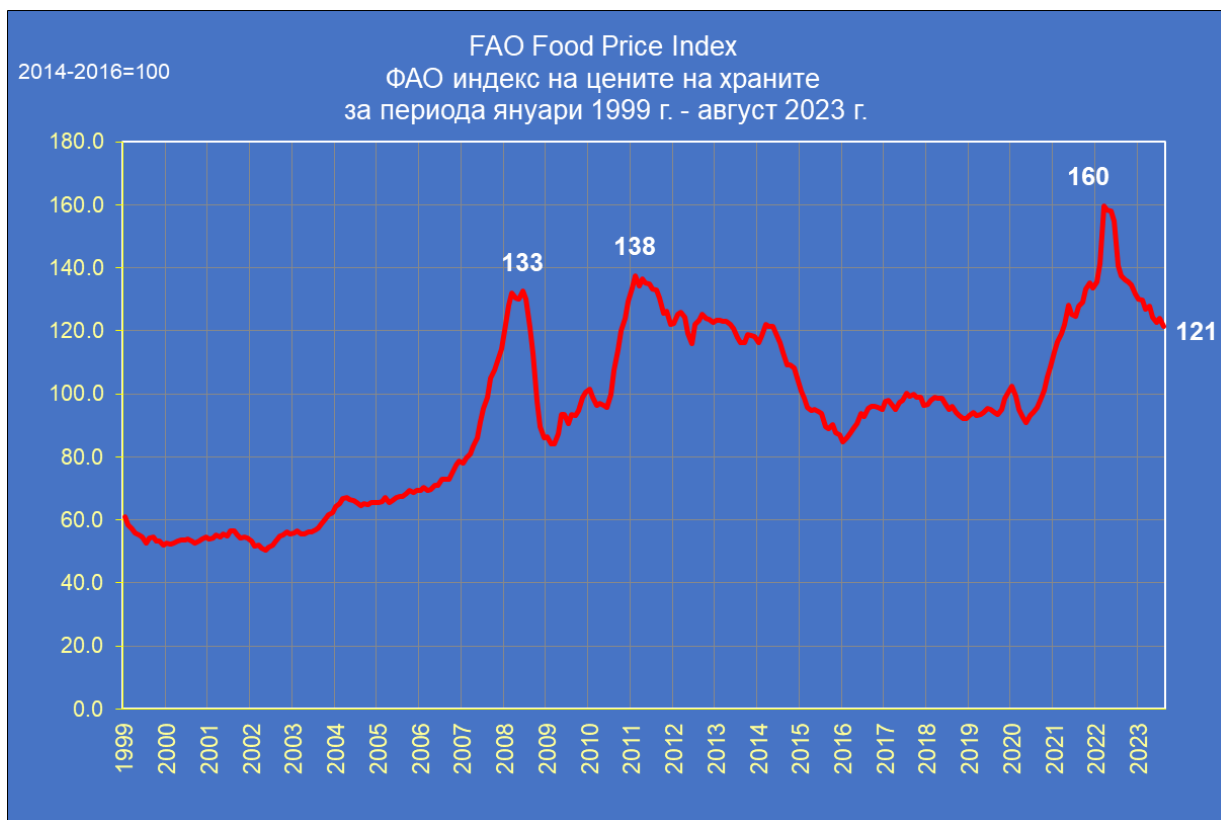

фигура 84 ФАО индекс на храните август'23

Средната стойност на индекса на цените на храните на ФАО през август е 121,4 пункта, като отбелязва спад от 2,6 пункта (2,1 %) спрямо юли и е с 38,3 пункта (24%) по-ниска от максималните нива, достигнати през март 2022 г. По този начин наблюдаваният ръст на индекса през предходния месец е компенсирал. Регистрираният спад се дължи на намалението на стойността на индексите на цените на млечните продукти, растителните масла, месото и зърнените храни на фона на умереното повишение на индекса на цените на захарта. Таблица 14, фигура 86, фигура 85

фигура 85 Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 2022 г. – август 2023 г.

фигура 86 Движение на ФАО индекса на храните за периода януари 1999 г. – август 2023 г.

- **Индекс на цените на храните на Международния валутен фонд (МВФ)**

Индексът на цените на храните на Международния валутен фонд²² отразява движението на цените на хранителните стоки²³ и включва цените на зърнените храни, растителните масла, месото, морските дарове, захарта, бананите и портокалите.

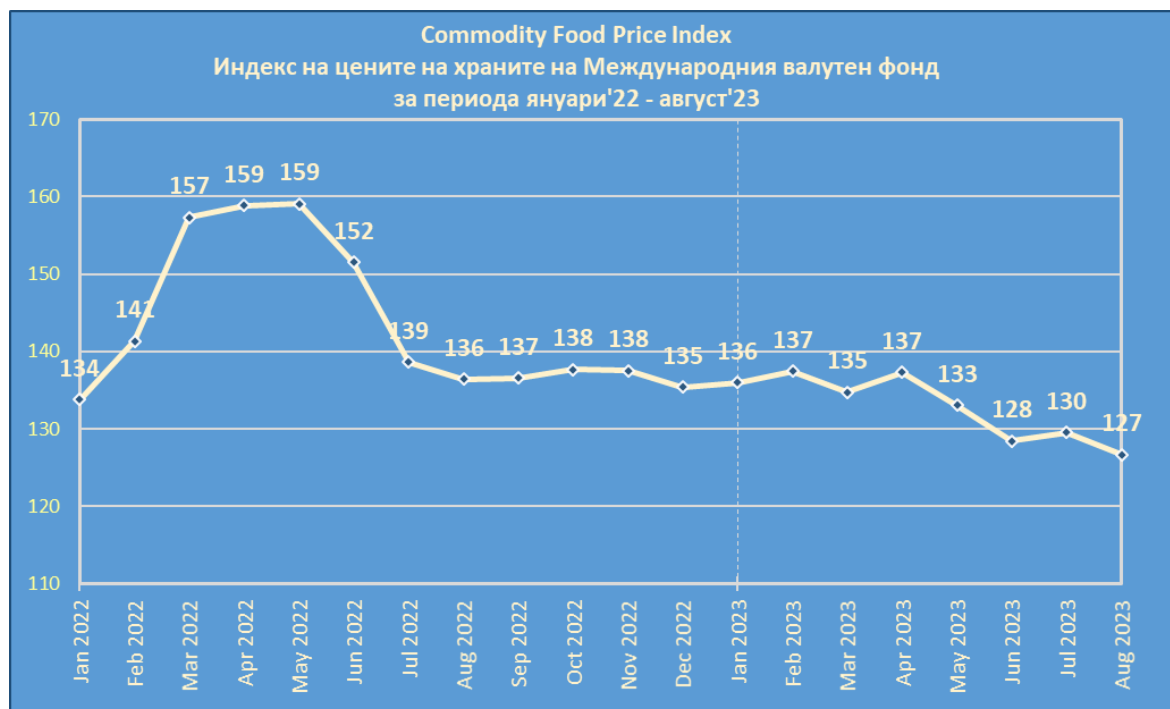
Поради по-различния състав на стоките, които влизат в този индекс се наблюдават известни различия в движението на кривите на двата индекса (ФАО и МВФ), но като цяло тенденциите им са сходни.

²² Commodity Food Price Index Monthly Price (Index Mundi) <https://www.imf.org/en/Home>

²³ Индексът на МВФ включва цените на зърнените храни, растителните масла, месото, морските дарове, захарта, бананите и портокалите.

Таблица 15 Стойности на Индекса на цените на храните на МВФ към август 2023 г.*²⁴

Commodity Food Price Index - Monthly Price			
Month	Price	Change	
Jan 2022	133.82	5%	
Feb 2022	141.36	6%	
Mar 2022	157.35	11%	
Apr 2022	158.87	1%	
May 2022	159.04	0%	
Jun 2022	151.50	-5%	
Jul 2022	138.63	-8%	
Aug 2022	136.41	-2%	
Sep 2022	136.57	0%	
Oct 2022	137.69	1%	
Nov 2022	137.51	0%	
Dec 2022	135.39	-2%	
Jan 2023	136.00	0%	
Feb 2023	137.47	1%	
Mar 2023	134.76	-2%	
Apr 2023	137.29	2%	
May 2023	133.08	-3%	
Jun 2023	128.44	-3%	
Jul 2023	129.57	1%	
Aug 2023	126.69	-2%	

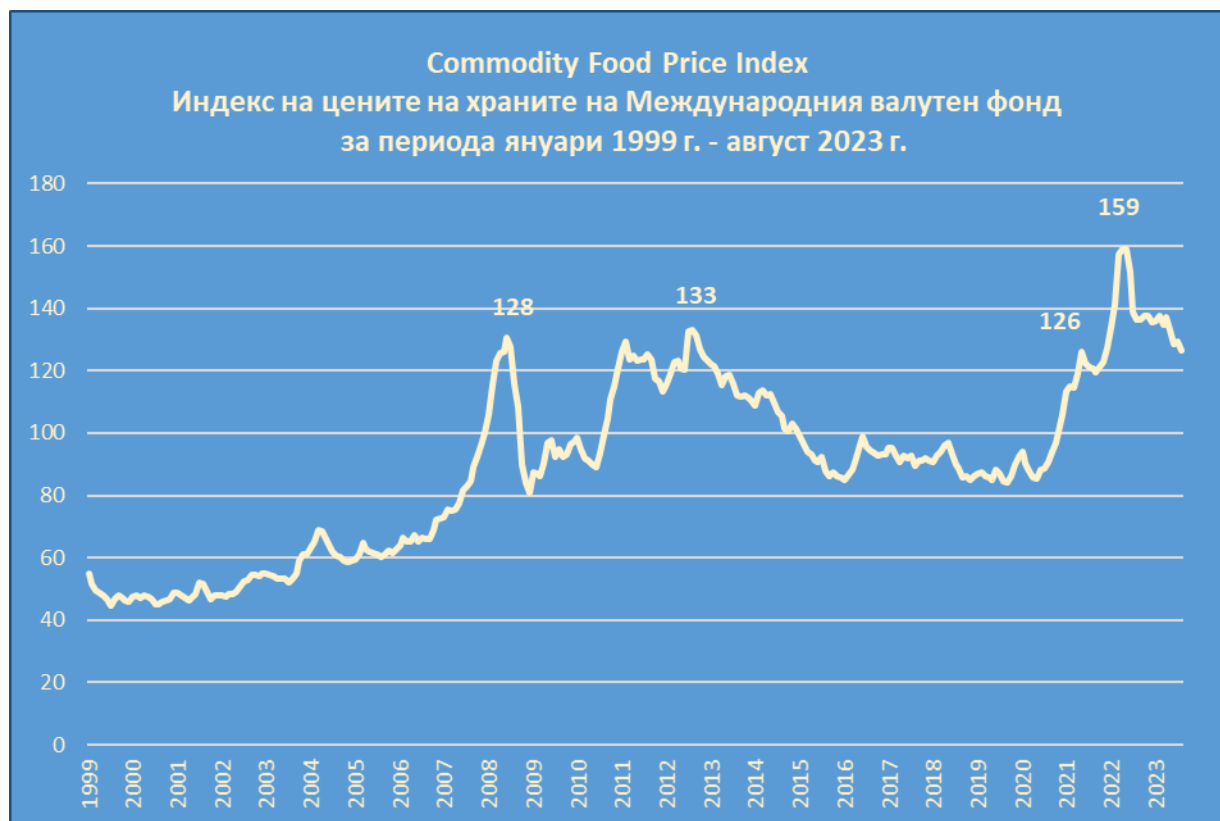

фигура 87 Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари'22 – август'23

²⁴ *Оцветяването в клетките в колоната на цената визуализира движението на индекса през месеците, а в колоната на промяната, съответно изменението в двете посоки спрямо предходния месец

През м. август стойността на този индекс е 129,24 пункта, като бележи спад спрямо предходния месец. На месечна база намалението на стойностите е 3 пункта, а на годишна база спадът на индекса е 9 пункта или 6,6%.

Най-високите стойности Индексът на цените на храните на МВФ достигна през месец май миналата година, когато наблюдавахме рязко покачване на цените на всички храни. *Таблица 15, фигура 87, фигура 88*

фигура 88 Индекс на цените на храните на МВФ за периода януари'99 – август'23

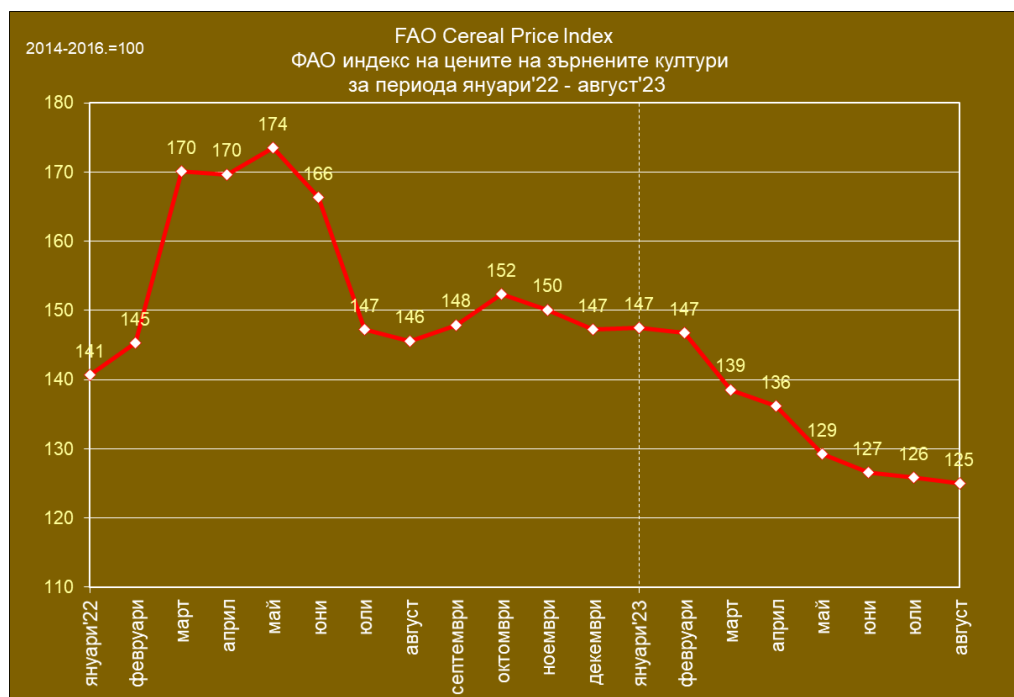
- **Международни цени на зърнените култури**

Средната стойност на индекса на цените на зърнените култури на ФАО²⁵ през август е средно 125,0 пункта, което е с 0,9 пункта (0,7%) под нивото от юлската стойност и с 20,6 пункта (14,1%) по-ниско от миналата година.

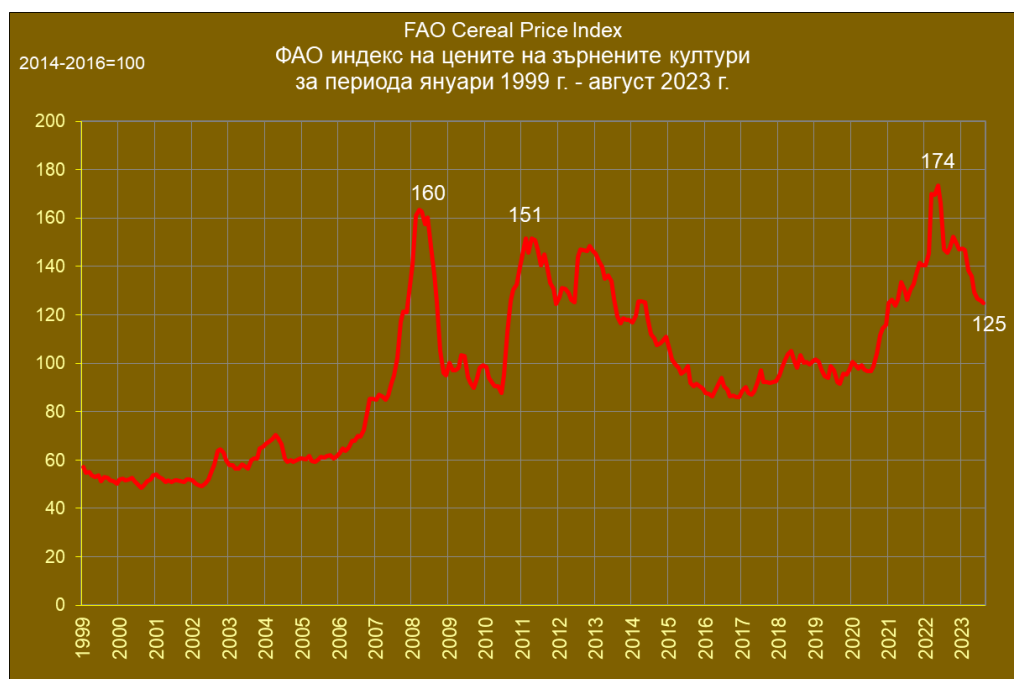
Цените на пшеницата в световен мащаб падат с 3,8%, главно поради увеличеното предлагане във връзка със сезонното предлагане на културата от няколко водещи страни износителки в Северното полукълбо. Световните цени на фуражното зърно също се понижават през август – с 3,4%. Цените на царевичната продължиха да се понижават за седми пореден месец, достигайки най-ниското си

²⁵ В състава на този индекс влизат пшеницата, царевичната и ориза

ниво от септември 2020 г., подпомогнати от големите световни доставки поради рекордната реколта в Бразилия и началото на жътвата в Съединените щати, който е най-големият износител на сорго, също отбелязва спад на световните цени на соргото. Международните цени на ечемика леко се повишават. За разлика от това, индексът на цените на ориза се повишава с 9,8 % през август спрямо предходния месец, достигайки 15-годишен връх в номинално изражение. Това се дължи на смущения в търговията след забраната на Индия през юли за износ на индийски бели сортове. *фигура 89*

фигура 89 Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'22 - август'23

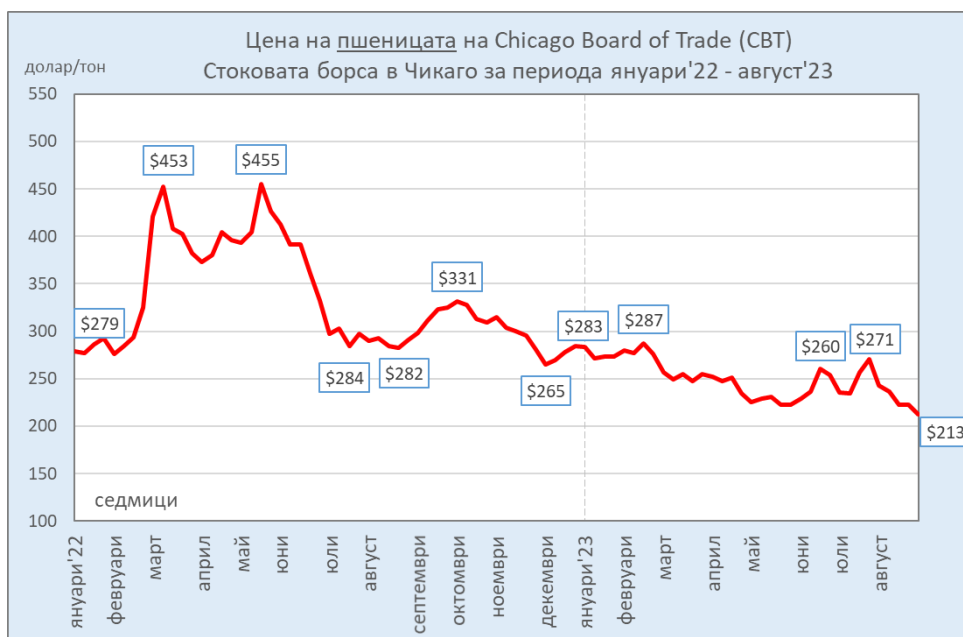

фигура 90 Индекс на цените на зърнените култури на ФАО за периода януари'99 – август'23

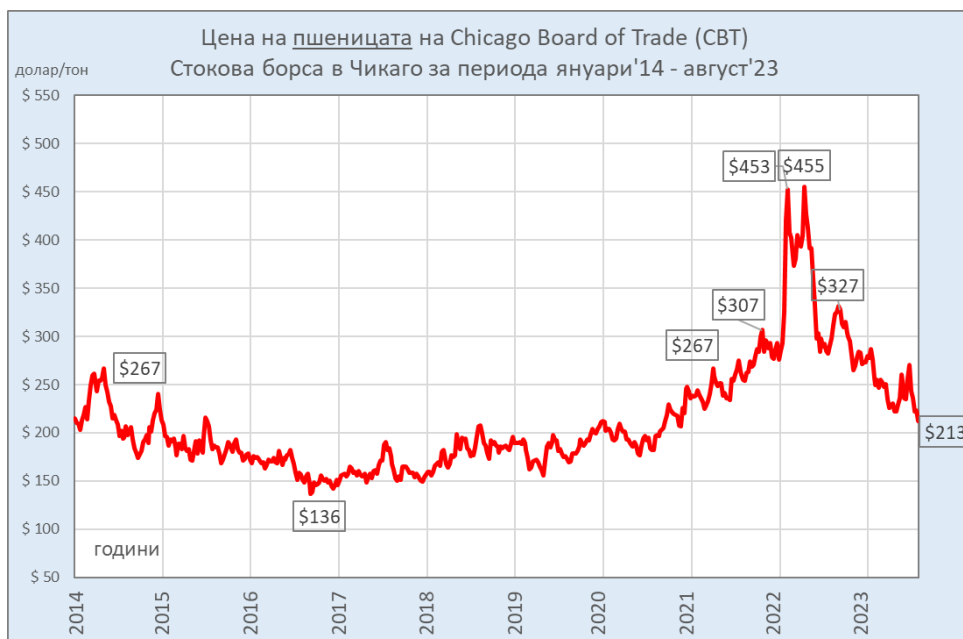
Цената на пшеницата на стоковата борса в Чикаго²⁶ през м. август стартира от ниво 243 долар/тон. През месеца кривата има низходящ тренд и достига до 213 долара.

В сравнение със същия период на миналата година, когато бяха достигнати пикови нива на цената от 455 долара, средномесечната цена за месец август тази година е с 61 долара (21%) по-ниска. *фигура 92*

На най-ниски нива цената на пшеницата е била през лятото на 2016 г., а пиковите стойности са регистрирани през третата седмица на месец май 2022 г. *фигура 91*

фигура 91 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'22–август'23

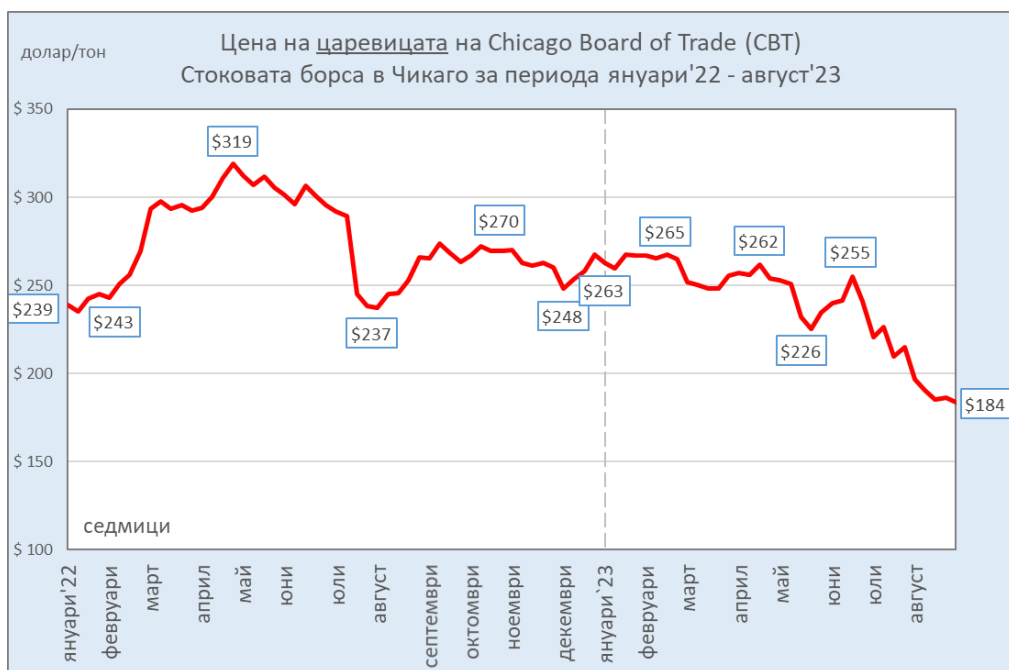
фигура 92 Цена на пшеницата на Чикагската стокова борса за периода януари'14–август'23

²⁶ <https://www.cmegroup.com/>

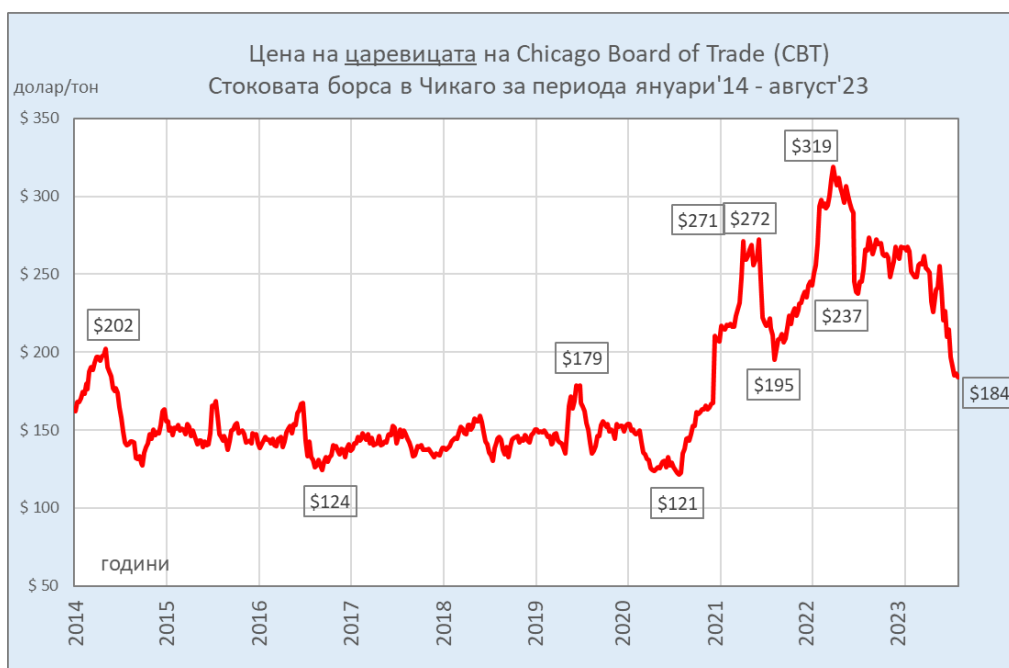
В началото на месец август 2023 г. цената на царевичата стартира от 197 долар/тон и аналогично на пшеницата кривата има през целия месец низходяща тенденция. В края на месеца кривата стъпва на ниво от 184 долара.

На годишна база е отчетено поевтиняване от 24% (60 пункта). *фигура 93*

Аналогично на цената на пшеницата и при царевичата се наблюдава пик през 2014 г., който обаче е много под стойностите, достигнати през месеците април и юли 2021 г. През месец април 2022 година са достигнати нови пикови нива от 319 долара, които са най-високите, регистрирани през последните години. Най-ниските отчетени нива са през лятото на 2020 г. *фигура 94*

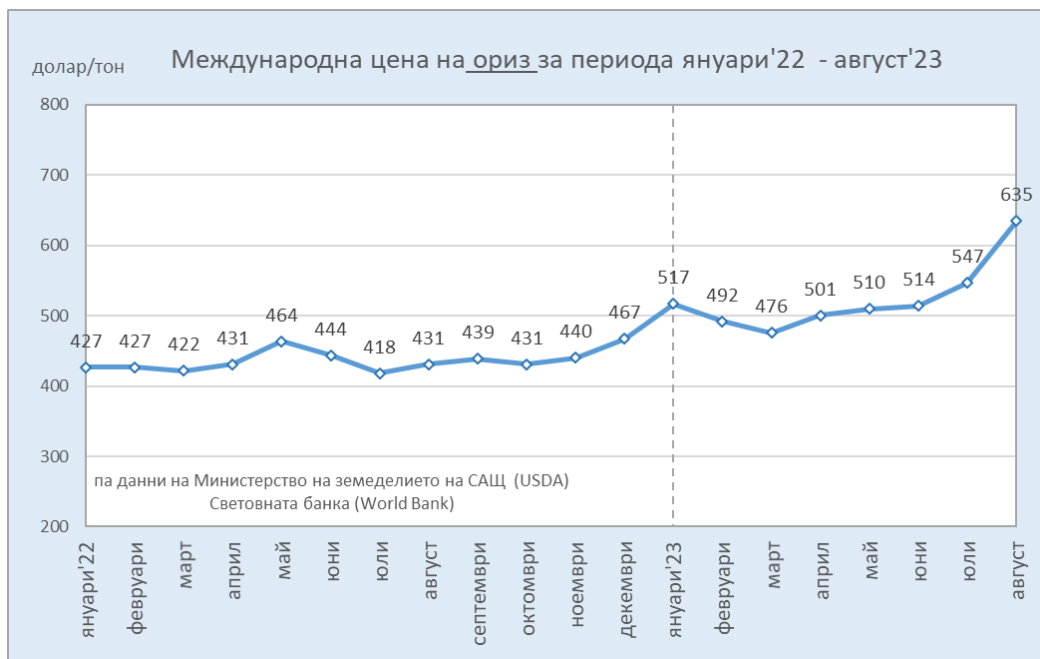
фигура 93 Цена на царевичата на Чикагската стокова борса за периода януари'22–август'23

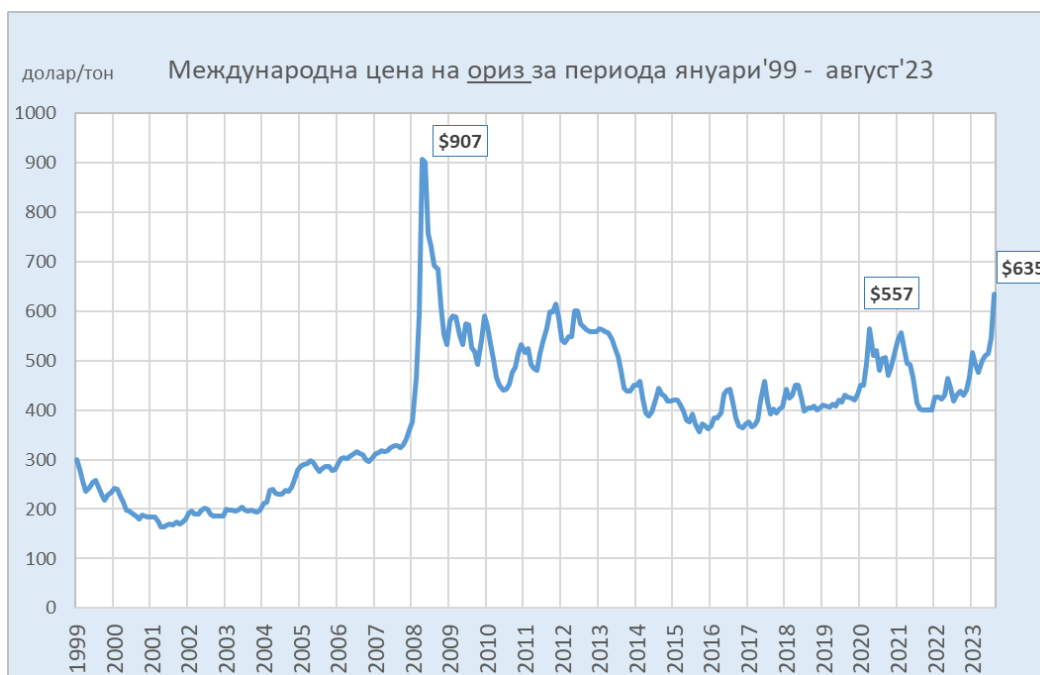
фигура 94 Цена на царевичата на Чикагската борса за периода януари'14–август'23

През месец август международната цена на ориза по данни на Министерство на земеделието на САЩ (USDA)²⁷ е 635 долар/тон. През последните месеци се наблюдава лек ръст, който през юли и август се засилва. Спрямо предходния месец цената на ориза се е повишила с 88 пункта (16%).

На годишна база е отчетен ръст на стойностите от 47% (204 долара). *фигура 95* Пиковите стойности на международната цена на ориза са регистрирани през 2008 г. – 907 долар/тон. *фигура 96*

фигура 95 Международна цена на ориз за периода януари'22 – август'23

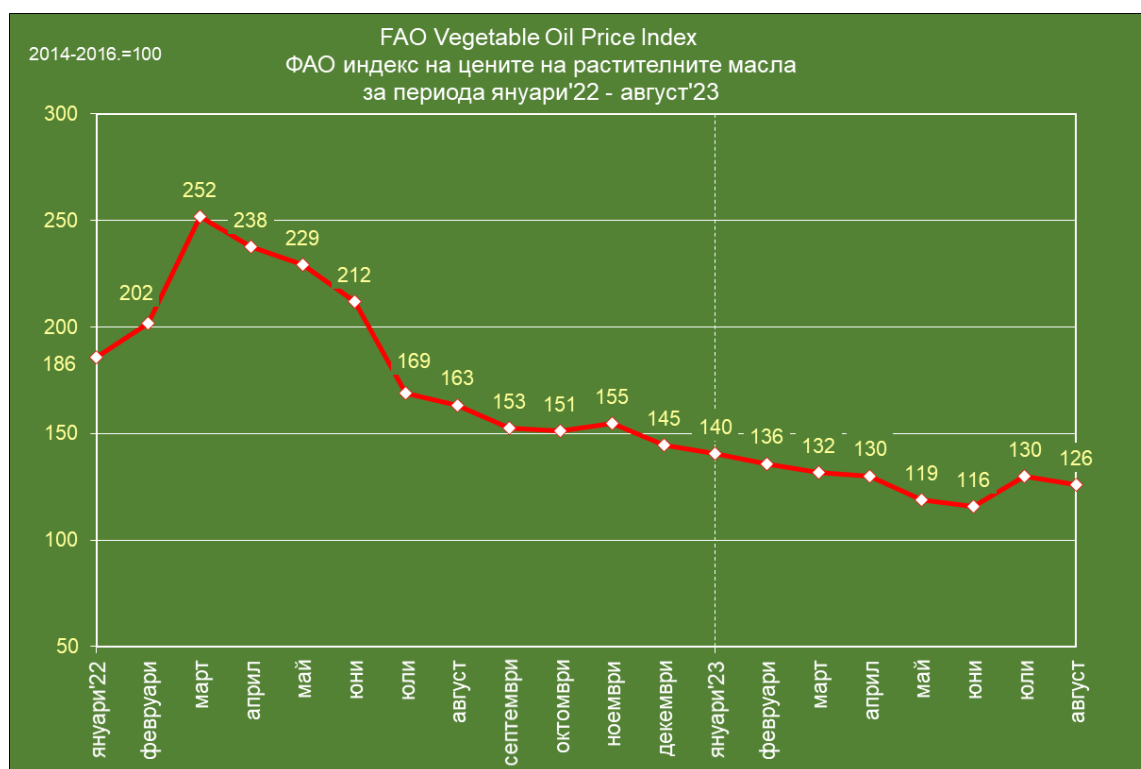
фигура 96 Международна цена на ориз за периода януари'99 – август'23

²⁷ <https://www.usda.gov/>

- **Международни цени на растителните масла**

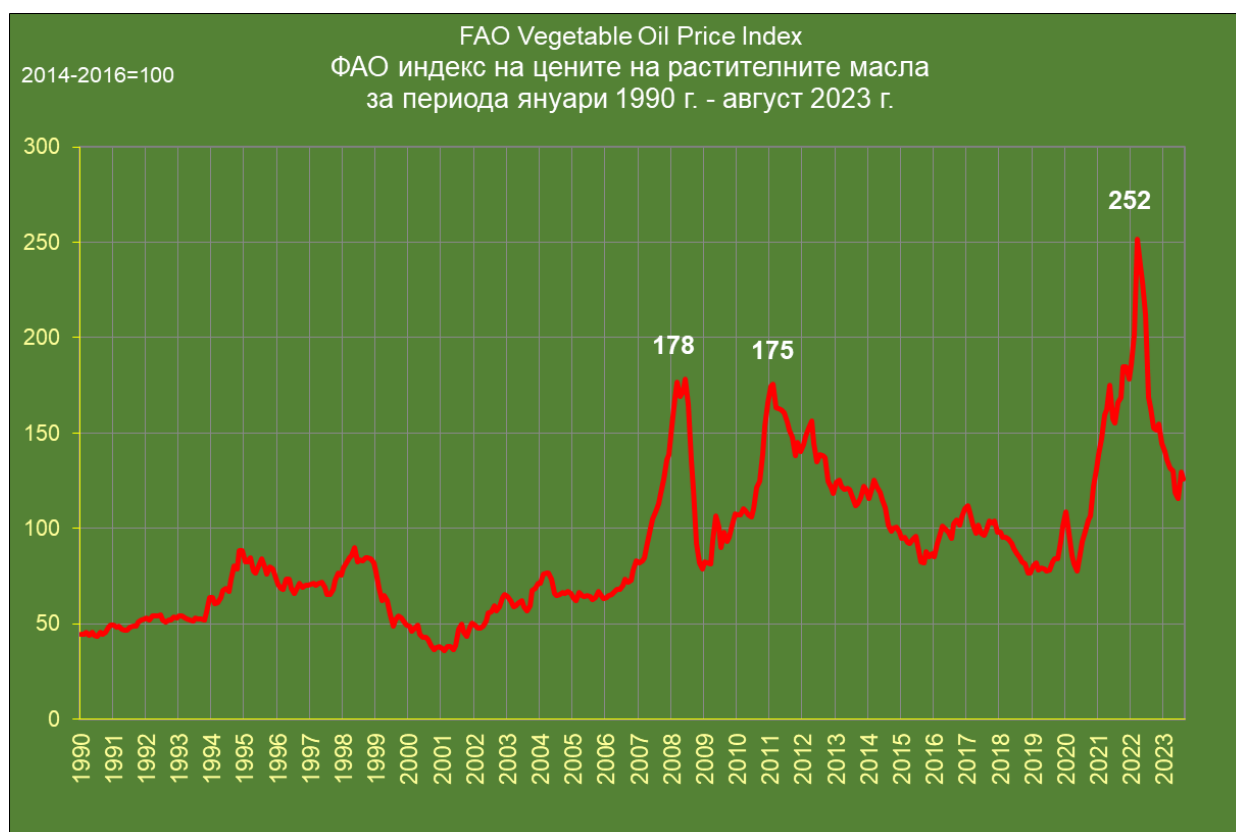
След кратко повишение през юли, Индексът на цените на растителните масла на ФАО²⁸ през август е 125,8 пункта като бележи спад от 4,0 пункта (3,1%).

Намаляването на стойността на този индекс отразява спада на световните цени на палмово, слънчогледово, соево и рапично масло. През август световните цени на палмовото масло се понижават леко, главно в резултат на намаляване на глобалните покупки на внос, както и сезонно увеличение на производството в основните страни производителки от Югоизточна Азия. В същото време световните цени на слънчогледовото олио падат с почти 8 процента спрямо предходния месец поради отслабването на търсенето на внос на фона на голямото предлагане от големите износители. Международните цени на соевото и рапичното масло, се понижават поради подобрените условия на реколтата от соя в Съединените американски щати и съответно високото експортно предлагане. *фигура 98, фигура 97*

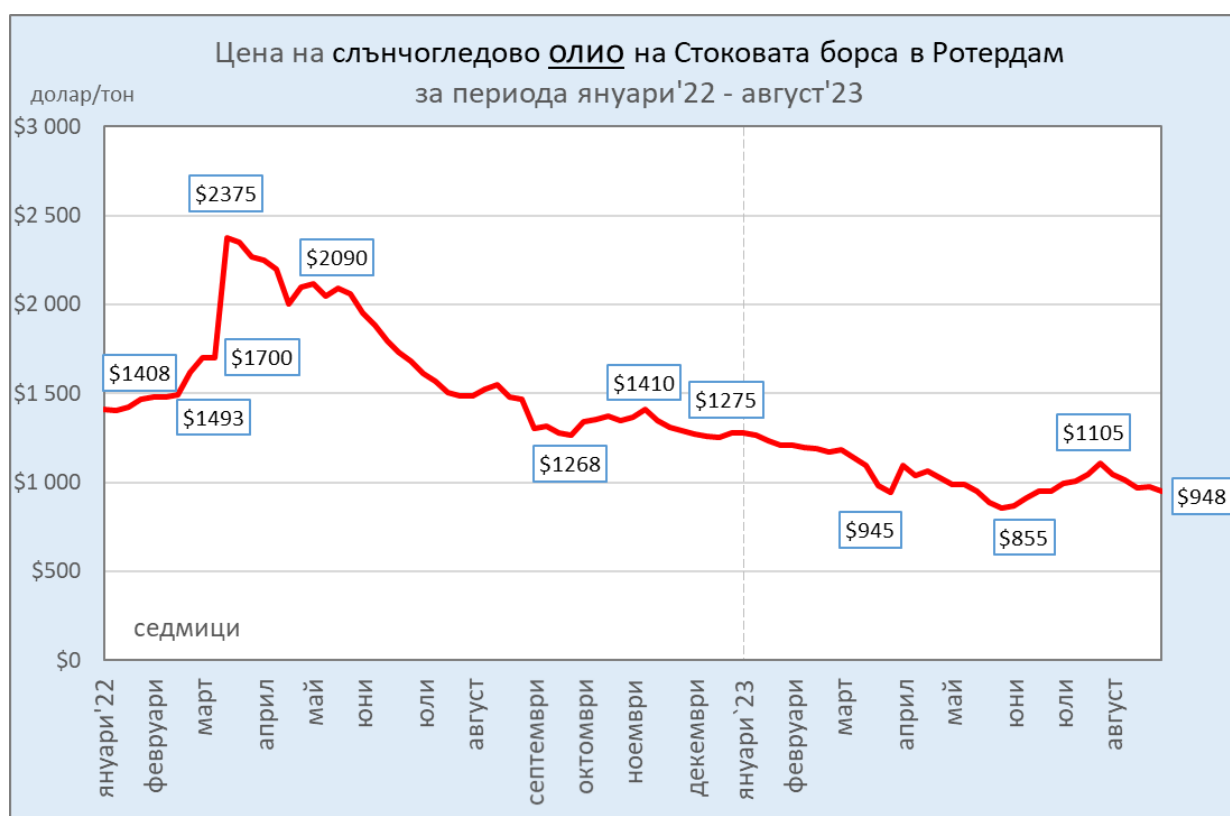

фигура 97 ФАО индекс на растителните масла за периода януари'22 – август'23

²⁸ В състава на този индекс влизат палмовото, соевото, рапичното и слънчогледовото масла

фигура 98 ФАО индекс на растителните масла за периода януари 1990 г. – август 2023 г.

фигура 99 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на Ротердам януари'22/август'23

В началото на август цената на слънчогледовото олио на борсата в Ротердам²⁹ тръгва от ниво 1042 долара. През следващите седмици се запазва

²⁹ <https://commoprices.com/en/series/DF7PS/sunflower-oil-crude-ex-tank-rotterdam-global-market>

низходящия тренд, след като през юли беше наблюдавана тенденция на покачване на стойностите.

През последната седмица на месеца кривата стъпва на ниво от 948 долара. На годишна база е регистрирано понижение на цената с 514 долара (34%). *фигура 99* Най-високите стойности на олиото в Ротердам са регистрирани през месец март 2022 г. (2375 долара), като продължават да надвишават високите нива от 2021 г. *фигура 100*

фигура 100 Цена на нерафинирано слънчогледово олио на Ротердам януари'13/август'23

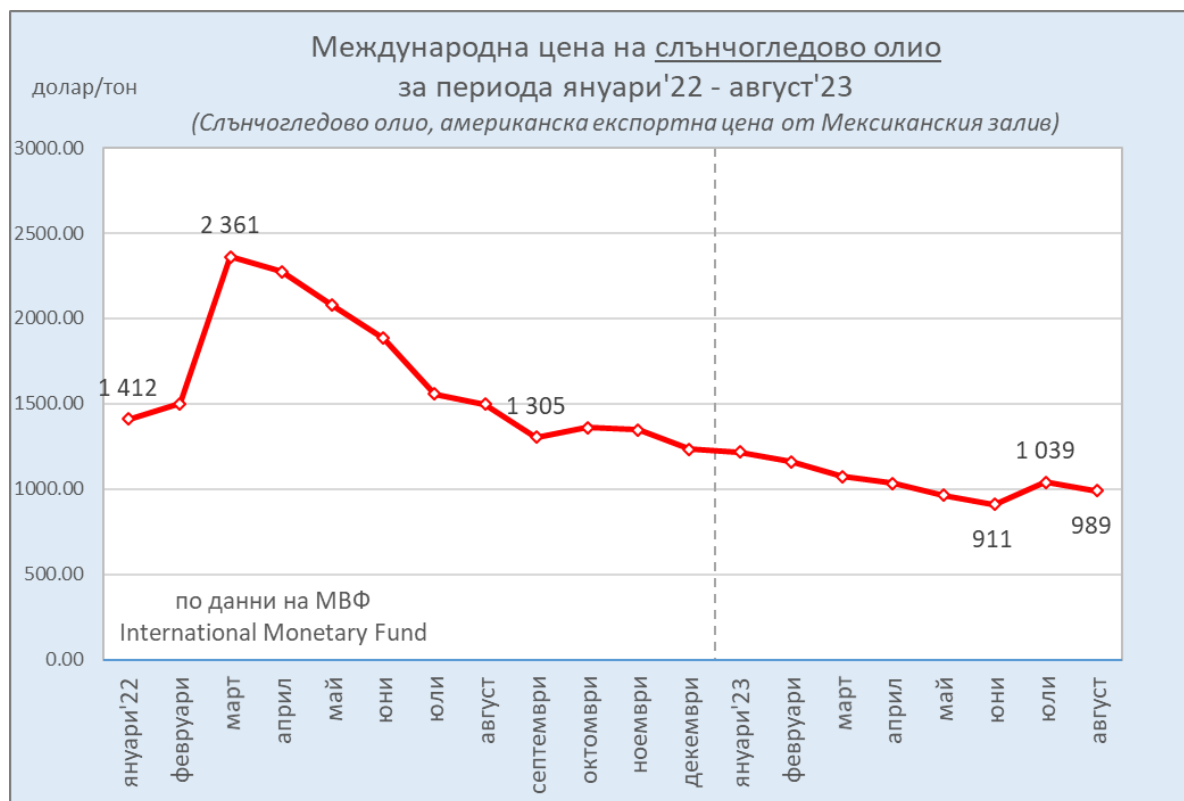
Аналогични са изводите при анализирането на цената на олиото по данни на Международния валутен фонд³⁰, за експортната цена на САЩ от Мексиканския залив³¹.

През август цената по тези данни е 989 долар/тон, като се запазва низходящият тренд, наблюдаван от месец март миналата година, когато беше достигнат исторически пик. Лек ръст на цената беше регистриран през месец юли, когато стойностите бяха 1039 долара. Понижението на цената на годишна база е 507 долара (33%). *фигура 101*

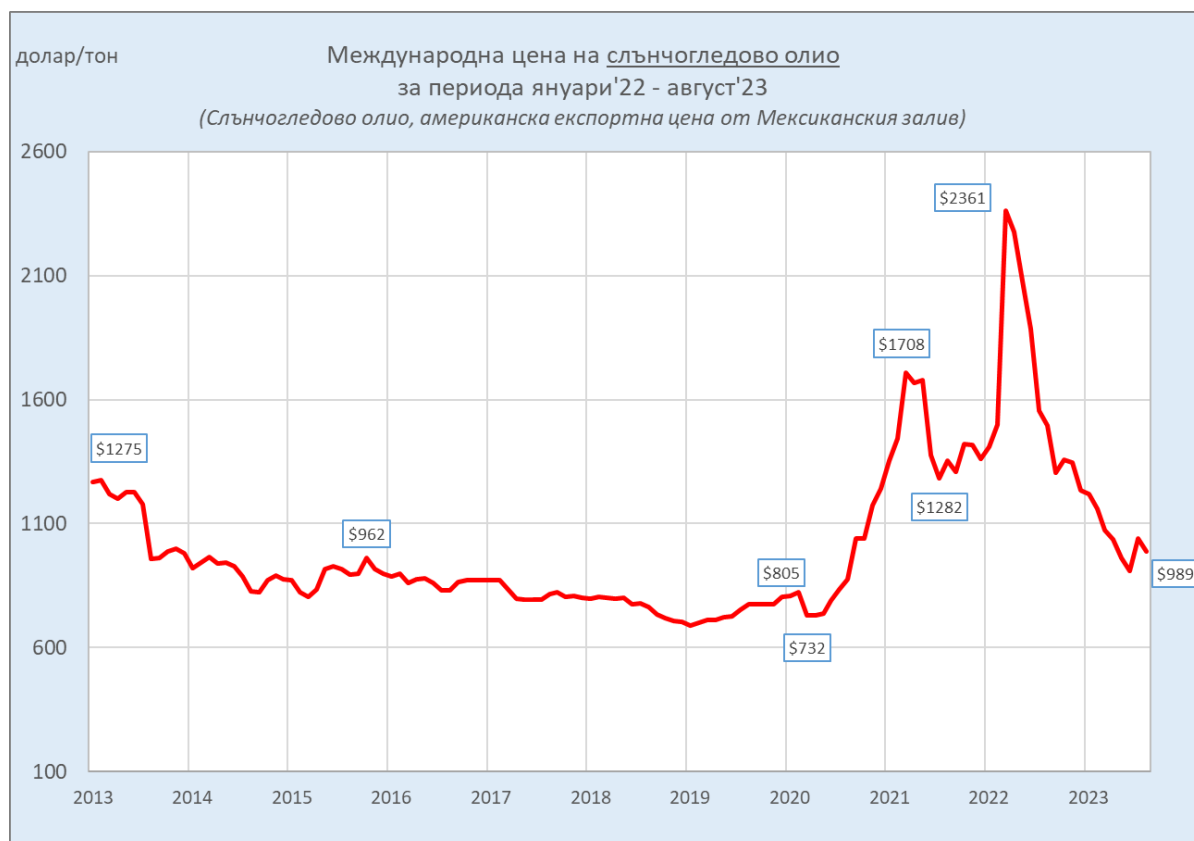
³⁰ [International Monetary Fund](#)

³¹ Sunflower Oil, US export price from Gulf of Mexico, US Dollars per Metric Ton

Пиковите стойности, достигнати през март 2022 г. от 2361 долар/тон са най-високите за последните девет години. Преди това покачване на цената, най-високото ниво беше през 2013 г. – 1275 долар/тон. *фигура 102*

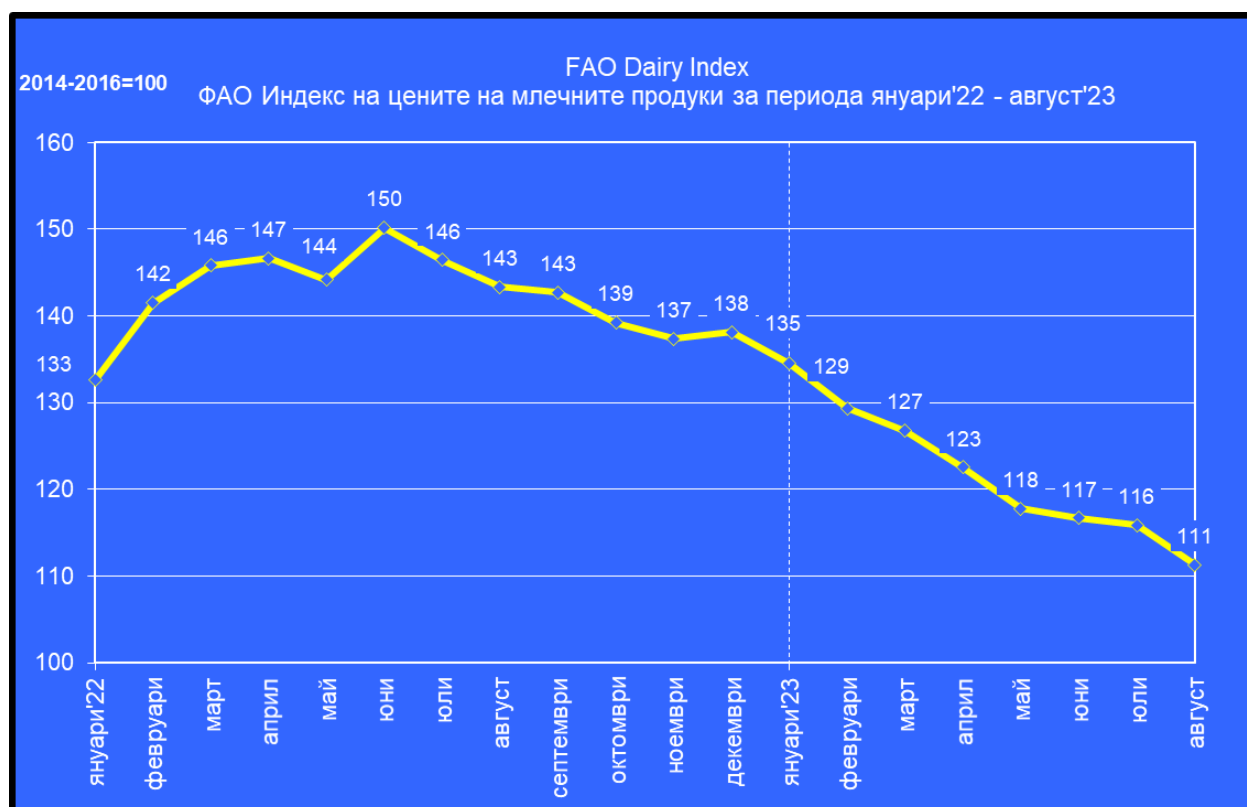
фигура 101 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'22 – август'23

фигура 102 Международна цена на олио по данни на МВФ за периода януари'13 – август'23

- **Международни цени на млечните продукти**

Индексът на цените на млечните продукти на ФАО³² през август е 111,3 пункта, като отбелязва спад от 4,6 пункта (4,0 %) спрямо юли; Така този показател продължава да се понижава за осми пореден месец, като е регистриран спад с 32,1 пункта (22,4%) спрямо съответния период на миналата година. През август световните цени на всички видове млечни продукти се понижават, като най-голям е спадът при пълномасленото мляко на прах. Това се дължи на значителните обеми на предлагане, особено от Океания, в периода на сезонен ръст на производството, както и под влиянието на намаляване на вноса от Китай. Световните цени на обезмасленото мляко на прах достигнаха най-ниските си нива от средата на 2020 г. поради слабото търсене на внос и слабата пазарна активност в Европа с приближаването на периода на лятната ваканция. Световните цени на маслото и сиренето също падат поради подобни фактори, както и стабилното и планирано производство в Океания *фигура 103, фигура 104*

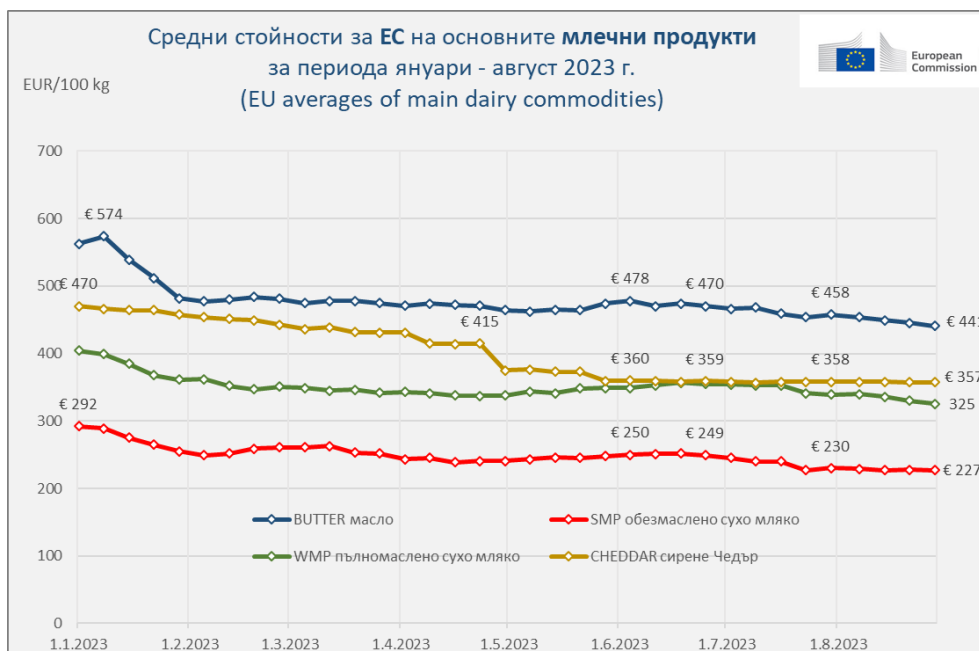
фигура 103 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари'22 – август'23

³² В състава на този индекс са включени масло, обезмаслено и пълномаслено сухо мляко и сирене

фигура 104 ФАО индекс на млечните продукти за периода януари 2006 г. – август 2023 г.

Данните от Евростат³³ на ЕС показват успокояване на европейския пазар на млечни продукти. През първия месец на годината стойностите тръгват от високи нива, след което се наблюдава стабилизиране на цените на маслото, сухите млека и сиренето на европейско ниво. През месец август се наблюдава леко понижение на цената на маслото и пълномасленото сухо мляко с около 15 евро, а цената на сиренето се доближава до нивото от предходния месец. Таблица 16, фигура 105

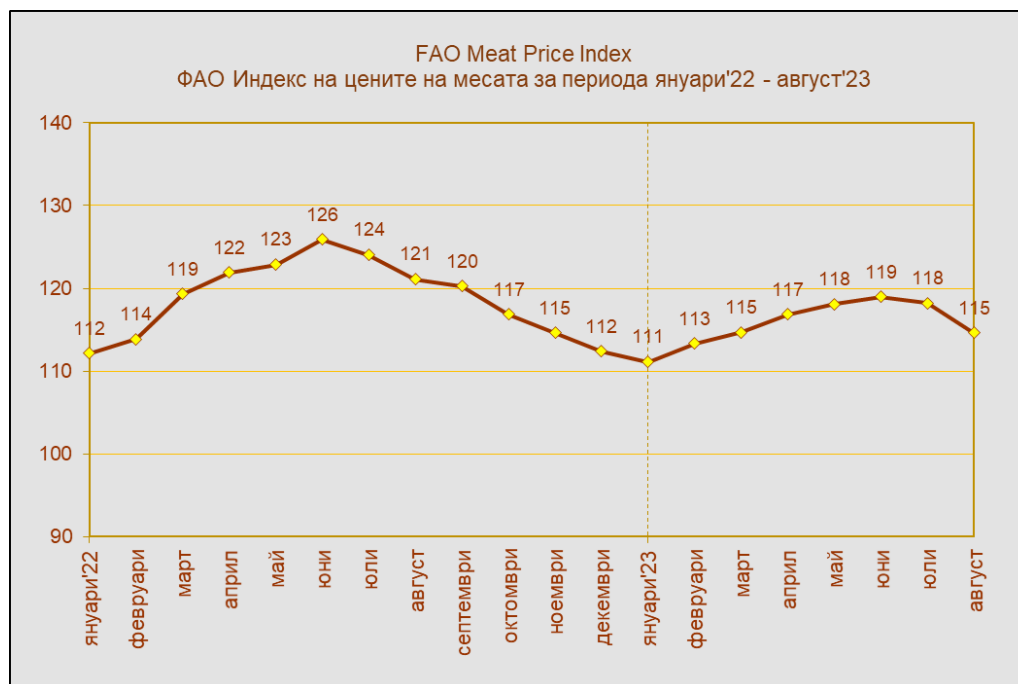
фигура 105 Средни стойности за ЕС на основните млечни продукти към месец август 2023 г

³³ Евростат е статистическата служба на Европейския съюз. Тя отговаря за публикуването на висококачествени европейски статистически данни и показатели, които дават възможност за сравнения между държавите и регионите.

Таблица 16 Средни стойности за ЕС на основните млечни продукти към месец август 2023 г.³⁴

data	BUTTER масло	SMP обезмаслено сухо мляк	WMP пълномаслено сухо мляко	CHEDDAR сирене Чедър	EDAM	GOUDA	EMMENTAL
1.1.2023	563	292	404	470	520	528	665
8.1.2023	574	289	399	466	509	528	690
15.1.2023	539	275	385	464	500	516	685
22.1.2023	512	265	368	464	502	516	668
29.1.2023	482	255	361	458	486	510	697
5.2.2023	477	249	362	454	469	490	679
12.2.2023	480	252	352	451	437	466	689
19.2.2023	484	259	347	449	453	468	654
26.2.2023	481	261	351	443	438	466	680
5.3.2023	475	261	349	436	444	473	677
12.3.2023	478	263	345	439	436	475	628
19.3.2023	478	253	346	432	426	472	651
26.3.2023	475	252	342	431	428	474	657
2.4.2023	471	243	343	431	418	470	655
9.4.2023	474	245	341	415	417	455	655
16.4.2023	472	239	338	414	421	458	649
23.4.2023	471	241	337	415	413	445	637
30.4.2023	464	241	338	375	412	451	660
7.5.2023	462	243	344	376	411	447	643
14.5.2023	465	246	341	373	400	436	651
21.5.2023	464	245	348	373	402	429	646
28.5.2023	474	248	349	359	412	447	623
4.6.2023	478	250	349	360	400	435	657
11.6.2023	470	251	353	359	398	423	639
18.6.2023	474	252	357	358	401	424	652
25.6.2023	470	249	355	359	397	423	638
2.7.2023	466	245	354	358	402	430	597
9.7.2023	468	240	353	357	403	421	623
16.7.2023	459	240	353	358	394	404	640
23.7.2023	454	227	341	358	398	417	638
30.7.2023	458	230	339	358	399	416	615
7.8.2023	454	229	340	358	404	417	617
14.8.2023	449	227	336	358	403	415	625
21.8.2023	446	227	330	358	403	418	621
28.8.2023	441	227	325	357	405	416	636

• Международни цени на месата

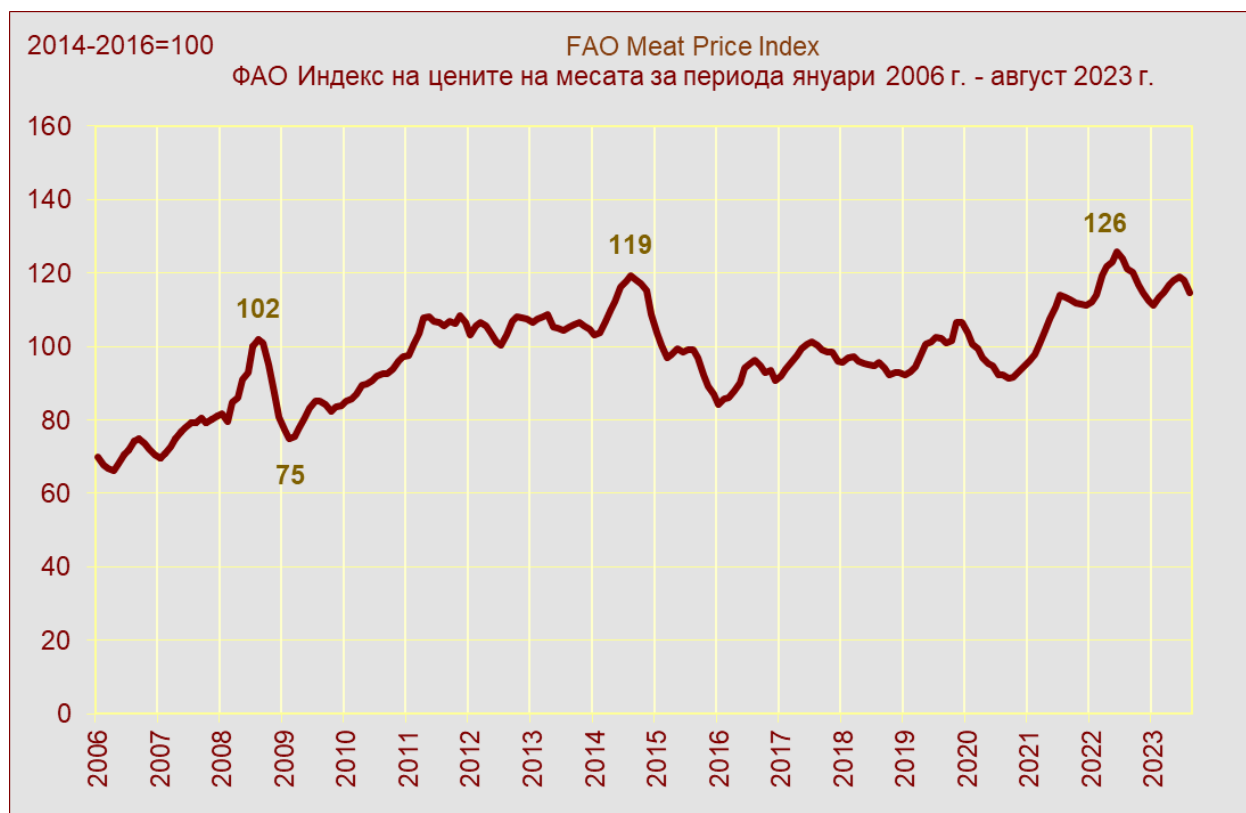

фигура 106 ФАО индекс на месата за периода януари 2022 г. – август 2023 г

³⁴ Източник: Регламент (ЕС) № 2017/1185 Член 11 - Приложение I. (Source: Regulation (EU) No 2017/1185 Article 11 - Annex I.7)

Стойността на Индекса на цените на месото FAO³⁵ през месец август е 114,6 пункта и е 3,6 пункта (3,0%) по-ниска спрямо юли. На годишна база намалението на този индекс е 6,5 пункта (5,4%).

През август се наблюдава спад на световните цени на всички видове месо, като най-голямо е намалението на цените на агнешкото, повлияно основно от рязкото увеличение на експортното предлагане, предимно от Австралия, както и отслабването на търсенето от Китай. Цените на свинското месо също се понижават, което се дължи основно на слабото търсене от водещи страни вносителки и значителното експортно предлагане в Европа на фона на намаляващите продажби на вътрешния пазар. Световните цени на птичето месо продължават да падат във връзка с голямото предлагане, особено от Бразилия, въпреки активния внос от няколко водещи страни вносителки в Източна Азия и Близкия изток. Цените на говеждото бележат лек спад поради големия брой кланици в някои водещи страни производителки и слабото търсене на внос, особено в Северна Азия.. *фигура 107*

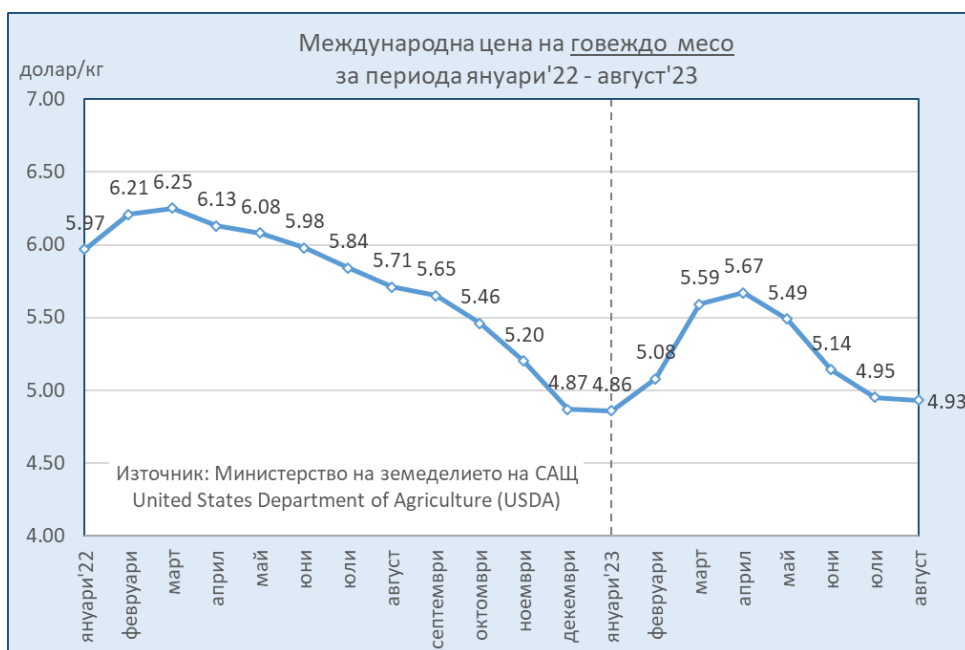
фигура 107 ФАО индекс на месата за периода януари 2006 г. – август 2023 г.

³⁵ В този индекс са включени свинско, говеждо, овче и птиче месо

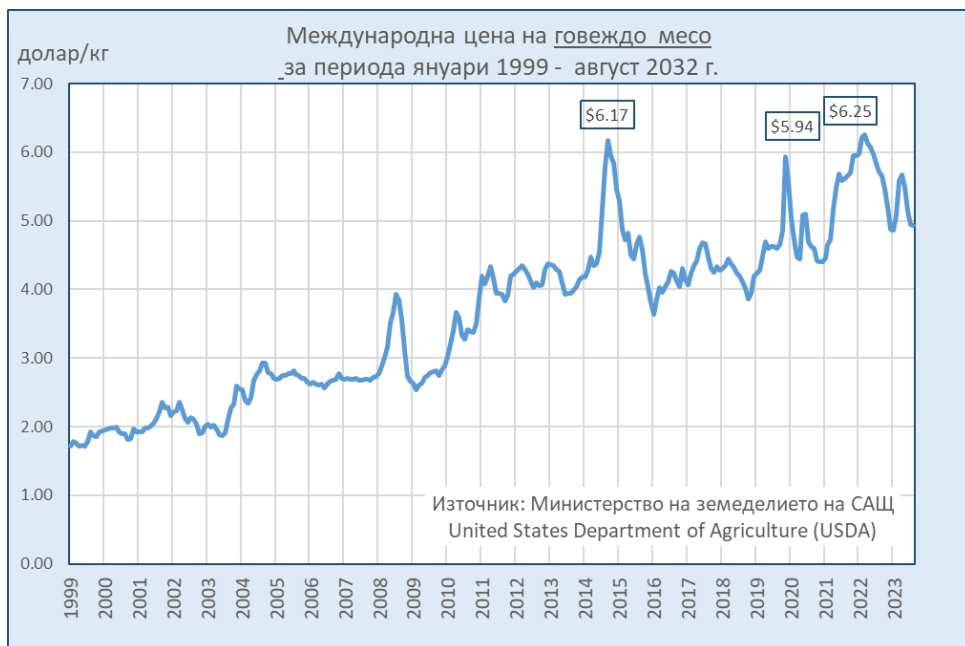
Наблюденията на цените на говеждото месо по данни на Министерство на земеделието на САЩ³⁶ показват низходящ тренд на кривата от м. април 2023 г. до сега. През август е отчетена цена от 4,93 долар/кг. Тази цена се доближава до стойността от предходния месец, като е отбелязан незначителен спад.

Спрямо април има намаление на стойностите от 13%, а на годишна база намалението на цената е 14% *фигура 108*

При международната цена на говеждото месо се наблюдава пик на цената през 2014 г. (6,17 долар/кг) и през 2022 г. – 6.25 долар/кг. *фигура 109*

фигура 108 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA януари'22 – август'23

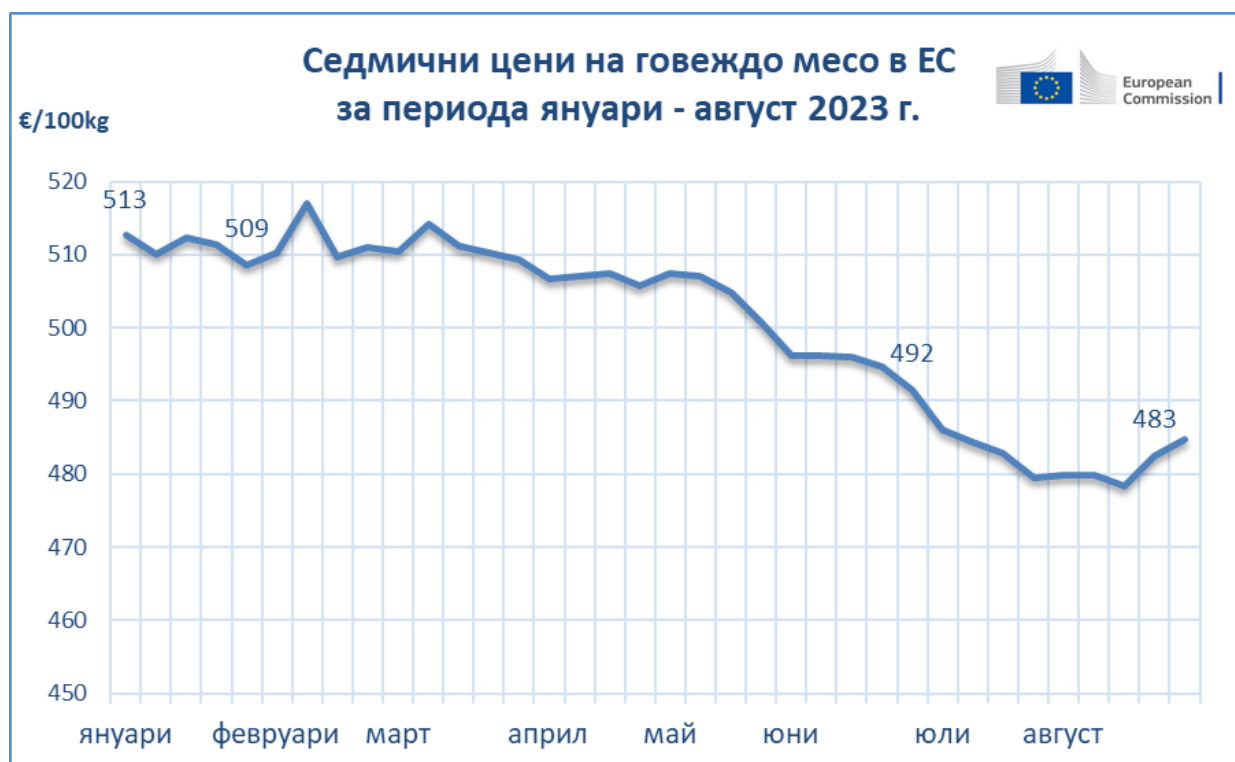

фигура 109 Международна цена на говеждо месо по данни на USDA януари'99 – август'23

³⁶ United States Department of Agriculture (USDA); Министерство на земеделието на САЩ

Данните на Евростат за цените на говеждото месо в страните от Европейския съюз показват устойчив низходящ тренд в периода февруари – юли и покачване на стойностите през последните две седмици на август. В началото на август цената е 480 евро, а през последната седмица кривата стъпва на ниво от 483 евро.

Спрямо същия месец на предходната година цената на говеждото месо по данни на Евростат е с 2% по-ниска. *фигура 110*

фигура 110 Седмични цени на говеждо трупно месо към август 2023 г. в ЕС³⁷

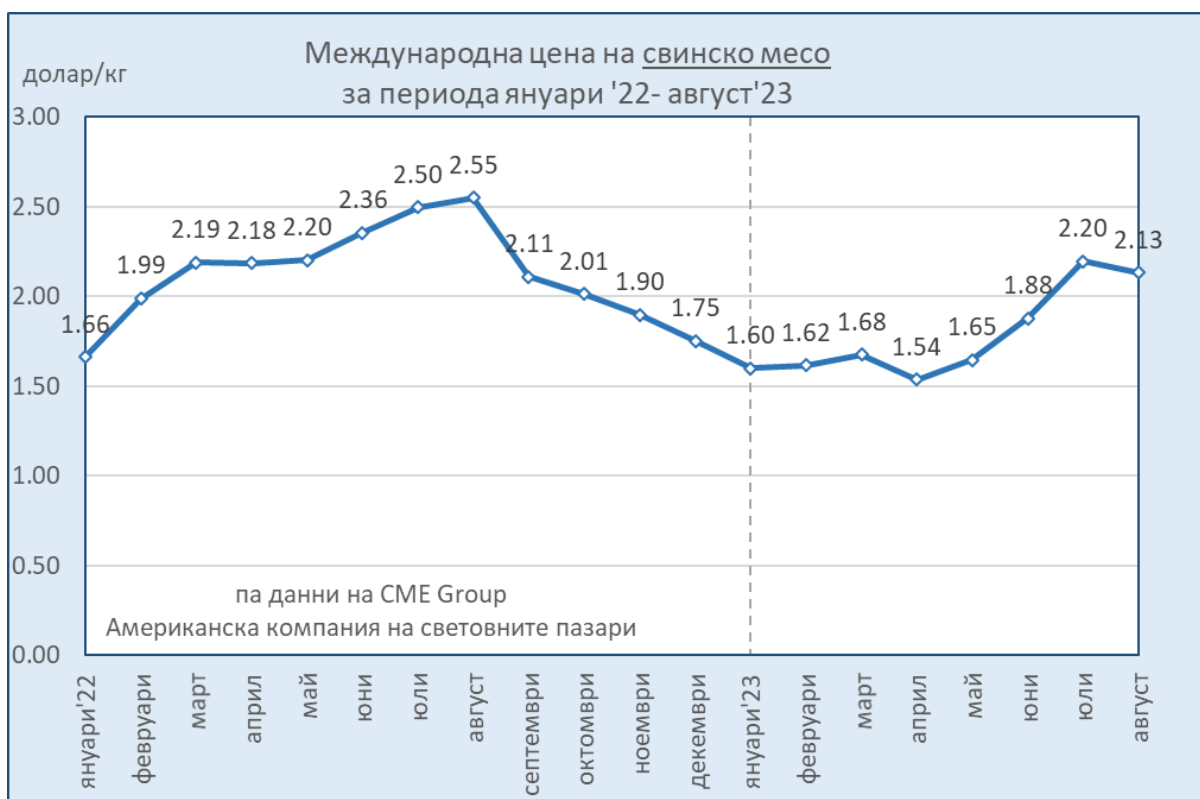
Наблюденията на цените на свинското месо по данни на CME Group³⁸ показват, че от началото на годината до месец април кривата има низходящ тренд, когато цената е 1,54 долар/кг. През следващите месеци трендът се обръща и цената се покачва, като през месец юли стъпва на ниво от 2.20 долар/кг. През месец август цената на свинското месо по тези данни е 2,13 долара, като е отчетен спад на цената на месечна база от 3,2%.

На годишна база е отчетен спад на стойностите от 16,5%. *фигура 111*

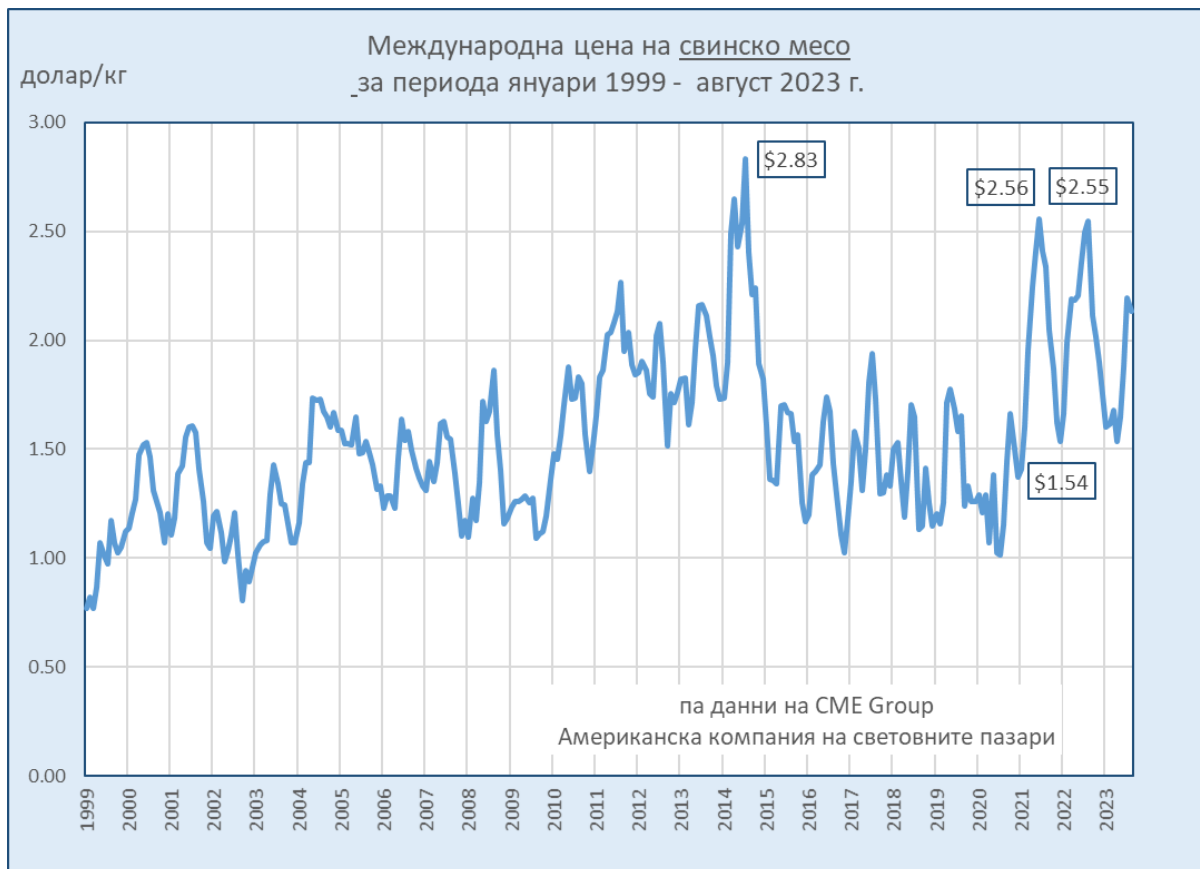
Най-високите регистрирани цени за последните години са през 2014 г. – 2,83 долар/кг. *фигура 112, фигура 113*

³⁷ Обсерватория на пазара на месо - говеждо и телешко месо ЕС

³⁸ CME Group - американска компания на световните пазари

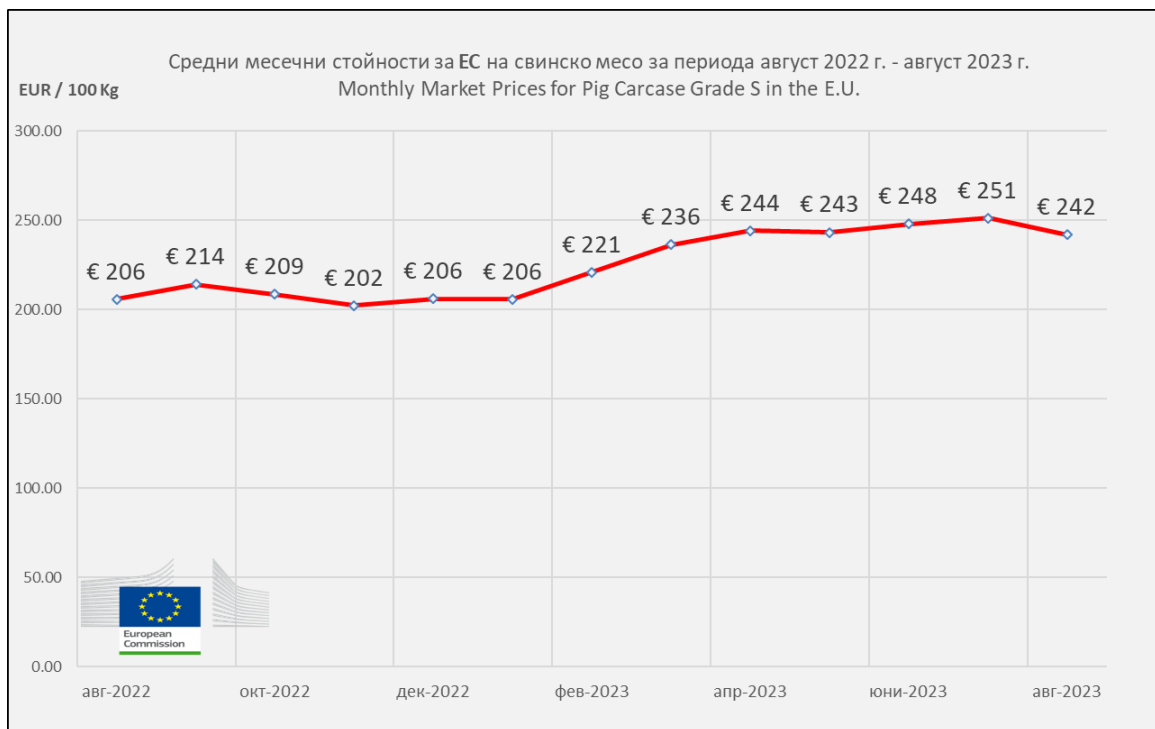

фигура 111 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group януари'22/ август'23

фигура 112 Международна цена на свинското месо по данни на CME Group януари'99/ август'23

Данните на Евростат за цените на свинското месо сочат за покачване на цените в периода януари – юни, стабилизиране на кривата през юли и низходящ тренд през август 2023 г.. Средномесечната цена на свинското месо в страните от ЕС е 242 евро/100 кг. *фигура 113, фигура 114*

фигура 113 Месечни цени на свинското месо за ЕС към август'23 г.³⁹

фигура 114 Седмични цени на свинското месо за ЕС към август'23 г

³⁹ Източник ЕС

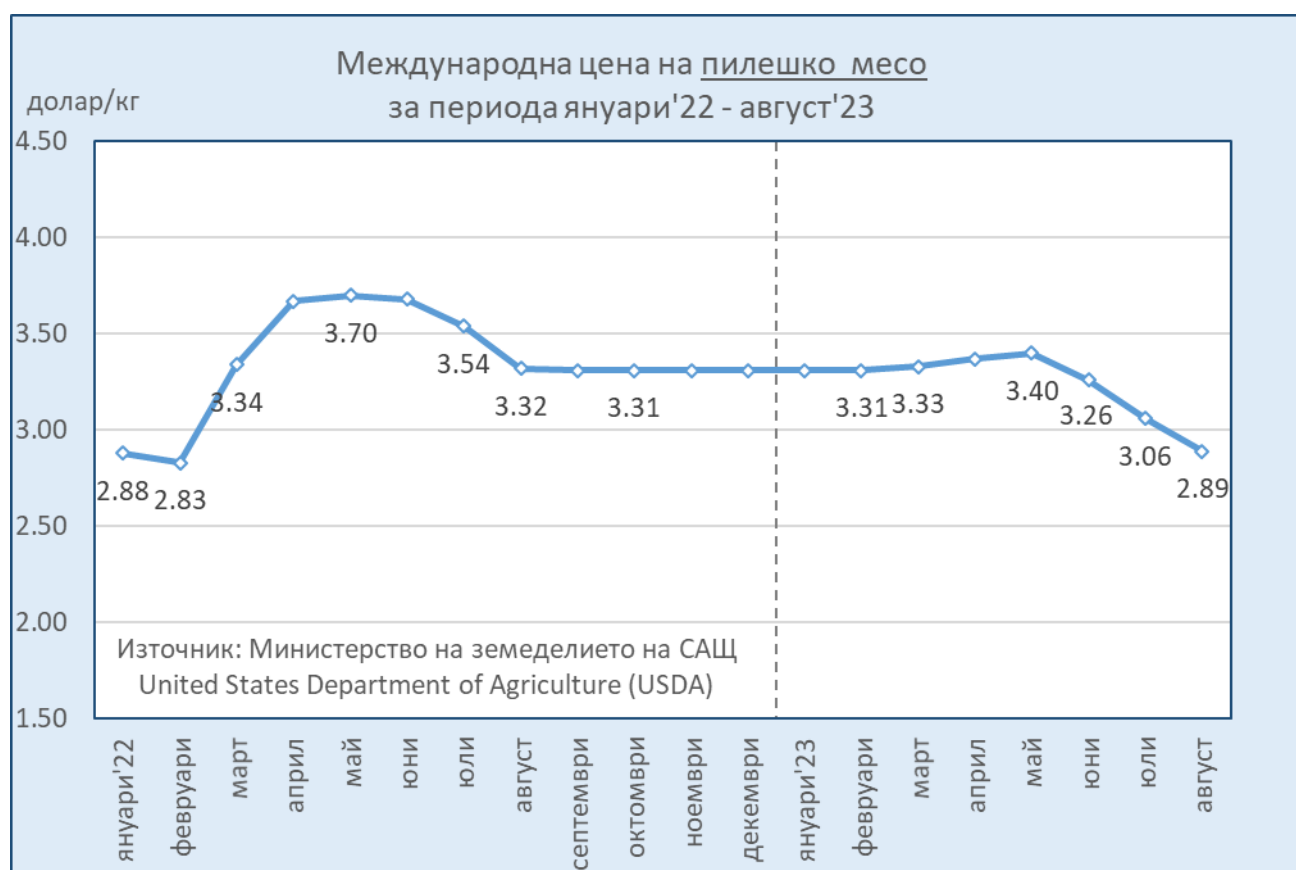
От месец юли 2022 г. се наблюдава изключително стабилна цена на пилешкото месо по данни на Министерство на земеделието на САЩ.⁴⁰

През първите три месеца на 2023 г. кривата се задържа на ниво, близко до нивата от предходните месеци – 3,33 долар/кг, а през април е отчетен минимален ръст и цената е 3.37 долар/кг.

През май цената се покачва още малко до 3.40 долара, а през юни кривата отново тръгва надолу и запазва низходящ тренд до месец август, когато цената стъпва на ниво от 2,89 долара.

На годишна база международната цена на пилешкото месо има спад от 13%.

Цената на пилешкото месо по тези данни е най-висока през месец май 2022 г. и е 3,70 долара/кг. *фигура 115, фигура 116, фигура 117*

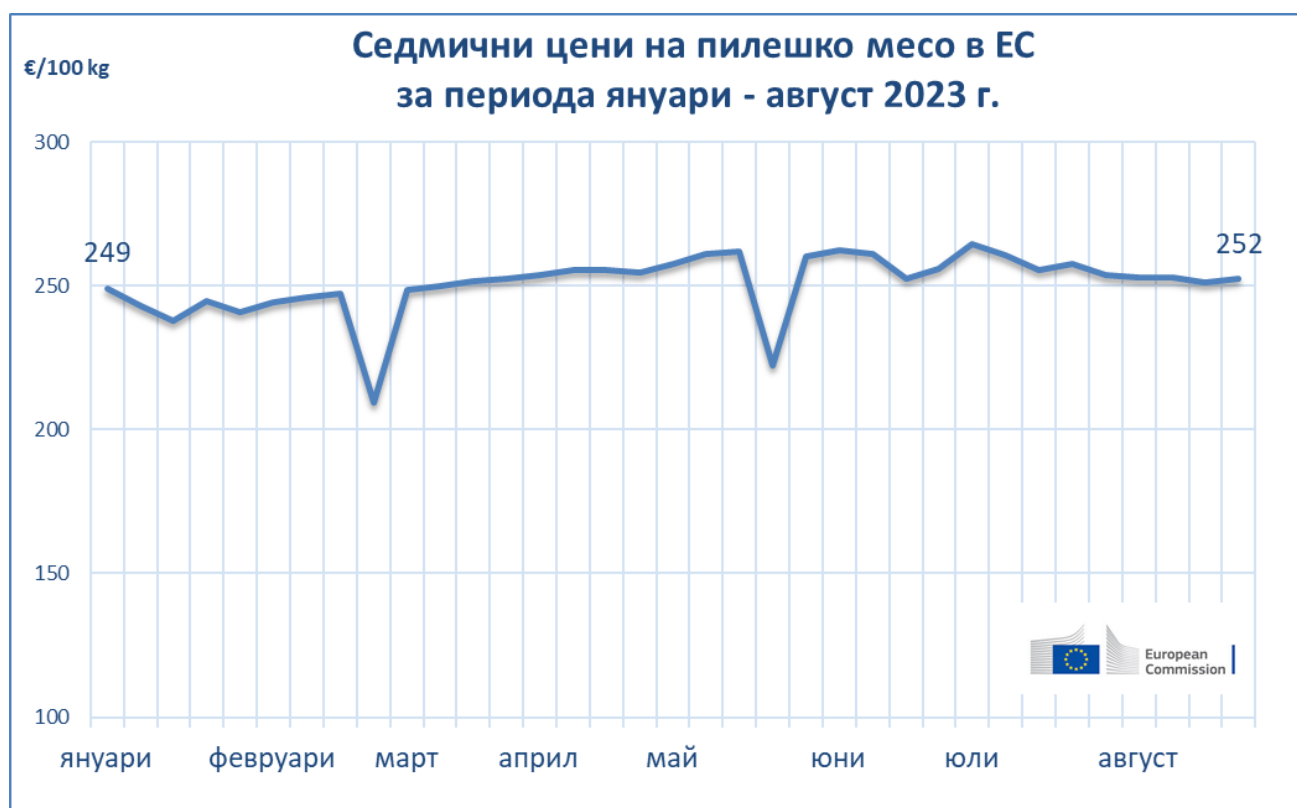

фигура 115 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA януари'22 – август'23

⁴⁰ Към момента на изготвяне на бюлетина данните за месата на USDA са до месец април 2023 г.

фигура 116 Международна цена на пилешко месо по данни на USDA януари'99 – август'23

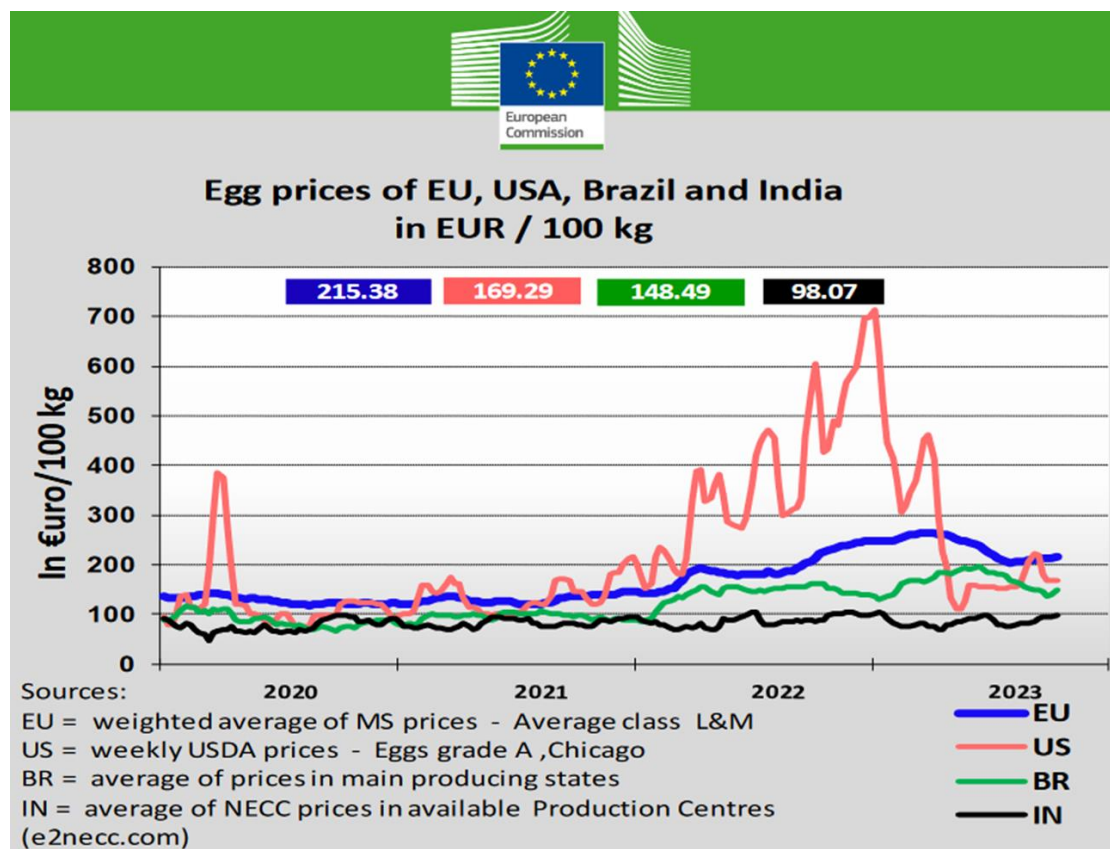

фигура 117 Международни цени на пилешкото месо към м. август 2023 г. в ЕС⁴¹

⁴¹ Източник ЕС

Цената на пилешкото месо по данни на Евростат за с известни колебания в двете посоки е относително стабилна. Средномесечната цена през август е 252 евро, като се доближава до нивото от началото на годината .*фигура 117*

При движението на цената на яйцата в страните от ЕС се наблюдава възходящ тренд през първите месеци на годината, който се заражда още през втората половина на предходната година. Следва обръщане на тренда и през юли и август 2023 г. цената се стабилизира около ниво от 200 евро/100 кг. *фигура 118*

фигура 118 Международни цени на яйцата към м. август 2023 г. в Бразилия, САЩ, Индия и ЕС⁴²

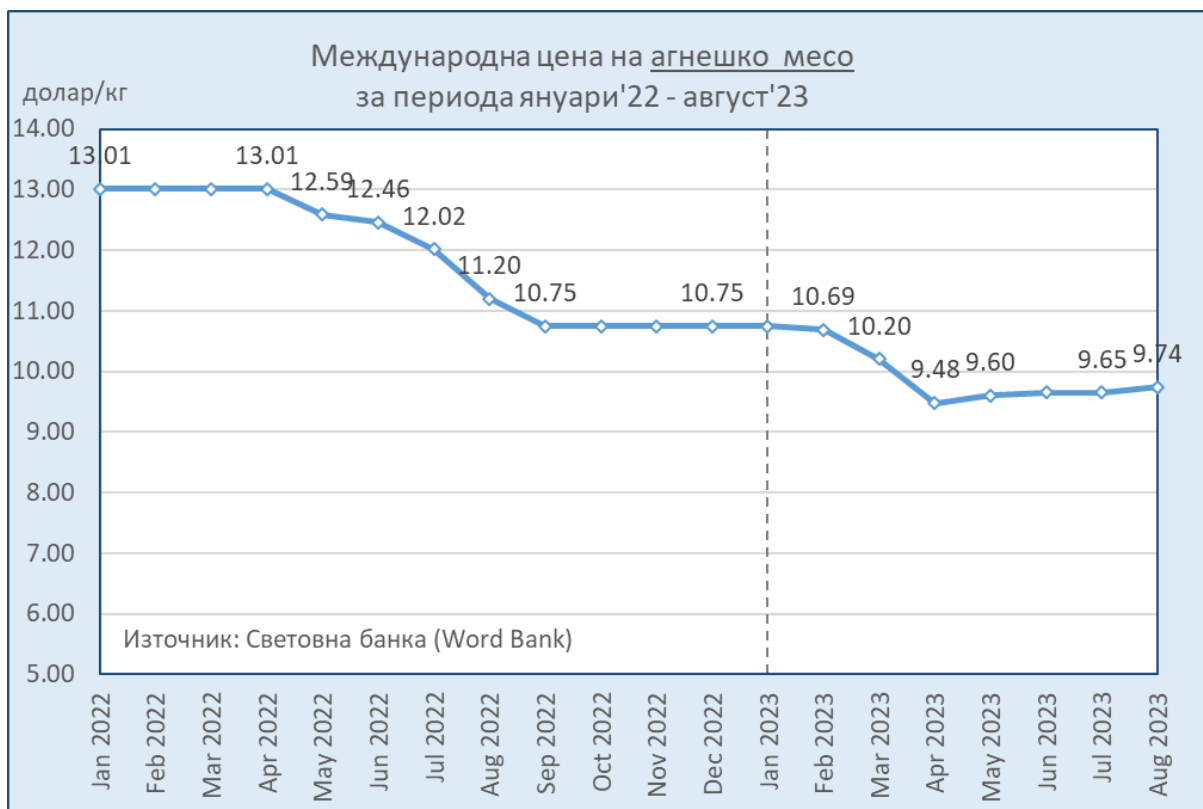
Наблюденията на цените на агнешкото месо по данни на Световната банка⁴³ и Журнала за търговия с месо⁴⁴ показват, че през есента и зимата на миналата година цената на агнешкото месо е изключително стабилна и е на ниво от 10,75 долар/кг. От месец февруари 2023 г. цената започва да пада и през месец април кривата стъпва на ниво от 9,48 долара. През следващите месеци стойностите се стабилизират около ниво от 9.60 – 9.70 долар/кг. *фигура 119*

Най-високите регистрирани цени за последните години са през април 2022 г. – 13,01 долар/кг. *фигура 120*

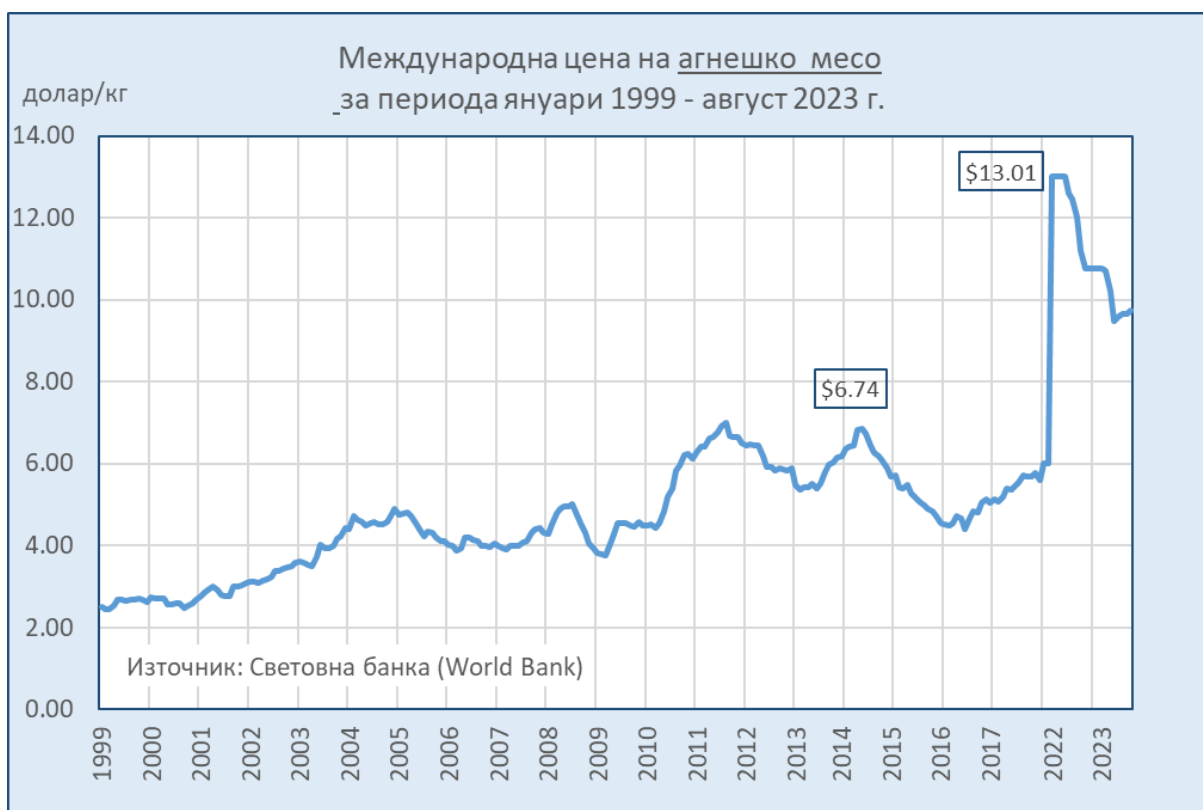
⁴² Източник ЕС

⁴³ [Word Bank](#)

⁴⁴ Meat Trade Journal

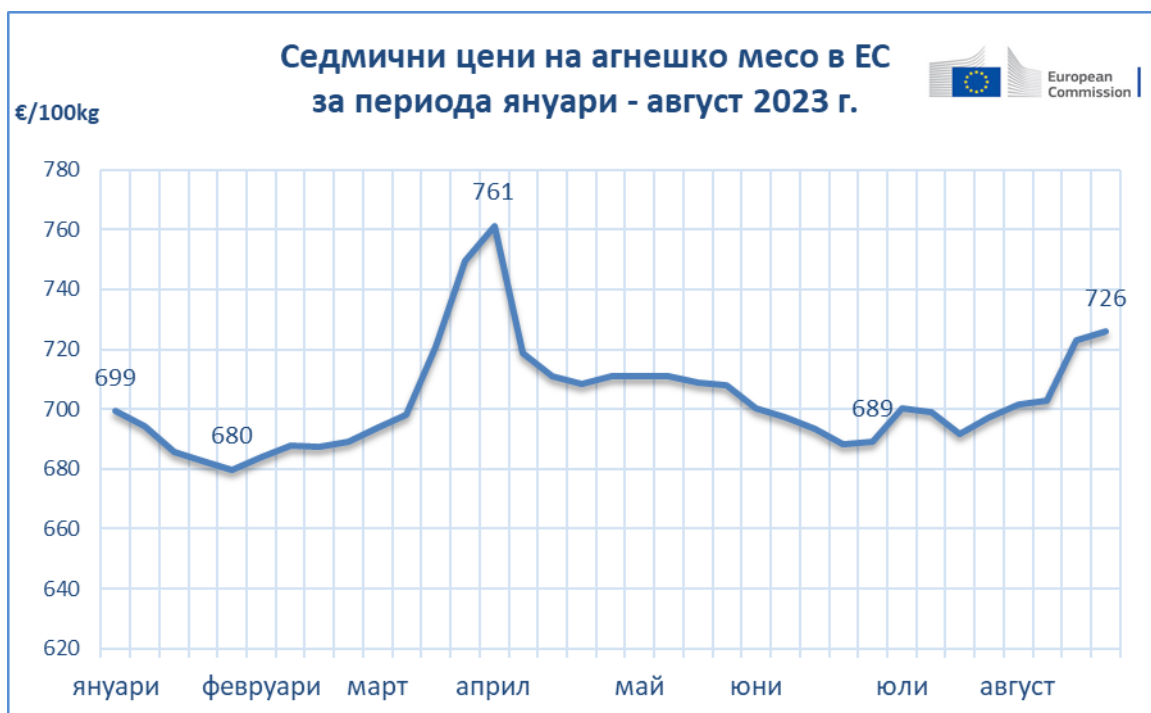

фигура 119 Международна цена на агнешко месо по данни на Word Bank януари'22 – август'23

фигура 120 Международна цена на агнешко месо по данни на Word Bank януари'99 – август'23

Наблюденията на цените на агнешкото месо по данни на Евростат показват, че от месец февруари 2023 г. цената започва да се покачва и през април са достигнати пикови стойности т 761 евро/100кг. През следващите месеци трендът се обръща и кривата придобива низходящ тренд. От средата на месец юли отново се наблюдава покачване на цената и през август кривата има устойчив възходящ тренд и стъпва на ниво от 726 евро *фигура 121*

фигура 121 Международна цена на агнешко месо за страните от ЕС към август 2023 г.

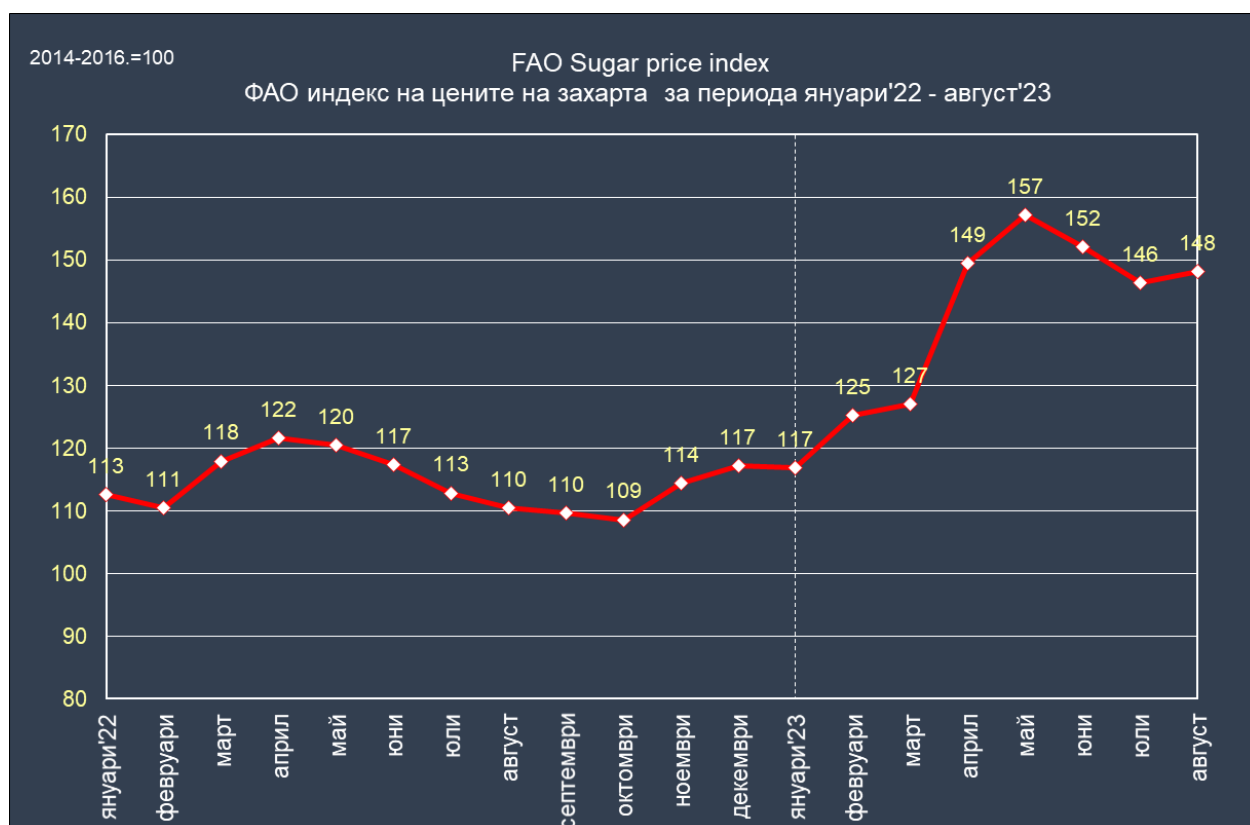
• Международни цени на захарта

Индексът на цените на захарта FAO⁴⁵ през август е 148,2 пункта, което е с 1,9 пункта (1,3 %) по-висок от юли и е с 37,7 пункта (34,1%) над същия период на миналата година. Увеличението на световните цени на захарта се дължи главно на нарастващите опасения относно метеорологичния феномен Ел Ниньо⁴⁶, който може да доведе до по-ниско от очакваното световно производство. Валежи през август в Индия са под средните, което забавя на растежа на захарната тръстика, а сухото време в Тайланд се очаква да намали производството на захар през сезон 2023-24. Въпреки свързаните с дъжда прекъсвания на работата на полето в някои части на Бразилия, текущата кампания за прибиране на реколтата е успешна, което ограничава до известна степен по-голямото покачване на световните цени на

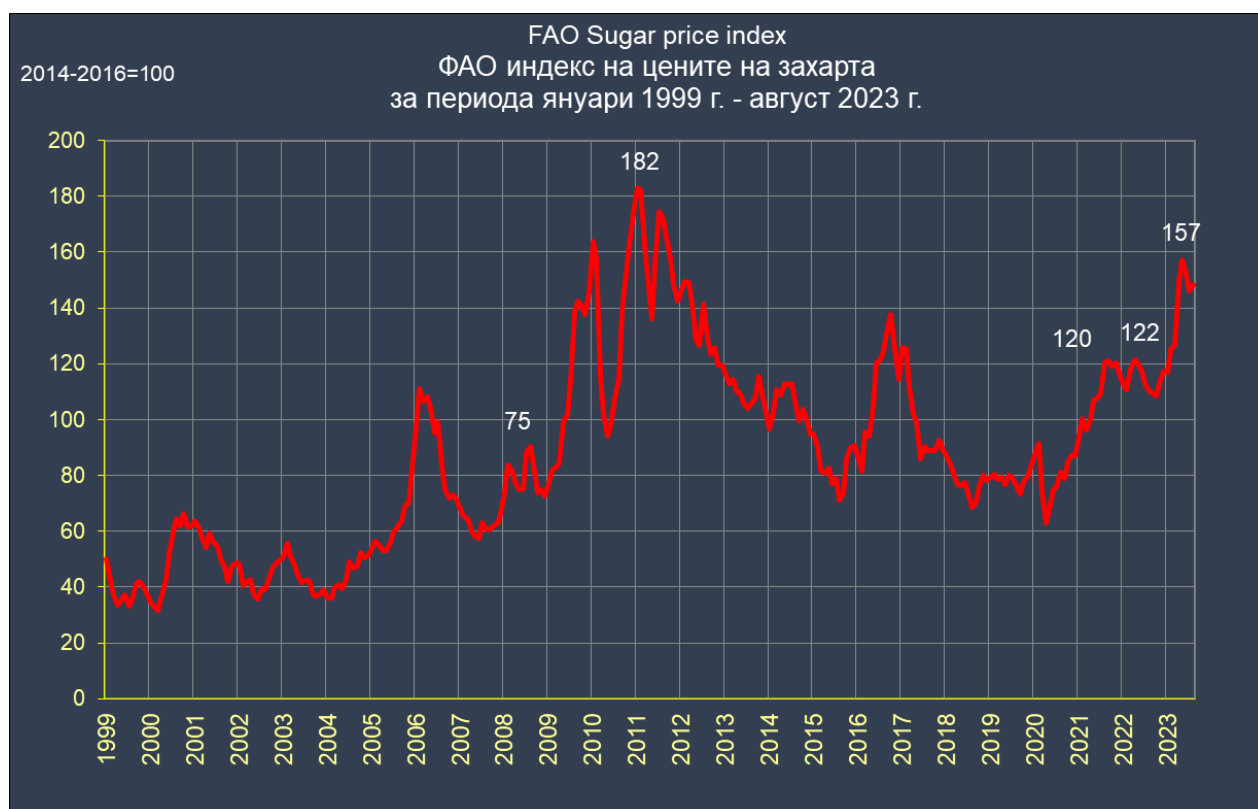
⁴⁵ FAO Sugar price index

⁴⁶ Ел Ниньо (от [испански](#): *El Niño*) е топлата фаза на [Южното колебание](#), [квазипериодично](#) изменение в температурата на повърхностния слой на водата в екваториалната част на [Тихия океан](#).

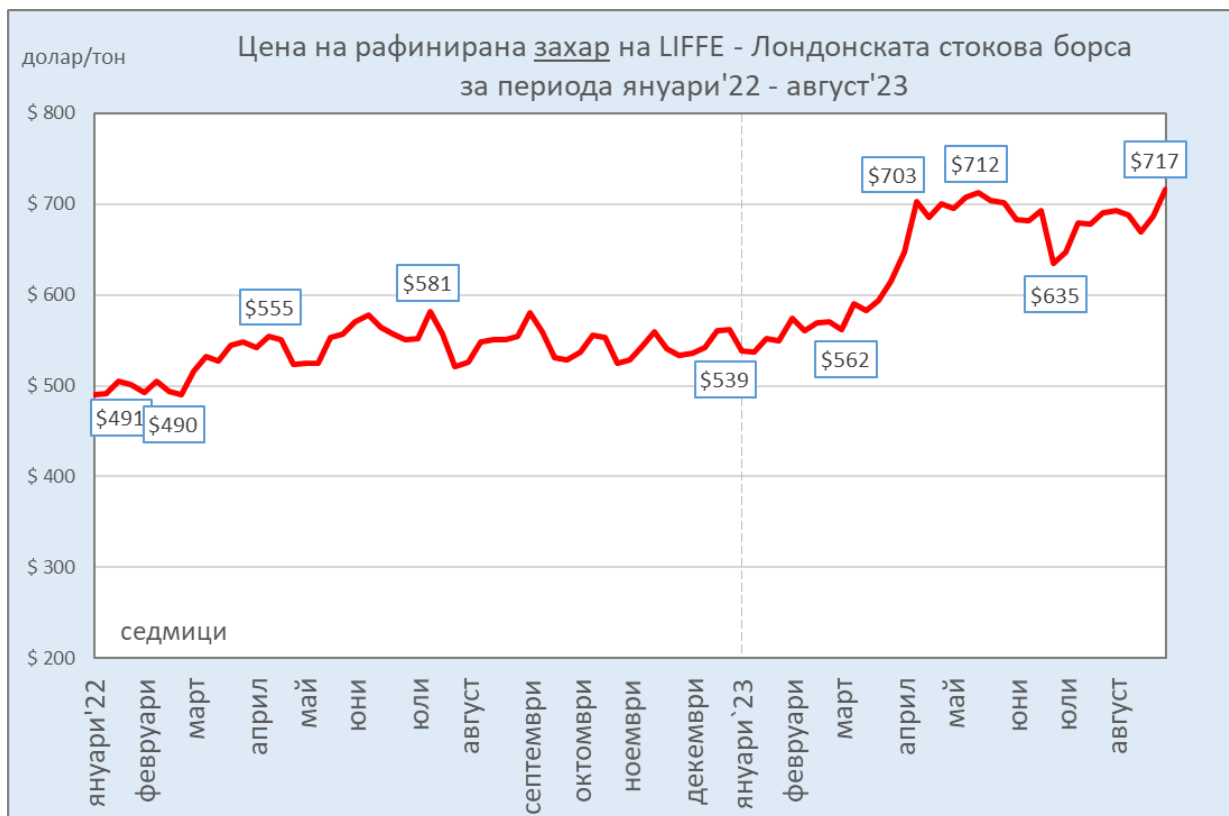
захарта. Друг фактор в тази връзка е отслабването на бразилския реал спрямо щатския долар и по-ниските цени на етанола. *фигура 122, фигура 123*

фигура 122 ФАО индекс цените на захарта за периода януари 2022 г. – август 2023 г.

фигура 123 ФАО индекс на цените на захарта за периода януари 1999 г. – август 2023 г.

фигура 124 Цена на рафинирана захар на Лондонската борса през януари'22 – август'23

От началото на настоящата година цената на рафинираната захар на Лондонската стокова борса има устойчив възходящ тренд.

В периода април - юни 2023 г. цената се стабилизира около ниво от 700 долара. През третата седмица на юни е регистриран лек, краткотраен пик, а в края на месеца цената бележи значителен спад и стъпва на ниво от 635 долара.

В началото на юли цената на рафинираната захар на Лондонската стокова борса стартира от ниво 647 долара. През следващите седмици кривата има устойчив възходящ тренд и в края на месеца стъпва на ниво от 690 долара.

В началото на август цената на захарта стартира от ниво 692 долара и през следващите три седмици има низходящ тренд. През последната седмица на месеца цената отново бележи ръст и се стабилизира на ниво от 717 долар/тон.

Средномесечните стойности през месец август настоящата година са със 145 долара (26%) по-високи спрямо същия месец на предходната година. *фигура 124, фигура 125*

фигура 125 Цена на рафинирана захар на Лондонската борса през януари'14 – август'23

След голямото покачване на цените през 2016 г. (599 долара/тон), кривата има устойчив низходящ тренд, който се обръща в средата на 2019 г. и отново през месец април 2020 г. и януари 2023 г. През третата седмица на месец май 2023 г. е отчетена най-високата стойност от 712 долара от 2014 г. до сега.

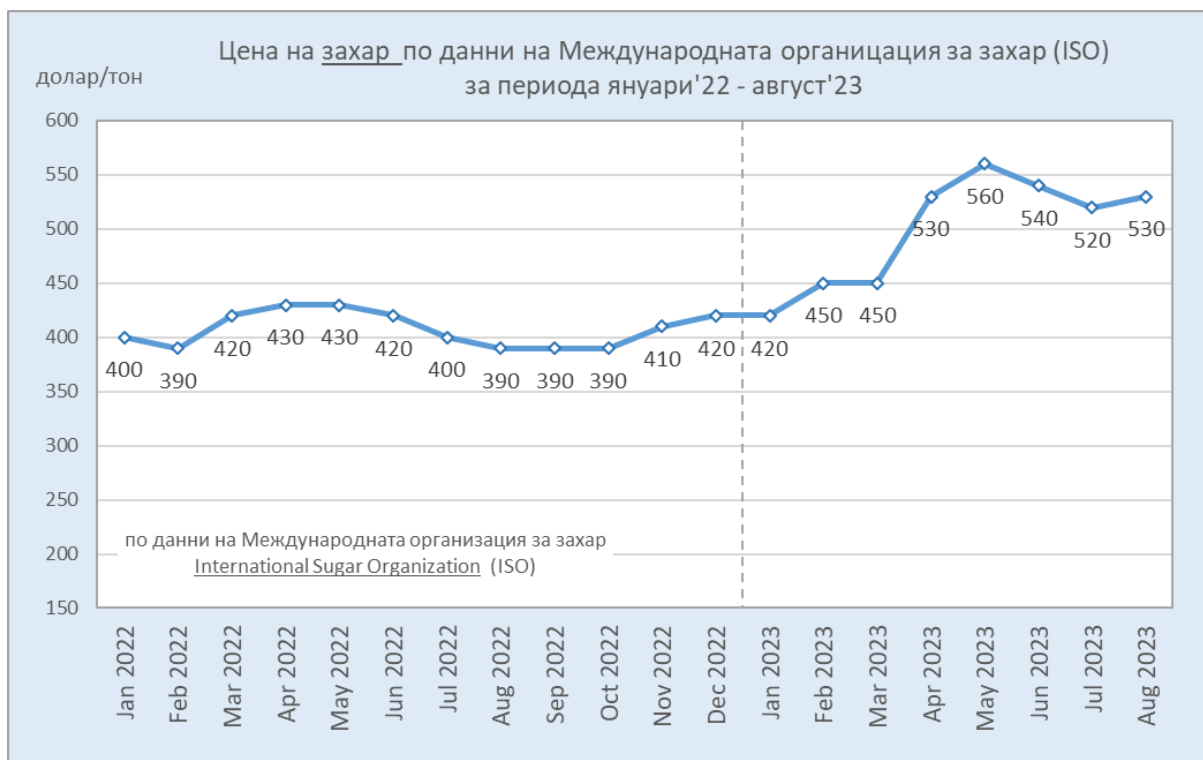
Сходни тенденции се наблюдават при международните цени на захарта по данни на Международната организация за захар⁴⁷

Тя е междуправителствена организация със седалище в Лондон, която се стреми да насърчи търговията и потреблението на захар чрез събиране и публикуване на информация за пазара на захар, проучване на нови употреби на захар и свързани продукти и като форум за междуправителствени дискусии относно захарта. Членството му се състои от 87 държави.

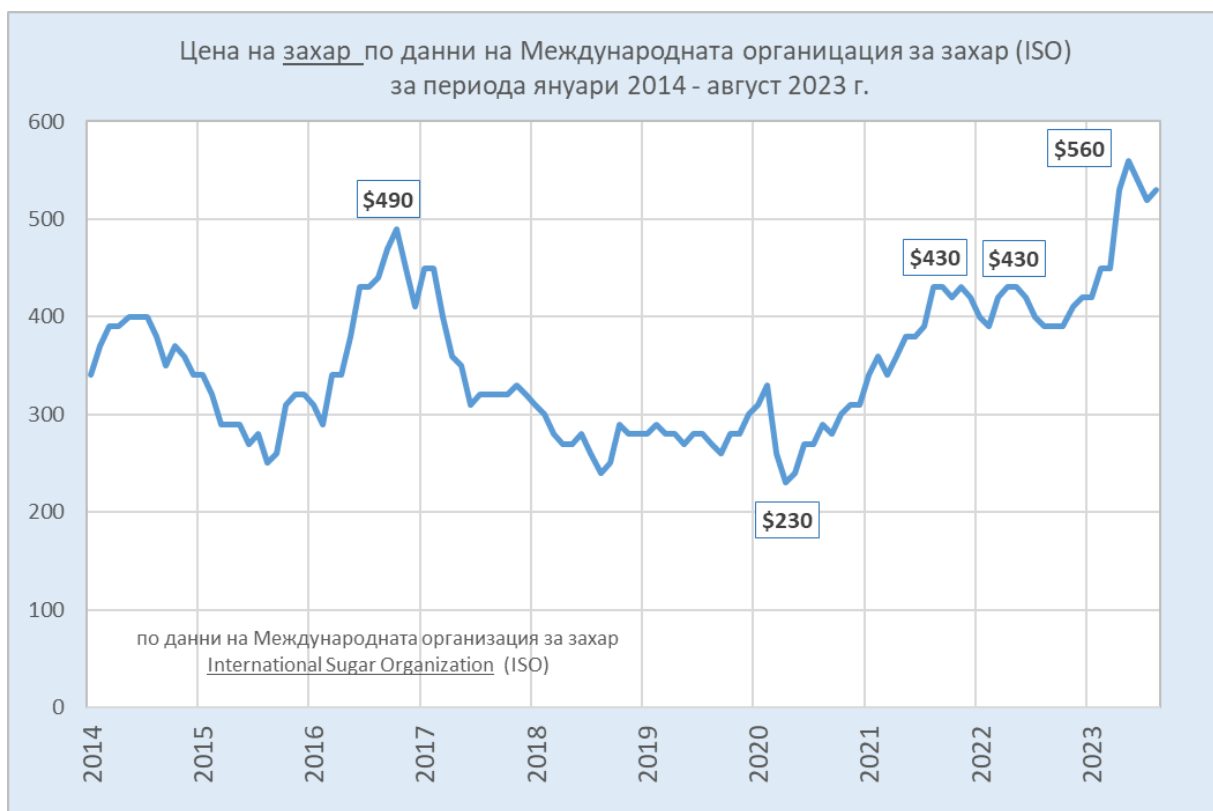
Цената на захарта по тези данни през август е 530 долара, като отбелязва слаб ръст на месечна база от 10 долара (2%), а на годишна база е регистриран ръст от 140 долара (36%). *фигура 126*

Високи стойности по тези данни са отчетени и през 2016 г., когато цената е била 490 долара/тон, но остава под нивото от май настоящата година. *фигура 127*

⁴⁷[ISO International Sugar Organization](https://www.iso.org/)

фигура 126 Цена на захар от Международната организация за захар януари'22- август'23

фигура 127 Цена на захар от Международната организация за захар януари'14-август'23

- **Международни цени на плодовете**

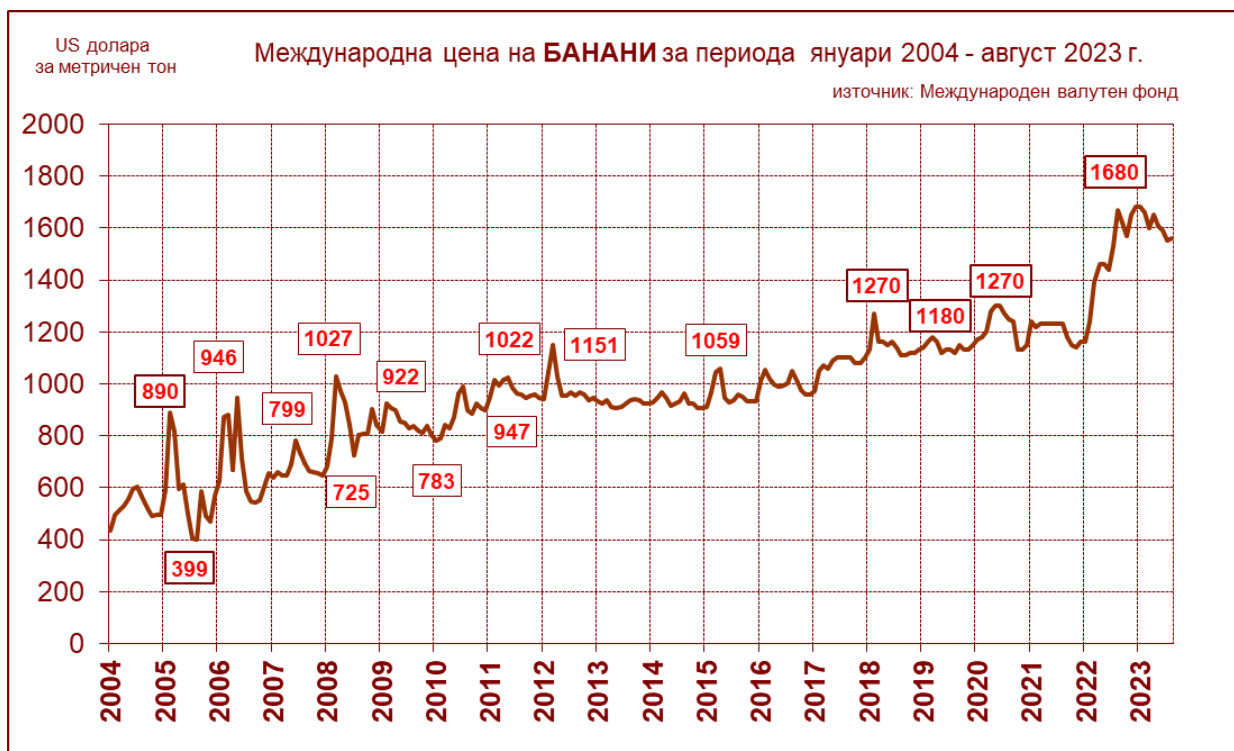
Наблюденията от предходните години показват, че цените на бананите и цитрусовите плодове се покачват през пролетта и лятото и през късните есенни месеци започват да падат.

Международната цена на бананите през първия месец на 2023 г. е 1680 долар/тон, като е на нивото от предходния месец и е над кривата от същия месец на миналата година. През следващите месеци цената има лек низходящ тренд и през месец март тя е 1600 долар/тон. През април цената на бананите леко се покачва и стъпва на ниво от 1650 долара. В периода май-юли кривата има слаб низходящ тренд, а през август тя е 1560 долара. *фигура 130*

На най-високо ниво от 2004 г. до сега международната цена на бананите е била през август 2022 г., както и през декември 2022 г. и януари настоящата година, когато цента е 1680 долара. *фигура 128*

През януари 2023 г. международната цена на портокалите е 1090 долар/тон. През февруари се наблюдава известен ръст на стойностите. През март е отчетена цена от 1290 долар/тон, а през април цената се покачва до 1460 долара. И при портокалите се наблюдава намаление на световните цени, като през юни тяхната цена е 1400 долара. Запазвайки тенденциите от предходните години през летните месеци юли и август цената на цитрусите се покачва и стъпва през август на ниво 1660 долара. В сравнение със същия месец на предходната година цената на портокалите е със 730 долара (78%) по-висока *фигура 129, фигура 130*

Пиковите стойности на цената на портокалите е регистрирана през 2008 г. – 1432 долар/тон и през април 2023 г. – 1460 долара. Тези стойности остават под нивото от месец август тази година, когато е отбелязан пик от 1660 долар/тон. *фигура 129*

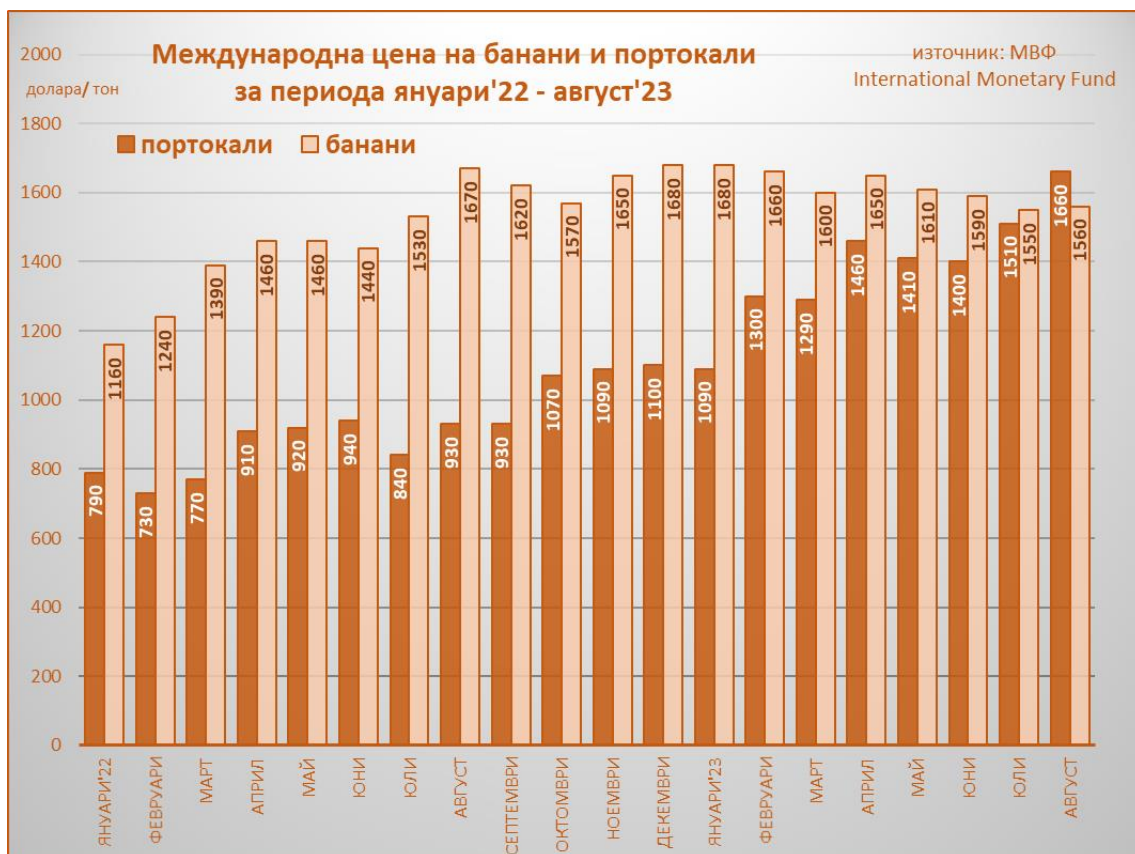

фигура 128 Международна цена на банани за периода януари 2004 г. – август 2023 г.

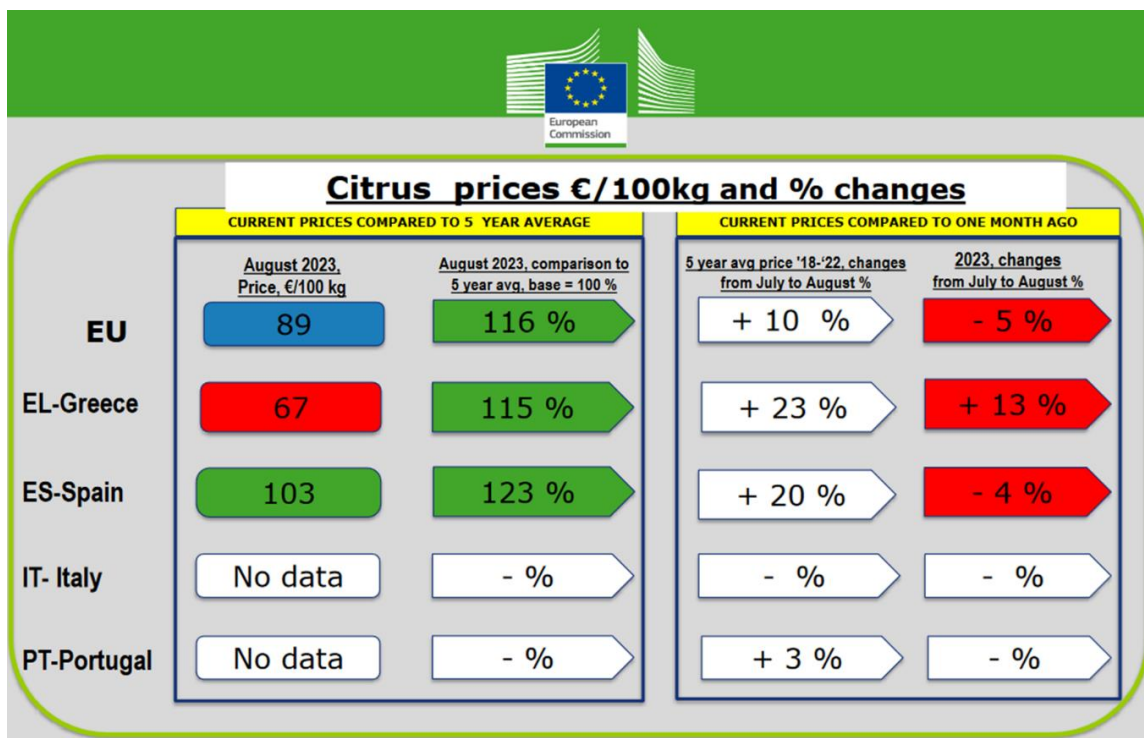
фигура 129 Международна цена на портокали за периода януари 2004 г. – август 2023 г.

Цените на цитрусовите плодове в страните от ЕС по данни на Евростат през последните пет години се покачват, като ръстът за съответните страни (Гърция, Испания и средните за ЕС) е виден от таблицата. Таблица 17 В сравнение с месец юли, цените през август в ЕС са с 5% по-ниски.

фигура 130 Международна цена на банани и портокали за периода януари'22 – август'23

Таблица 17 Цени на citrusови плодове в държавите от ЕС към месец август 2023 г. и промяната им спрямо предходните пет години и предходния месец

С уважение,
ВЛАДИМИР ИВАНОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ДКСБТ